108STE JAARGANG — NO.: 290 ZATERDAG 14 DECEMBER 1991

AMIGOE

VANDAAG

TROMP ...vertrek...

Preke

Maria: tussen goede buur en verre vriend...

Brand in Botlek

■ *ROTTERDAM - In het uitgestrekte petrochemische Botlek-complex bij Rotterdam had de brandweer enige uren de handen vol werk nadat er zich bij de DSM tijdens costructiewerkzaamheden een explosie had voorgedaan in een der tanks. Er kwamen zes mensen om het leven. Slechts een ruïne bleef er over van de betrokken tank.*
(AFP-satellietfoto)

Centraalaziatische landen willen afspraken over leger

Gemenebest-plan: losser verband dan huidig Europa

MOSKOU/WASHINGTON - De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken James Baker zal dit weekeinde op zijn reis naar de Sovjetunie ook de republieken Kazachstan en Kirgizie aandoen. Baker zal tijdens zijn reis vooral aandacht besteden aan de problematiek van de kernwapens en de slechte economische situatie in de Sovjetunie. Op de dag dat de Centraalaziatische republieken lieten weten bereid te zijn mee te doen aan de oprichting van het gemenebest deden zich in Moldavie ernstige ongeregeldheden voor waarbij zeker dertien doden vielen. De dagen lijken ondertussen geteld van de Sovjetunie zoals die nu nog op papier bestaat en van Michail Gorbatsjov als zijn president. Zijn aftreden wordt volgende week verwacht.

Minister Baker verdedigde gisteren het plan dat hij donderdag lanceerde om in januari in Washington een internationale conferentie over de hulpverlening aan de SU te organiseren. Hij gaf toe dat sommige landen meer gedaan hebben aan hulpverlening dan de Verenigde Staten welke tot heden toe slechts vierhonderd miljoen dollar hebben uitgegeven voor de vernietiging van kernwapens. De minister zei geen discussie te willen voeren over de hoogte van de hulp die bepaalde landen hebben gegeven. Daarom ziet hij niet in waarom de VN niet een dergelijke conferentie kunnen organiseren.

IN WORDING

Het Slavische gemenebest waartoe in het voorbije weekeinde werd besloten in Minsk is volgens Baker een "proces dat nog in wording is". Het gemenebest is nog niet uitgekristalliseerd. Het telefonische overleg dat daarover met de verschillende partijen is gevoerd noemde hij "zeer geruststellend". Overigens heeft de minister van Defensie van de Oekraine, Konstantin Morosov, voorgesteld dat er een controle systeem komt voor de kernwapens op het grondgebied van de Oekraine. Doel van die controle is, aldus Morosov, te voorkomen dat deze wapens gebruikt worden.

De mededeling van de vijf Centraalaziatische Sovjetrepublieken dat zij bereid zijn deel te nemen aan het Slavische gemenebest van Rusland, Wit-Rusland en de Oekraine, heeft de positie van Sovjetpresident Michail Gorbatsjov en zijn pogingen om in een nieuwe unie nog iets van het centraal gezag overeind te houden, verder ondermijnd. Kazachstan, Kirgizie, Oezbekistan, Tadzjikistan en Turkmenie willen meedoen aan de Slavische statenbond maar dan wel als gelijkwaardige mede-oprichters, zo lieten de vijf presidenten vrijdag in de Turkmeense hoofdstad Asjchabad weten in een gezamenlijke verklaring. Wel willen zij nog onderhandelen over de voorwaarden voor de Centraalaziatische deelname.

De Aziatische republieken werden zondag verrast door het besluit van Rusland, Wit-Rusland en de Oekraine om een gemenebest van onafhankelijke staten op te richten en daarmee zich feitelijk terug te trekken uit de SU. Maar vrijdag erkenden zij dat de hervorming van de bestaande Sovjetunie in een impasse was geraakt. Zij noemden het akkoord van Minsk, waarbij het gemenebest werd gesticht, "in principe positief". De Kazachstaanse president Noersoeltan Nazarbajev kreeg de volmacht namens alle Centraalaziatische republieken de onderhandelingen te voeren met de Slavische trojka. De regeringsleiders van de Slavische en de Centraalaziatische republieken komen op 18 en 19 december in Moskou bijeen, aldus de Sovjet-interimpremier Ivan Silajev. De besprekingen tussen de acht presidenten over het nieuwe gemenebest, die op 21 december in Alma Ata zouden beginnen, zijn uitgesteld.

Rusland had eerst voorgesteld dat behalve de drie Slavische republieken alleen Kazachstan als medeoprichter zou worden geboekstaafd, maar Nazarbajev wees dit af. De Centraalaziatische republieken willen als gelijkwaardige "mede-stichters" in de nieuwe statenbond een zekere rol blijven spelen, hoewel zij in bevolkingsaantal en economische kracht de zwakste schakels vormen.

De presidenten van de republieken in Centraal-Azie stelden met nadruk dat "het gezamenlijke beheer over de kernwapens en het gemeenschappelijke opperbevel van de strategische afschrikkingstroepen en de marine moeten worden gehandhaafd". Aangezien er op hun grondgebied geen strategische kernwapens zijn gestationeerd, en zonder twijfel maar weinig tactische wapens, hebben zij zo duidelijk hun wil te kennen gegeven niet aan de zijlijn te willen staan bij de besluitvorming op dit terrein.

ZORG DELEND

Op deze wijze geven de Centraalaziatische republieken tevens aan de zorg te delen in de Westerse gemeenschap over het beheer en de controle over de kernwapens in de voormalige SU het land snel uiteenvalt. De VS hebben deze vitale controle als voorwaarde gesteld voor nieuwe steun en economische hulp aan het land.

De structuur van een "opperbevel van de militair-strategische ruimte en het gemeenschappelijk beheer over het kernwapen" is, zoals vastgelegd in het akkoord van Minsk, de enige blijvende gezamenlijke instelling van de lidstaten van het gemenebest, die samenwerken via "coordinatieorganen".

Het gemenebest lijkt vooral een verzameling van onafhankelijke staten te worden, een nog losser verband dan het Europa van vandaag, waarin geen plaats is ingeruimd voor een gemeenschappelijke regering of een president. De Oekrainse president Leonid Kravtsjoek heeft inmiddels de verzekering gegeven dat hij zijn besluit, de controle over de troepen op het Oekrainse grondgebied over te nemen, zal uitvoeren in overleg met het gemenebest.

MOLDAVIE

Acht van de twaalf overgebleven Sovjetrepublieken hebben zich nu uitgesproken voor deelname aan het nieuwe gemenebest. Van de vier andere heeft Azerbajdzjan zich daar in principe voor uitgesproken, terwijl Georgie als voorwaarde stelt dat zijn onafhankelijkheid wordt erkend. Armenie en Moldavie hebben de "historische stap" van het akkoord van Minsk begroet maar bestuderen nog een eventuele aansluiting. Moldavie wil de banden versterken met het buurland Roemenie, maar dit stuit op verzet van de etnische Russen en de Turkse Gagaoezen in de republiek.

De spanningen in Moldavie kwamen vrijdag tot een bloedige uitbarsting toen er gevechten uitbraken tussen Moldavische Omons (agenten van het ministerie van Binnenlandse zaken) en groepen gewapende etnische Russen in Doebossary. Deze stad, dertig kilometer ten oosten van de Moldavische hoofdstad Kisjinjov (onlangs omgedoopt tot Chisinau) ligt in een gebied aan de rivier de Dnjestr waar de overwegend Russische bevolking zich heeft afgescheiden van Moldavie. Bij de gevechten zijn zeker dertien mensen om het leven gekomen, onder wie burgers, aldus het Sovjetpersbureau Tass. Volgens een woordvoerder van de "republiek Transdnjestrie" drong in de vroege ochtend een rond achthonderd man sterke Omon-eenheid de stad Doebossary binnen.

De Moldavische troepen zouden ook optrekken naar andere steden in de opstandige Russischtalige republiek. Maar de autoriteiten in Kisjinjov wijten het geweld aan een aanval van de Russische militie op een politiepost waarbij pro-Moldavische agenten zouden zijn gegijzeld.

Naar aanleiding van het geweld onderbrak de Moldavische president Mircea Snegur zijn bezoek aan de Witrussische hoofdstad Minsk, waar hij de deelname van zijn land aan het gemenebest besprak. President Igor Smirnov van "Transdnjestrie" heeft Sovjetminister Jevgeni Sjaposjnikov van Defensie gevraagd extra troepen naar het gebied te sturen. Chisinau beschuldigt de Sovjettroepen in het gebied ervan wapens onder de bevolking uit te delen en de onlangs opgerichte Nationale garde van de Russen actieve steun te verlenen.

The Weekly Mail onthult:

Pretoria bleef Inkatha steunen

JOHANNESBURG - De regering van Zuid-Afrika is de Inkatha Vrijheidspartij van Chief Mangosuthu Buthelezi blijven steunen, ook nadat president F.W. de Klerk had gezegd dat de steun was stopgezet. Deze beschuldiging uit de Zuidafrikaanse krant The Weekly mail in haar editie van vrijdag. Volgens de krant is de inlichtingendienst van het leger doorgegaan met het geven van trainingen aan militaire eenheden en doodseskaders van Inkatha.

De beschuldigingen zijn niet ontkend door het Zuidafrikaanse leger, en zullen daarmee waarschijnlijk de regering en Inkatha in verlegenheid brengen in de aanloop naar de besprekingen over een nieuwe grondwet, die volgende week beginnen. The Weekly Mail bevestigt het vermoeden van velen dat de blanke minderheidsregering de hand heeft in het geweld tussen zwarten onderling.

Volgens de krant heeft de inlichtingendienst drie opeenvolgende jaren zeker een miljoen rand betaald voor trainingskampen van Inkatha, waar paramilitaire eenheden zijn opgeleid. Deze zouden op kosten van het leger ook trainingen hebben gehad in Namibia en Israel. De paramilitaire eenheden hebben zich volgens The Weekly Mail schuldig gemaakt aan verscheidene moorden, waarvan een lijst door de krant is gepubliceerd. De doodseskaders zouden hun hoofdkwartier hebben in Ulundi, de hoofdstad van het 'thuisland' Kwazulu, en veel van de leden zouden zijn opgenomen in de beruchte politie van Kwazulu.

BEEDIGDE VERKLARINGEN

Een deel van de fondsen ging volgens de krant naar christelijke culturele organisaties die tot doel hadden de leefsituatie van zwarten te verbeteren, maar die in de praktijk vaak propaganda van de regering en de regerende Nasionale partij verspreidden. Er zijn pogingen ondernomen om voor deze organisaties ook in Nederland en andere Europese landen geld te werven.

The Weekly Mail zegt zich voornamelijk te baseren op informatie van een topman van Inkatha, die anoniem blijft. De man heeft de krant documenten toegespeeld die de beschuldigingen onderbouwen. De krant heeft eerder geschreven over betrokkenheid van het leger bij de opleiding van doodseskaders, maar zegt dit maal ook te beschikken over beedigde verklaringen van voormalige leden van de paramilitaire groepen.

Voorgelegd aan Algemene vergadering

VN met Verklaring rechten minderheden

GENEVE - De mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties heeft vrijdag een "verklaring van de rechten van leden van etnische, religieuze en taalkundige minderheden" aangenomen die aan de Algemene vergadering zal worden voorgelegd. Het is de eerste normgevende tekst die de VN over minderheden heeft opgesteld.

Volgens de VN-verklaring moeten staten "het bestaan en de nationale of etnische, culturele, religieuze en taalkundige identiteit van minderheden op hun grondgebied beschermen, en omstandigheden aanmoedigen om die identiteiten te begunstigen". Daartoe moeten regeringen maatregelen nemen op het gebied van onderwijs in de taal en geschiedenis van de minderheden.

De minderheden moeten het recht hebben vrijelijk hun cultuur te uiten en hun taal en godsdienst te beoefenen. Hun leden moeten op nationaal en, zo mogelijk, regionaal vlak "effectief deelnemen" aan besluiten die hen aangaan, "in overeenstemming met de nationale wetgeving". De werkgroep van de commissie spreekt ook van het recht op "vreedzame contacten" met andere leden van de groep, ondermeer met burgers uit andere staten van dezelfde volksgroep.

"Wellicht onder druk van de recente gebeurtenissen hebben de delegaties de nadruk gelegd op praktische maatregelen over individuen, in plaats van grote principeverklaringen", aldus Westerse diplomaten. Eerder heeft de Conferentie over Veiligheid en samenwerking in Europa (CVSE) een verklaring over de rechten van minderheden aangenomen.

Tentenstad bij Guantanamo

■ *GUANTANAMO - Bij de Amerikaanse legerbasis op Cuba Guantanamo is een volwaardig tentenkamp opgebouwd voor de Haïtiaanse vluchtelingen. Daarin zijn zo'n vijfduizend Haïtianen ondergebracht die voornamelijk uit zee zijn opgepikt waar zij in wankele bootjes op weg waren naar het beloofde land: de Verenigde Staten.*
(AFP-satellietfoto)

Iraakse ambassadeur op matje geroepen

Veiligheidsraad: Erg bezorgd over Kurden

PARIJS - Nadat de Amerikaanse regering de Iraakse ambassadeur donderdag al op het matje had geroepen om kritiek in ontvangst te nemen op het feit dat opnieuw honderdduizenden Kurden door het Iraakse leger van huis en haard zijn verdreven, heeft de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties laten weten bezorgd te zijn.

De vijf permanente leden van de raad - de VS, de Sovjetunie, Frankrijk, Groot-Brittannie en China - hebben de Iraakse ambassadeur bij de VN gezegd ook bezorgd te zijn over de economische blokkade tegen Kurdistan. Ook de Iraakse bevolking in het zuiden zou praktisch verstoken blijven van de aanvoer van voedsel en brandstoffen.

De hulporganisatie Artsen zonder Grenzen heeft haar hulp aan de Kurden uitgebreid. Naar schatting van de organisatie zijn "sinds begin oktober een half miljoen vluchtelingen toegestroomd naar kampen in Said Saddik, Suleymaniyah en Ranyah." Honderdduizenden leven in tentenkampen. In Said Saddik zorgt AZG voor de distributie van medicijnen, dekens en tenten, maar het is te weinig, stelt de organisatie in een persverklaring vrijdag.

PARIJS - De Franse minister van Buitenlandse zaken Roland Dumas sloot vrijdag een tweedaags bezoek aan Bayrut af. Het ziet ernaar uit dat Franse bedrijven een grote rol gaan spelen bij de eerste herstelwerkzaamheden. Franse specialisten hebben studies verricht naar de elektriciteits- en watervoorziening en de telecommunicatiesector.

Moskou aan Bonn:

Honecker niet naar ander land

BONN - De Duitse regering heeft van de Russische autoriteiten de verzekering gehad dat Honecker niet zal worden toegestaan Rusland te verlaten en naar een ander land af te reizen.

Dat heeft een woordvoerder van het Duitse ministerie van Buitenlandse zaken zaterdag gezegd in Bonn.

De Duitse ambassadeur in Moskou kreeg de verzekering in de nacht van vrijdag op zaterdag, aldus de woordvoerder.

Balaguer verlaat politiek

SANTO DOMINGO - In de Dominicaanse Republiek verwacht men elk ogenblik de bekendmaking dat Joaquin Balaguer zich niet meer beschikbaar stelt voor het presidentschap.

Er wordt al druk gespeculeerd wie er door de regeringspartij kandidaat wordt gesteld voor dit ambt. Balaguer treedt terug uit de partijpolitiek wegens zijn hoge leeftijd: 85 jaar. De verkiezingen zijn in 1994. Volgens kaderleden van de Sociaal-christelijke hervormingspartij maakt de minister van Financien Fernando Alvarez Bogaert de meeste kans om de lijst van deze partij te gaan aanvoeren.

Naaste medewerkers verwachten:

Dennis Richardson bedankt waarschijnlijk voor de eer

DEN HAAG/WILLEMSTAD/PHILIPSBURG — Naaste medewerkers van de voor de baan van Sint Maartense gezaghebber genoemde Dennis Richardson achten de kans klein dat hij op bet aanbod zal ingaan. Richardson werd weliswaar benaderd, maar hij heeft onlangs als ambtenaar promotie gemaakt binnen de provincie. Sinds kort is hij rechterhand van de gedeputeerde Frans Tielrooij, die ondermeer de portefeuille ruimtelijke ordening beheert. Richardson houdt zich als rechterhand van de gedeputeerde bezig met ruimtelijke ordening van de landelijke provinciale gebieden. Zelf was hij niet bereikbaar voor commentaar, maar zijn naaste medewerkers achten zijn overgang naar St. Maarten op zo'n korte termijn onwaarschijnlijk gezien zijn recente benoeming in de provincie-hoofdstad Haarlem. Ook in Philipsburg wordt er van uit gegaan dat hij zijn huidige baan niet zal willen opgeven voor de post van gezaghebber. Zelfs als dat gebeurt, zal het in de vorm zijn van een soort "technische bijstand" waarbij Richardson weer (eventueel vóór de zes jaar voorbij zijn) terug kan keren naar zijn baan in Haarlem.

Dennis Richardson wordt de 'favoriete kandidaat' genoemd van minister Hirsch Ballin. Op een gegeven moment werd zelfs beweerd dat hij "de enige" kandidaat zou zijn van de Nederlandse minister en dat hij derhalve niemand anders daar zou willen zien. Dat gerucht werd gisteren echter in alle toonaarden ontkend door een KabNA-bron. Over deze zaak zou frictie zijn onstaan tussen Willemstad en Den Haag, maar ook dat werd tegengesproken. Hoewel met info-verschaffing nogal terughoudend wordt gedaan, blijkt Dennis Richardson overigens níet de man die het BC St. Maarten graag als gezaghebber van St. Maarten ziet. Wie het BC dan wel heeft voorgesteld is niet bekend, maar zoals de Amigoe al berichtte, zijn ook de namen van Joe Richardson, Russel Voges en Ralph James gevallen. Onbekend is evenmin wie uiteindelijk door de centrale regering, die officieel de voordracht doet, is voorgedragen. Mogelijk is dat nog niet gebeurd en wordt eerst met Hirsch Ballin overlegd.

SPOEDOVERLEG

Intussen is bekend geworden dat premier Liberia voor een bliksembezoek (zondag heen, dinsdag terug) naar Nederland gaat. In Nederland wordt gesproken over een 'spoedoverleg'. De gezaghebberskwestie zal zonder meer een van de agendapunten worden. Volgens welingelichte bronnen had gisteren al besloten moeten worden over zowel de St. Maartense als de Bonaireaanse gezaghebber. Dat gebeurde niet, dus er is het een en ander niet helemaal in orde, aldus insiders. In tegenstelling tot de gezaghebberszaak voor St. Maarten, heeft over de persoon van Frits Goedgedrag nooit enig meningsverschil bestaan. Goedgedrag, nu nog eilandssekretaris van Bonaire, zal George Soliana opvolgen als eerste burger in Kralendijk.

Bronnen in Den Haag zeggen dat een andere reden voor het bezoek van Liberia aan Den Haag is dat de Antilliaanse regering bang is dat Nederland onder pressie van een meerderheid van de Tweede Kamer alsnog een regeringscommissaris naar St. Maarten zou kunnen sturen. Volgens de Antilliaanse premier moet Willemstad eerst een ruime kans hebben om de problemen op de bovenwindse eilanden op te lossen.

In verband met het spoedoverleg heeft de gevolmachtigd minister Papy Jesurun zijn reis naar Curaçao uitgesteld. Hij zou dit weekeinde naar Curaçao komen, onder meer om de feestelijkheden rond het jublieum van de Maduro & Curielsbank (zondag) mee te vieren.

COMMISSARIS

Over de eventuele plaatsing van een regeringscommissaris op St. Maarten wordt in het persbericht van KabnA of de RVD niets gezegd, maar volgens Het Parool zal Nederland toch zo'n commissaris sturen als het eilandsbestuur van St. Maarten te weinig medewerking zou verlenen. Een andere mogelijkheid is dat het Bestuurscollege te Philipsburg wordt gedwongen tot uitvoering van de besluiten met speciale verordeningen.

MARINE

Het NRC Handelsblad meldde gisteren dat de Nederlandse marine gaat meedoen aan opsporingsactiviteiten in het Caribisch gebied in het kader van de strijd tegen de drugssmokkel. In Key West is daartoe gistermiddag een beginselverklaring van de Joint Task Force getekend, aldus het blad. De inhoud van de verklaring is geheim. Zij regelt de overdracht van informatie en het werk van de contactpersoon. Voor Nederland zullen de contacten verlopen via het hoofdkwartier van de Amerikaanse opsporingsdienst, waar de drie krijgsmachtonderdelen samen de kustwacht, douane en DEA deelnemen aan de strijd tegen drugs.

INDERSON

Volgens het NRC Handelsblad hoopt de minister van volksgezondheid van de Antillen, Stanley Inderson, dat de inzet van militaire middelen tegen de drugssmokkel niet al te groot wordt. Ook in de Tweede Kamer wordt op matiging aangedrongen. "In ons land is de traditie drugsverslaving vooral te beanderen als een sociaal probleem. De Amerikanen kiezen voor een militante weg. Het zou onjuist zijn als we ons bij die benadering zouden aanluiten," aldus een van de Tweede Kamerspecialisten in NRC-Handelsblad.

Premier Liberia naar Nederland

WILLEMSTAD/DEN HAAG — Premier Maria Liberia-Peters vertrekt morgen voor een twee dagen durend bezoek naar Nederland. Ze zal in Den Haag besprekingen voeren met premier Ruud Lubbers en minister voor Antilliaanse/Arubaanse zaken, Ernst Hirsch Ballin, zo maakt de RVD in Willemstad bekend. De gesprekspunten omvatten ondermeer de "bestuurlijke situatie op St. Maarten en andere zaken die relevant zijn in de verhouding Antillen-Nederland,"aldus het persbericht. Naar insiders verwachten zal het bezoek vooral bedoeld zijn als 'lobby' en zal ondermeer ook de benoeming van een nieuwe gezaghebber voor St. Maarten aan de orde komen. Dat wordt mogelijk Dennis Richardson, een Sintmaartenaar die in Noord Holland woont en daar als ambtenaar werkt. Zoals uit een ander artikel in deze editie blijkt achten naaste medewerkers van Richardson de kans klein dat hij die baan zal aanvaarden.

Het bliksembezoek van de premier, dat overigens vrij onverwacht wordt aangekondigd en waarover tot vrijdag geen woord was gezegd, komt enkele dagen nadat de ministerraad van het koninkrijk akkoord ging met het plan van minister Hirsch Ballin over de aanpak van de bestuurlijke problemen op het Antilliaanse eiland St. Maarten. Daarover berichtte de Amigoe reeds gisteren uitvoerig.

Volgens dit voorstel zal de Antilliaanse regering bij Landsbesluit een commissie instellen die een onderzoek zal verrichten naar de besluitvorming door de bestuursorganen van St. Maarten. Dit onderzoek zal in nauw overleg tussen de Antilliaanse en Nederlandse regering plaats hebben.

De commissie wordt samengesteld uit deskundigen op bestuurskundig terrein en op het gebied van de praktijk van de lokale besluitvorming.

Minister Hirsch Ballin zal volgens het KabNA op korte termijn deskundigen voor de commissie aanwijzen. Het eilandsbestuur van St. Maarten heeft toegezegd medewerking te zullen verlenen aan de werkzaamheden van de commissie. Die zal zo snel mogelijk aan slag moeten en binnen drie maanden rapport uitbrengen. De Koninkrijksministerraad heeft de Staten-Generaal vrijdag op de hoogte gebracht van de tussen de drie partijen gemaakte afspraken.

Over de noodzaak de bestuurlijke problemen op St. Maarten aan te pakken, was op 16 november op Curaçao overeenstemming bereikt tussen minister Hirsch Ballin, de Antilliaanse regering en het St. Maartense eilandsbestuur. De belangrijkste afspraken van het door minister Hirsch Ballin opgestelde urgentie-plan betreffen: Een verdere versterking van het justitiële en politie-apparaat op St. Maarten, de vestiging van douane op het eiland vooral ter voorkoming van de invoer van verdovende middelen, en voortzetting van de gerechtelijke procedures rond de uitbreidingsplannen voor de luchthaven op st. Maarten.

De koninkrijksregering, de regering van de Antillen en het Bestuurscollege van St. Maarten zullen zo spoedig mogelijk in gezamenlijk overleg de resultaten van de gemaakte afspraken beoordelen. Dan zal moeten blijken of het nodig is alsnog bijzondere bestuurlijke maatregelen op St. Maarten te treffen, aldus het KabNA-persbericht.

De RVD Willemstad zegt in zijn persbericht dat de rijksministerraad akkoord ging "met de Antilliaanse wens zelf de onderzoekcommissie in te stellen." Ook wordt gezegd dat de commissie "beperkt van samenstelling zal zijn om een efficiënte werkwijze te bevorderen". Derhalve zal de commissie "de hulp van deskunigen op bepaalde gebieden" kunnen inroepen "indien daaraan in een bepaalde fase van het onderzoek behoefte blijkt te bestaan."

Kerstconcert in Caribbean Hotel

WILLEMSTAD — De Brotherhood of Man organiseert op tweede Kerstdag een Kerstconcert in het Caribbean Hotel. Onder het motto Christmas Means Love zullen vanaf 20:30 uur verschillende optredens verzorgd worden door onder meer Genesis en de zangeres Marylouse 'Loesje' Atimadora.

De Brotherhood of Man wil een concert dat uitsteekt boven het nivo van de algemeen bekende Kerstliedjes. Omdat Kerstmis tegenwoordig vaak alleen nog maar een commerciële inhoud heeft, wil de organisator met dit concert de leegte vullen die daardoor ontstaat.

Kaarten à f 35,- zijn verkrijgbaar bij Van Dorp Promenade, Tik Tak en bij leden van de Brotherhood of Man.

Kerstviering

WILLEMSTAD — Op donderdag 19 december aanstaande om 20:00 uur vindt in de jeugdclub de Tamarijn op Mahaai de Kerstviering plaats van de Vereniging van Christenvrouwen Curaçao. Na afloop van de kerkdienst is er een gezellig samenzijn, waarbij aan enkele instellingen op Curaçao een gift zal worden overhandigd.

Fantasierijk kleuren voor kinderen

WILLEMSTAD — Vrijdagmiddag vond in de Openbare Bibliotheek de aanbieding plaats van een kleurboek over het spinmeisje Toma. Het boekje is geschreven door Velma Solomons, die Toma ook in haar poppentheater Tomateatro gebruikt.

In dit boekje kan de jeugd kleurend kennismaken met Toma en haar vrienden, die zich voor de wereldvrede inzetten. De teksten zijn zowel in het Nederlands als in het Papiamentu.

De vertaling in het Papiamentu is van Chila de Haseth, de tekeningen zijn van George Lichtveld en het boekje is uitgegeven door Editorial Stileski. Op de foto zien we tussen de kinderen links Velma Solomons, Chila de Haseth in het midden en rechts George Lichtveld.

VBC: positieve houding tegenover raffinaderij

WILLEMSTAD — De Vereniging Bedrijfsleven Curaçao (VBC) is van mening dat de samenleving als geheel ernaar moet streven om de Isla-raffinaderij te behouden. Dit is meegedeeld in het kader van de onderhandelingen over de contractverlenging en modernisering van de raffinaderij.

De VBC toont zich verheugd dat de president van de raffinaderij dr. Arnold Volkenborn heeft verklaart dat hij goede toekomstmogelijkheden ziet voor de raffinaderij. Maar ook heeft hij aangegeven dat de verwezenlijking hiervan niet alleen afhangt van het management, maar ook de eigenaren van de raffinaderij, de werknemers, bondsleider en contractors.

De bijdrage van de overheid zal moeten bestaan uit het scheppen van de juiste voorwaarden, zodat er een gunstig investeringsklimaat ontstaat, aldus de VBC. Hierbij kan gedacht worden aan het moderniseren van arbeidswetgeving.

De werknemers, vakbondsleiders en contractors moeten aandacht besteden aan inzet, motivatie en verhoging van de produktiviteit, terwijl van de kant van de gemeenschap een positieve opstelling wordt verwacht.

Maandag ontmoeting over Sonesta-project

WILLEMSTAD — Maandag vinden er enige voor de toekomst van het Sonesta Hotel belangrijke besprekingen plaats in Willemstad. In de ochtenduren zal de president van de Nationale Investerings Bank (NIB) Marius Jonkhart aan tafel zitten met een aantal leden van het Bestuurscollege, terwijl in de middaguren een ontmoeting plaats vindt met de NIB-president, gedeputeerde Dito Mendes en leden van de raad van commissarissen van Rif Resort N.V. Mendes zei vandaag optimistisch gestemd te zijn over deze besprekingen. "Ik weet niet of hij met een boodschap komt, ik denk eigenlijk van wel. Er moet nu iets gebeuren. Deze onduidelijkheid kan niet langer voortduren," aldus Mendes.

Brief Heerenveen aan minister de Paula:

"Speculaties over kwestie Landsradio/PTT kop indrukken"

WILLEMSTAD — Hoe de overheid denkt over voorlichting aan personeel van Landsradio en de pers inzake de privatisering van Landsradio en de voorgenomen verkoop van 49 procent van de aandelen aan PTT-Telecom moge blijken uit een brief (dd. 2 december 1992) van rijksvoorlichter Heerenveen aan minister De Paula. Heerenveen schrijft daarin 'het wenselijk te achten een informatie-bijeenkomst voor het personeel van Landsradio te organiseren'. Deze bijeenkomst vond daadwerkelijk plaats op 4 december in de kantine van Landsradio, waarbij de pers uitgenodigd was. Deze werd echter wel te verstaan gegeven dat er géén vragen gesteld mochten worden. Heerenveen schrijft hierover: "Bij deze gelegenheid zal ook de pers worden uitgenodigd zodat de uitleg van de minister een breder draagvlak krijgt, en speculaties van de pers inzake deze materie bij voorbaat de kop worden ingedrukt."

De brief aan de minister van Financiën is geschreven naar aanleiding van de kritiek van het personeel van Landsradio op de intentieverklaring om 49 procent van de aandelen te verkopen aan PTT-Telecom.

Heerenveen schetst de ontwikkelingen. "Tijdens een vorige week vrijdag 29 november gehouden vergadering van de Abvo, de dienstgroep en het personeel van LRD heeft de dienstgroep besloten af te treden met uitzondering van de voorzitter. Hierdoor is een vertrouwensbreuk ontstaan tussen het LRD-personeel en de Abvo.

De bijkomende consequenties zijn onder andere. 1. Dat de regering geen aanspreekpunt meer heeft. en 2. Dat de situatie op korte termijn niet meer onder controle kan worden gehouden.

Door het gebrek aan vertrouwen dat is ontstaan kan de regering niet direct, en zeker niet in de huidige situatie, met de Abvo blijven praten, maar moet zij het personeel eveneens direct benaderen.

Er blijkt vrij veel actiebereidheid te bestaan onder het personeel teneinde hun eisen kracht bij te zetten. Insiders geloven dat de situatie inderdaad uit de hand kan lopen omdat er geen coördinerende instantie is die een en ander kan regelen.

Het is wenselijk de ernst van de onstane situatie bij LRD te onderkennen, vooral waar het de noodzakelijke verbinding naar de werknemers toe betreft. Het is zaak erger te voorkomen en in contact te treden met de brede laag van werknemers."

Hierna stelt Heerenveen voor op korte termijn een voorlichtingsbijeenkomst te organiseren voor de LRD-werknemers waarbij hij opmerkt dat 'speculaties van de pers inzake deze materie bij voorbaat de kop moeten worden ingedrukt'.

WILLEMSTAD — Vannacht heeft een politiepatrouille aan de Schout bij Nacht Doormanweg twee mannen aangehouden die zich verdacht gedroegen en trachtten weg te lopen. De 22-, 31-jarige O.M.W. en de jarige E.F.S. bleken onder andere drank, sigaretten, messen en een cassettespeler bij zich te hebben. De politie vermoedt dat deze goederen afkomstig zijn van een inbraak in een restaurant in die omgeving. De eigenaar van de betreffende zaak werd op de hoogte gesteld.

Vereniging Bedrijfsleven Curaçao:

Onderwijs moet positie van lokaal personeel versterken

WILLEMSTAD — De kritiek op het aantrekken van buitenlandse arbeidskrachten voor bij voorbeeld de hotelsector, is vaak overtrokken, aldus de mening van de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao. Doordat er vaak een gebrek is aan adequaat onderwijs, worden lokale mensen niet goed voorbereid op de arbeidsmarkt.

Van de werkgevers kan niet worden verwacht dat zij werknemers in dienst nemen die niet over de vereiste vaardigheden en kennis beschikken of die een gebrek aan dicipline vertonen. Steeds vaker worden werkgevers geconfronteerd met dit soort arbeidskrachten, constateert de VBC.

De VBC: "Dat het zover is gekomen, is voornamelijk te wijten aan de slechte staat waarin ons onderwijs verkeert." Volgens de vereniging moeten we nu de prijs betalen voor het feit dat de maatschappij deze ontwikkeling jarenlang zijn beloop heeft laten gaan.

Het is, aldus de VBC, een goed plan van de voorzitter van het RK Schoolbestuur om de schooltijden te verlengen. Daarnaast is het de hoogste tijd dat er een eind komt aan het antagonisme en de strijd binnen de onderwijssector.

De vereniging deelt de mening van de gedeputeerde van onderwijs dat het niet gezond is om aan vernieuwing van het onderwijs te werken in een sfeer van ruzie en polarisatie. Daarom wordt op de direct betrokkenen een beroep gedaan om in het belang van de Curaçaose jeugd en samenleving een eind te maken aan de negatieve opstelling en eensgezind te werken aan verbetering en vernieuwing van het onderwijs.

Kibbelaar: "Een voorbeeldige regeling"

Werknemers en bestuur ziekenhuis ingenomen met Ennia pensioenregeling

WILLEMSTAD — Het heeft al met al twee jaar geduurd voordat de pensioenfondsbeheer-overeenkomst van het St. Elisabeth Hospitaal kon worden ondertekend. Uiteindelijk kwam Ennia Caribe N.V. als de beste zes gegadigden uit de bus. De ondertekening, waarmee de pensioenrechten van ruim 1100 werknemers zijn verzekerd, werd gisteren op feestelijke wijze op de parkeerplaats van het Ennia-gebouw gevierd. CBV-voorzitter Daphne Kibbelaar zei na afloop veel vertrouwen te hebben in Ennia. "Ik heb in de keuken gekeken en het zag er schoon uit." Met de pensioenfondsbeheer-overeenkomst is een bedrag van 50 miljoen gulden gemoeid. Alle betrokken partijen toonden zich overigens erg tevreden over de nieuwe pensioenregeling.

Reden dat alle tijd is genomen om de zaak rustig uit te zoeken, nadat in december 1989 bleek dat de toenmalige beheerovereenkomst met Crown Life aan vervanging toe was, aldus de voorzitter van de Curaçaose vakbond voor Verpleegkundigen.

De regeling die nu is overgekomen tussen het Sehos en Ennia betekent dat iedere werknemer vanaf zijn zestigste pensioen gaat innen. Tevens voorziet de overeenkomst in een weduwe/weduwnaar of partnerpensioen, een wezen- en invaliditeitspensioen en een overlijdensverzekering.

Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad voordat de zaak beklonken was. Vooral vakbondsleider Kibbelaar sprak 'uit zijn hart' over de strijd die geleverd moest worden. "Een pensioen moet de gewoonste zaak van de wereld zijn en worden toegevoegd aan het rijtje vakantietoeslag, periodieke uitkering en kerstbonus. Alle werkers in de gezondheidszorg moeten zo'n goede pensioenregeling krijgen."

De voorzitter van de CBV zei zeer verheugd te zijn met de overeenkomst met Ennia. "Het zit goed in elkaar. Ik heb erop gestaan in de keuken te kijken, want uiteindelijk moet de vakbond precies weten wiens brood men eet en hoe dat wordt klaargemaakt." Volgens hem kan de Ennia pensioenfondsbeheer-overeenkomst worden aangemerkt als een van de beste 'zo niet de beste' van het eiland.

UITZONDERING

Directeur Willemsen van Ennia heette het Sehos welkom in de 'grote Ennia familie'. "Het gebeurt niet dagelijks dat we een dergelijk contract afsluiten, maar voor het ziekenhuis wil ik een uitzondering maken." Zijn dank ging met name ook uit naar Mem Vornis die zich zeer verdienstelijk maakte door het personeel tijdens informatiesessies uitvoering voor te lichten over alle mogelijke aspecten en consequenties van de regeling.

Uitleg over de noodzaak tot een nieuwe beheerovereenkomst werd gegeven door financieel directeur Berenos van het St. Elisabeth Hospitaal. "Het probleem deed zich twee jaar geleden voor dat ons pensioenfonds gebruikt werd als spaarfonds maar door de Inspecteur der Belastingen werd aangeslagen als pensioenfonds. Dat bleek zeer ongunstig." Voor sommigen had de oude regeling tot gevolg dat er geen pensioen kon worden uitgekeerd na het zeventigste jaar. Met de introductie van het solidariteitssyteem is bereikt dat in vrijwel alle gevallen een pensioenuitkering van 70 procent van het salaris kan worden uitbetaald.

Tevens behoudt de gepensioneerde hetzelfde klasserecht. Als men als werkende recht had op ziekenhuisverzorging op de tweede klasse dan behoudt men dat recht ook na pensionering.

Sehos bestuurslid Monte noemde het een goede zaak dat ouderen dank zij een goed pensioen kunnen genieten van de oude dag. "Aangezien de statistieken weergeven dat mannen gemiddeld 73 jaar oud worden en vrouwen 77 is het duidelijk dat de pensioenuitkering van groot belang is." Zelf is Monte reeds lang pensioengerechtigd, maar nog zeer actief als bestuurslid van het Sehos.

■ WILLEMSTAD — Elf sportleiders hebben met goed gevolg een cursus 'Upgrading sportleiderschap' gevolgd. De cursus werd georganiseerd door SEDREKO en stond onder leiding van Mike Samson. Naast technische aspecten van de sport kwamen vooral sociale en mentale begeleiding van de sporter in deze cursus aan de orde.

Voetbalsterren in het zonnetje

■ *WILLEMSTAD — Onlangs is een commissie opgericht die zich ten doel heeft gesteld voormalige voetballers in het zonnetje te zetten. Op 12 december waren de eerste zes aan de beurt. Zij werden op het kantoor van SEDREKO gehuldigd. Van links naar rechts: Edmundo 'Sol' Confesor, Romulo 'Loy' Mercera, Edmundo 'Eddy' Vlinder, Wilfrid 'Fefe' de Lanoi, Guillermo 'Gein' Giribaldi en Wilfred 'Willy' Korps.*

Kousa Komun over privatisering Landsradio:

Overheid moet spoedig tekst en uitleg geven

WILLEMSTAD — De pressiegroep Kousa Komun vindt dat de overheid nog heel wat heeft goed te maken met de bevolking. Aansluitend op de discussie over de verkoop van 49 procent van de aandelen Landsradio aan PTT-Telecom verwoordt de groep haar kritiek als volgt: de geheimzinnigheid van de betreffende politici rijmt niet met het democratische principe van openbaarheid van bestuur. Het wordt dan ook hoog tijd dat de bestuurders tekst en uitleg geven voor hun 'stiekeme' gedrag.

Vreemd was al dat zij pas met de intentieverklaring op de proppen kwamen toen de verklaring al ruimschoots was ondertekend. Tot voor die tijd had niemand gehoord van deze plannen, aldus Kousa Komun.

"Hoe kan het gebeuren dat een regering een dergelijk ingrijpend projekt zo lang verzwijgt voor de bevolking?", vraagt de groep zich af. Want na de persconferentie over ondertekening kwam er geen enkel initiatief van de overheid om 'openbaarheid van bestuur' te geven. Velen vroegen zich verbijsterd af: wat gebeurt hier en wat gaat het betekenen.

Een voorlichtingssessie voor bezorgde werknemers van Landsradio en voor eilandsraadsleden heeft er niet toe kunnen leiden dat al tot in de finesses duidelijk is waarom de overheid een dergelijke stap wil gaan nemen.

Ook de Kousa Komun stelt vast dat telecommunicatie dè bron van inkomsten is voor de toekomst. "De verwachting is dat het zelfs een van de belangrijkste deviezen genererende pijlers van onze samenleving kan worden. En dat moet toch voor een overheid die kampt met een fors begrotingstekort een reden zijn om wel tien keer na te denken alvorens een lucratief bedrijf als Landsradio voor bijna de helft te verkopen."

Er is al met al sprake van een ernstige vertrouwenscrisis, constateert Kousa Komun. De overheid kan dit vertrouwen weer terugwinnen als zij de burgers deugdelijk gaat informeren over haar plannen.

Toerisme nog in ban van de Golf

WILLEMSTAD — De gevolgen van de ontwikkelingen in de Perzische Golf hebben ook in het tweede kwartaal van 1991 invloed gehad op het toeristenbezoek van Curaçao en de Caribische regio, zo meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in zijn kwartaaloverzicht 'Economisch Profiel'.

Hoewel de directe dreiging voorbij was, bleek dat de luchtvaartmaatschappijen hun brandstoftarieven niet naar beneden hadden bijgesteld. Vliegen bleek te duur voor de verblijfstoerist, waardoor de sterke stijging die zich eerder had voorgedaan, ineens voorbij was. Er is nu sprake van een stabilisatie in het verblijfstoerisme.

Het aantal overnachtingen is met 3 procent gedaald ten opzichte van 1990. Deze tendens hangt samen met het feit dat Curaçao minder in trek is bij de vakantiegangers uit de VS en Canada en steeds meer bij de korter verblijvende Europese (Nederlandse) vakantieganger. In verhouding tot andere Caribische eilanden doet Curaçao het goed, zo meldt het CBS.

Het cruisetoerisme geeft, met name door de slechte maand mei, een aanzienlijke daling te zien van 23 procent in het tweede kwartaal. Door de compensatie van een goed eerste kwartaal, zijn de halfjaarcijfers slechts met 1 procent gedaald, hetgeen aangeeft dat de groeiperiode van het cruisetoerisme waarschijnlijk voorbij is. Dit wordt toegeschreven aan de geïsoleerde ligging van Curaçao temidden van concurrerende (beter bereikbare) andere Caribische eilanden.

WILLEMSTAD — "Wij staan niet toe dat welke Nederlandse politicus dan ook zich met onze interne aangelegenheden bemoeit en probeert om Curaçao of een van de andere eilanden als een Nederlands dorp te behandelen", aldus de woorden van Shon Garcia in zijn radiopraatje dat hij gisteravond namens de FOL/SI hield.

Hij doelde hiermee op de eerdere plannen van de Nederlandse regering om zich direct in het bestuur van St. Maarten te mengen door het sturen van een commissaris naar dit eiland. Garcia verweet de pressiegroepen die normaal gesproken klaar staan om te protesteren dat zij nu hun mond niet open hebben gedaan. FOL/SI heeft wél krachtig geprotesteerd tegen deze 'kolonialistische mentaliteit' van de Nederlanders.

"De beschuldiging van de Tweede Kamer dat de eilandsregeringen en de centrale regering zich schuldig zouden hebben gemaakt aan wanbestuur omdat zij een achterstand hebben in de betalingen aan het ambtenarenpensioenfonds kwam voor FOL/SI niet als een verrassing", aldus Garcia. Het is volgens zijn partij allemaal onderdeel van de koloniale en imperialistische mentaliteit van Nederland. Dit land wil, te beginnen bij St. Maarten, invloed krijgen op de eilandsregeringen en ten slotte op de centrale regering.

FOL/SI maakte via dit radiopraatje duidelijk dat zij vasthoudt aan het Statuut, waarin vastgelegd is dat de Nederlandse Antillen een autonoom land zijn binnen het Koninkrijk. De Antillen hebben volgens dat Statuut het recht hun eigen interne beleid te voeren.

Garcia beschuldigde de Nederlandse regering ervan dat zij dit soort maatregelen alleen maar treft wanneer het haar uitkomt. Zo wordt er nu een visumplicht voor Antillianen overwogen, omdat de toeloop vanuit de Antillen naar Nederland de Nederlanders niet past. "Iedereen kan zien dat het hun bedoeling is om ons hele volk tot tweederangs burger te degraderen", zo zei hij gisteravond in het radioprogramma.

■ *WILLEMSTAD — Het Sint Elisabeth Hospitaal toonde onlangs haar waardering voor de vrijwilligers die zich inzetten voor de patiënten van het hospitaal. Tijdens een aangeklede thee met spelletjes in het Fort Nassau konden de vrijwilligers nu eens ontspannen en zich lekker laten verwennen.*

Het vrijwilligerswerk in het Sehos zal volgend jaar januari vijf jaar bestaan. Ongeveer veertig vrijwilligers komen één tot twee ochtenden in de week naar het hospitaal om boeken uit te delen en een praatje te maken met de patiënten. Het is een serviceverlening die door de patiënten zeer op prijs wordt gesteld.

Ook de zeer gezellige patiëntenbibliotheek, waar lopende patiënten zelf binnen kunnen lopen om een boek te kiezen of een video te bekijken, wordt door de vrijwilligers bemand.

Op de foto: de vrijwilligers van het Sehos, geflankeerd door de coördinator patiëntenvoorlichting, H. Straal (tevens de coördinator van de vrijwilligers), van het bureau PR & Voorlichting en J. de Windt, hoofd van het bureau PR & Voorlichting van het Sehos.

Verkeersmaatregelen in verband met viering MCB

WILLEMSTAD — In verband met de activiteiten ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de Maduro en Curiels Bank die morgenavond op de Plaza Jojo Correa zullen plaatshebben, heeft de politie van Curaçao de volgende verkeersmaatregelen getroffen: het Wilhelminaplein, de Columbusstraat, Plaza Jojo Correa en Hanchi Snoa zullen vanaf 12.00 uur voor alle verkeer gesloten zijn. Na 15.00 uur zijn ook de Breedestraat (P), de Waterfortstraat, de Handelskade en Sha Caprileskade niet meer voor verkeer toegankelijk. Het is echter wel aan taxi's toegestaan om via de Waterfortstraat en de Breedestraat (P) in de verboden richting naar het Van der Valkhotel te rijden.

Bezoekers van de feestelijkheden wordt verzocht op de Plaza Mundo Merced (Punda) en op het voormalige K.S.C.-terrein (Otrobanda) te parkeren. Patrouilles van de C.H.S. zullen daar toezicht houden op de geparkeerde voertuigen.

De Koningin Emmabrug zal tijdens de laser- en vuurwerkshow gesloten zijn voor zowel land- als waterverkeer. Ook de veerboten zullen gedurende deze circa dertig minuten durende show niet varen.

Op maandag 16 december zullen in verband met de officiële overdracht door de MCB van twee mobiele wagens aan de politie van Curaçao tussen 06.00 en 10.30 uur de volgende verkeersmaatregelen van kracht zijn: de Plaza Jojo Correa, de Keukenstraat en de Hanchi Snoa zullen voor verkeer afgesloten zijn. Ook parkeren is gedurende die uren niet toegestaan. De parkeerplaats voor het voormalige recherchebureau aan het Wilhelminaplein is eveneens afgesloten. Uitsluitend genodigden hebben toestemming hun auto daar neer te zetten.

Bij exploiten van de 9de december 1991, waarvan afschriften zijn gelaten aan de E.A. Heer Officier van Justitie op Aruba, heb ik, NORMAN EDMUND HART, gerechtsdeurwaarder, ten verzoeke van [illegible] nootschap naar het recht van de staat Texas, Verenigde Staten v[illegible]erika, [illegible]IPPING FINANCIAL SERVICES CORPORATION, gev[illegible]antoorhoudende te Connecticut, U.S.A., domicilie kiezende aan de J.[illegible]anstraat no. 122 te Oranjestad op Aruba ten kantore van de advokaten mrs. C.A. SINT JAGO-FRANCIS en W.M. SCHAUFELE, -- aan --:

1. **MARK RICH & CO. Ltd.**, een vennootschap naar het recht van het Verenigd Koninkrijk, zonder bekende plaats van vestiging of bekend kantoor te of buiten Aruba;
2. **MARK RICH & CO. AG.**, een vennootschap naar Zwitsers recht, zonder bekende plaats van vestiging of bekend kantoor te of buiten Aruba;

betekend verzoekschriften met de daarop gestelde rechterlijke beschikking van de 8ste december 1991, alsmede van de door mij, deurwaarder, uit krachte van voormelde beschikking uitgebrachte exploiten houdende conservatoir derden vreemdelingen beslagen d.d. 8 december 1991, een en ander als in voormelde exploiten omschreven.

De deurwaarder vnd.,
Get. N.E. HART

Bij exploiten van de 9de december 1991, waarvan afschriften zijn gelaten aan de E.A. Heer Officier van Justitie op Aruba, heb ik, NORMAN EDMUND HART, gerechtsdeurwaarder, ten verzoeke van de vennootschap naar het recht van de staat Texas, Verenigde Staten van Noord-Amerika, **SHIPPING FINANCIAL SERVICES CORPORATION**, gevestigd en kantoorhoudende te Connecticut, U.S.A., domicilie kiezende aan de J.G. Emanstraat no. 122 te Oranjestad op Aruba ten kantore van de advokaten mrs. C.A. SINT JAGO-FRANCIS en W.M. SCHAUFELE, -- aan --:

1. **MARK RICH & CO. Ltd.**, een vennootschap naar het recht van het Verenigd Koninkrijk, zonder bekende plaats van vestiging of bekend kantoor te of buiten Aruba;
2. **MARK RICH & CO. AG.**, een vennootschap naar Zwitsers recht, zonder bekende plaats van vestiging of bekend kantoor te of buiten Aruba;

betekend verzoekschriften met de daarop gestelde rechterlijke beschikking van 6 december 1991, alsmede van de door mij, deurwaarder, uit krachte van voormelde beschikking uitgebrachte exploiten houdende conservatoir vreemdelingenbeslagen, een en ander als in voormelde processenverbaal omschreven.

De deurwaarder vnd.,
Get. N.E. HART

Bij exploit van de 8ste december 1991, waarvan een afschrift is gelaten [illegible] de E.A. Heer Officier van Justitie op Aruba, heb ik, NORMAN EDM[illegible] HART, gerechtsdeurwaarder, ten verzoeke van de vennootschap naa[illegible] recht van de staat Texas, Verenigde Staten van Noord Amerika, SHIPP[illegible] FINANCIAL SERVICES CORPORATION, gevestigd en kantoorhouden[illegible] Connecticut, U.S.A., domicilie kiezende aan de J.G. Emanstraat no. 1[illegible] Oranjestad op Aruba ten kantore van de advokaten mrs. C.A. [illegible] JAGO-FRANCIS en W.M. SCHAUFELE,

conservatoir derden vreemdelingenbesl[illegible]

gelegd onder de vennootschap naar het recht van het Verenigd Konin[illegible] ALPINE SHIPPING CO. Ltd., zonder bekende plaats van vestiging of be[illegible] kantoor te of buiten Aruba, conform de beschikking van de E.A. Heer Rec[illegible] van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba d.d. 8 december 1991, één [illegible] ander als in voormeld exploit omschreven.

De deurwaarder vnd.,
Get. N.E. Hart.

Tromp blijft langer aan als gouverneur

ORANJESTAD — Gouverneur Felipe Tromp, wiens ambtstermijn officieel op de laatste dag van deze maand afloopt, zal op verzoek tot 29 januari 1992 aanblijven.

Dit verzoek, waarmee de gouverneur akkoord ging, werd gedaan door zowel Aruba als Nederland, ze gaf premier Nelson Oduber vrijdag te kennen.

De Arubaanse regering heeft hierdoor meer ruimte gekregen om voor 29 januari een of meer kandidaten voor de functie van gouverneur voor te dragen. Minister voor koninkrijkszaken mr. Ernst Hirsch Ballin heeft al laten weten ook met de nieuwe kandidaten een gesprek vooraf te willen hebben. Premier Oduber verklaarde dat, sinds Nederland met deze kandidaatstelling rekening houdt met de leeftijd van de kandidaten, er niet veel op Aruba zijn overgebleven.

Minister Hirsch Ballin wordt 3 januari op Aruba verwacht en zal drie dagen later met de Arubaanse regering overleg plegen over het te voeren beleid over het gebruik van de ontwikkelingsfondsen.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. Pageboy 127-257.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. **Alleen zoekertjes, die** op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
zaterdag
DRIVE-IN: 20.30+24.00 uur **Problem Child 2** (comedy, 14 jr.).
PRINCIPAL: 20.30 uur **Soap Dish** (comedy, 14 jr.).
zondag
DRIVE-IN: 21.00 uur **Problem Child 2** (comedy, 14 jr.).
PRINCIPAL: 20.30 uur **Soap Dish** (comedy, 14 jr.).

****

BOTICA (nachtdienst)
Pabao brug: Eagle, tel.: 29011.
Pariba di brug: San Lucas, tel.: 45119.

****

WACHTREGELING DOKTOREN
(van 18.00-07.00 uur):
zaterdag+zondag
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta Cruz: dokter E. Laclé, tel.: 23379/28442.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter D. Bislip via Centro Medico San Nicolas (tel.: 48833) of via Alarmcentrum (115).

****

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk, gelieve Alarmcentrale op te bellen, **tel.: 115.**

****

CENTRO MEDICO CARABOBO (Engelandstraat 7, tel.: 21777): de wachtheeft dra L.G. Beke-Martínez, tel.: 24696.

****

WIT GELE KRUIS ARUBA
ZUIGELINGENBUREAU (Koningstraat 22, tel.: 24444). dagelijks van 07.30-12,00/13.50-17.00 uur.
Maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

****

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba): geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (juist achter de pastorie van Oranjestad).

****

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE: tel.: 38989 (24 uur per dag).

****

AIDS-HOTLINE: Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

****

FADA/PRIDE (Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999): geopend op dinsdag, woensdag en donderdag van 14.00-18.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

****

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA: P.O Box 1029, tel.: 27808/48124.

****

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Father Murphy; 19.00 Style with Elsa Klensch; 19.10 Big Story; 19.30 Punky Brewster; 20.00 Festival OTI Internacional 1991; 22.00 Nos cu Nos; 23.00 Prime News; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.00 Studio Sport; 17.15 Movie: 'Gunsmoke, Return to Dodge City'; 18.45 A Man called Hawk; 19.30 Showtime: 20.30 Week in Review; 21.30 NBA Basketball: Indiana Pacers vs Detroit Pistons; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

****

DIVERSEN
SPORT
MUAY THAI KICKBOXING: 20.00 uur wedstrijden - Sporthal Santa Cruz.

****

ZONDAG
DIVERSEN
TASK FORCE SAN NICOLAS: 20.30 uur Kerstconcert met twaalf koren - John Wesley Auditorium, San Nicolas.

****

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Lavex-Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds J. Verburg.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen.

****

Gouverneur Felipe Tromp in afscheidsrede:

"Aruba kent veel problemen die met de Status Aparte kunnen worden opgelost"

ORANJESTAD — Nadat gouverneur Felipe Tromp en zijn echtgenote C. Tromp-Gomez de afgelopen weken afscheid namen op de eilanden van de Nederlandse Antillen, begon vrijdag op Aruba het afscheidnemen. Het eerste paar van Aruba werd gistermorgen ontvangen door de Raad van Ministers, terwijl gistermiddag, tijdens een speciale zitting van de Staten, afscheid werd genomen. Gouverneur Tromp blijft nog tot eind januari 1992. Hij neemt in januari als gouverneur afscheid in Nederland waar hij onder meer tijdens een bezoek aan koningin Beatrix het Arubaanse verlangen naar voren zal brengen, dat de vorstin — die in 1987 Aruba aandeed — weer naar het eiland komt, eventueel vergezeld van haar geheel herstelde echtgenoot en haar zoon kroonprins Willem Alexander. Op vrijdag 3 januari neemt het echtpaar Tromp-Gomez tijdens de Nieuwjaarsreceptie afscheid van de gemeenschap waar Tromp de afgelopen zes jaar — als eerste gouverneur van Aruba — die functie vervulde. Wie hem gaat opvolgen, is nog niet bekend. Doordat kandidaat Poy Werleman zich terugtrok, is hierdoor vertraging ontstaan.

Gouverneur Tromp blikte gistermiddag in de Statenvergadering terug op de afgelopen zes jaar en wierp anderzijds een oog op de toekomst.

"Toen mij in 1985 werd gevraagd het ambt van gouverneur van Aruba te gaan bekleden, verkeerde ons land in een ongekend economisch dal, waaraan wij allen met afgrijzen en schrik terugdenken. Na een lange tijd van redelijke welvaart stortte onze economie ineen en maakte deze malaise velen van onze landgenoten werkloos en diep ongelukkig. Bijna gelijktijdig verkregen wij onze zo lang begeerde status aparte, die het ons mogelijk maakte, binnen het staatsrechtelijk verband van het Koninkrijk der Nederlanden, doch buiten het verband van de Nederlandse Antillen, zelfstandig onze beslissingen te nemen".

"Tijdens diverse gelegenheden in mijn ambtsperiode heb ik de overtuiging uitgesproken dat de status aparte ons in de gegeven omstandigheden een goed instrumentarium heeft verschaft om oplossingen te scheppen voor onze economische problemen. In de zes jaar van mijn binnenkort verstreken ambtsperiode is in economisch opzicht ongelooflijk veel ten goede gekeerd en hebben de inspanningen van velen in onze gemeenschap de perspectieven van economische groei en welvaart weer in beeld gebracht. Dat ik deze ontwikkelingen als eerste gouverneur van Aruba heb mogen meemaken en, binnen de grenzen die het ambt van gouverneur stelt, heb mogen meebegeleiden stemt mij tot dankbaarheid en vreugde".

PROBLEMEN

"Tegelijkertijd moeten wij vaststellen dat, met de economische opleving die ons land doormaakt, anderssoortige, maar niet minder ernstige en moeilijke problemen zich aan ons voordoen. De noodzakelijke import van buitenlandse werkkrachten en hun huisvesting, het groeiende aantal illegale inwoners, de ontwikkeling van onze infrastructuur, het behoud van ons milieu, de bestrijding van de criminaliteit, de kwaliteit van ons onderwijs, de onveiligheid in het verkeer en de angstaanjagende en tragische gevolgen van het overmatig gebruik van alcohol en van het gebruik van drugs zijn problemen, die met kracht moeten worden aangepakt en opgelost. Ook daartoe hebben wij met het verkrijgen van onze status aparte de instrumenten in handen gekregen".

Uitvoerig zette Tromp uiteen dat het gouverneurschap een zware en verantwoordelijke functie is omdat die op twee gronslagen is gebaseerd: enerzijds op de Staatsregeling van Aruba, die de vertegenwoordiger van de koning aanwijst als hoofd van de landsregering en de politieke verantwoordelijkheid bij de ministers legt; anderzijds op het Reglement voor de gouverneur van Aruba, dat bepaalt dat de gouverneur als vertegenwoordiger van de regering van het koninkrijk verantwoording schuldig is aan die regering van het koninkrijk.

MISVERSTAND

"Voor zover het betreft zijn taak als constitutioneel hoofd van de regering van het land Aruba zijn sommigen de meningen toegedaan dat voor de gouverneur uitsluitend ceremoniële of zogenaamde ornamentele taken zijn weggelegd. Ik meen te moeten stellen dat hier sprake is van een misverstand. Binnen de muren van de ambtswoning of de werkkamer in het kabinet heeft de gouverneur de taak zich door de politiek verantwoordelijke ministers te laten voorlichten over het gevoerde en nog te voeren beleid. Hij kan de ministers daarbij van advies dienen, hen waarschuwen, stimuleren of trachten op andere gedachten te brengen. Dit alles onder de aantekening dat de minister de aan de Staten politiek verantwoordelijke persoon is en blijft".

"De taken die de gouverneur zijn toegebracht in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van de koninkrijksregering zijn van andere aard en hangen ten nauwste samen met het feit dat Aruba onderdeel uitmaakt van het koninkrijk. De bevoegdheden van de gouverneur strekken zich op dit terrein ook verder uit en bieden hem de mogelijkheid om landsverordeningen en aan hem voorgedragen landsbesluiten niet vast te stellen wanneer hij deze in strijd acht met het Statuut, een internationale regeling, een rijkswet, een algemene maatregel van rijksbestuur of met belangen die, globaal gezegd, op koninkrijksniveau worden behartigd".

"Kortgeleden is over dit deel van de taken van de gouverneur, voorlopig nog op ambtelijk niveau, door de drie partners in het koninkrijk een discussie op gang gebracht teneinde te bezien of modernisering en vereenvoudiging mogelijk is. Persoonlijk acht ik dat een goede zaak, immers de verhoudingen in het koninkrijk zijn niet statisch, en groei naar meer zelfstandigheid dient niet te worden belemmerd door overbodige en belastende procedureregels. Anderzijds moeten wij in te korte tijd ook niet te veel willen veranderen, zeker niet wanneer blijkt dat verouderde regels een voortgaande staatkundige ontwikkeling niet in de weg staan".

WAARDERING

Met waardering sprak gouverneur Tromp over de samenwerking met de ministers zowel uit het vorige als het huidige kabinet. "Van groot belang was daarbij dat zij en ik in staat en bereid waren vertrouwen te geven en te ontvangen".

Ook de Staten werd dank gebracht, waarbij de gouverneur opmerkte: "Een enkele maal in mijn ambtsperiode heb ik persoonlijk het gevoel gehad dat meer respect voor elkaars standpunten een grotere bijdrage zou hebben geleverd aan het democratisch proces van besluitvorming zoals dat zich in deze zaal behoort te voltrekken. Het parlement is naar ik meen de plaats bij uitstek waar politieke opvattingen met argumenten moeten kunnen worden geponeerd en bestreden".

"Mijnheer de voorzitter, leden van de Staten; ik heb het een eer en een genoegen gevonden met u en andere organen van ons land te werken aan de ontwikkeling van ons jonge land Aruba. Ik dank u voor de gelegenheid aan mij geboden vandaag op deze wijze van u afscheid te kunnen nemen. Bij uw verdere werkzaamheden wens ik u wijsheid en Gods zegen toe", aldus besloot gouverneur Tromp zijn afscheidsrede in de openbare vergadering van de Staten.

Gisteravond boden ministerraad en Staten, vergezeld van hun echtgenoten, een afscheidsreceptie aan in Fort Zoutman, waarbij regering en staten gezamenlijk een geschenk aanboden.

Tromp voor het laatst bij politici

ORANJESTAD — Gouverneur Felipe Tromp nam gisteren afscheid van zowel de ministerraad als het parlement. Op deze foto staan de gouverneur en de ministers voor het laatst samen bij elkaar.

Bestuur Simar afgetreden

ORANJESTAD — Het bestuur van de leerkrachtenvakbond, SIMAR, is en bloc afgetreden. Een tijdelijk bestuur handelt de dagelijkse zaken af tot er een nieuw bestuur is gekozen.

Een van de grote problemen waarmee Simar te kampen heeft, is het gebrek aan belangstelling bij de leden. Hierdoor namen de activiteiten van de vakbond ook af. Voor het bestuur was dit mede reden om en bloc af te treden en een tijdelijk bestuur te laten nagaan wat er gedaan kan worden.

Voorts zal moeten worden nagegaan wat gedaan moet worden om meer leven in de Simar-brouwerij te brengen, alsmede voorbereidingen te treffen om volgend jaar een nieuw bestuur te kiezen.

verkeersdode

ORANJESTAD — Op de hoofdverkeersweg ter hoogte van de brandweergarage had afgelopen nacht een verkeersongeval plaats waarbij de 47-jarige A.E.C. het leven verloor.

Vermoedelijk verloor hij op weg naar huis de macht over het stuur en kwam tegen een lichtmast terecht. Om half drie werd in het hospitaal de dood geconstateerd.

Bij exploiten van de 9de december 1991, waarvan afschriften zijn gelaten aan de E.A. Heer Officier van Justitie op Aruba, heb ik, NORMAN EDMUND HART, **gerechtsdeurwaarder**, ten verzoeke van de vennootschap naar het recht van de staat Texas, Verenigde Staten van Noord Amerika, SHIPPING FINANCIAL SERVICES CORPORATION, gevestigd en kantoorhoudende te Connecticut, U.S.A., domicilie kiezende aan de J.G. Emanstraat no. 122 te Oranjestad op Aruba ten kantore van de advokaten mrs. C.A. SINT JAGO-FRANCIS en W.M. SCHAUFELE, -aan -

1. **BERGESEN d.y. a/s, een vennootschap naar het recht van Noorwegen, zonder bekende plaats van vestiging of bekend kantoor te of buiten Aruba;**
2. **MARK RICH & CO. Ltd., een vennootschap naar het recht van het Verenigd Koninkrijk, zonder bekende plaats van vestiging of bekend kantoor te of buiten Aruba;**
3. **MARK RICH & CO. AG, een vennootschap naar Zwitsers recht, zonder bekende plaats van vestiging of bekend kantoor te of buiten Aruba;**

BETEKEND:

verzoekschriften met de daarop gestelde rechterlijke beschikking van 4 december 1991, alsmede van de door mij, deurwaarder, uit krachte van voormelde beschikking opgemaakte processenverbaal van de 7de december 1991, houdende conservatoir vreemdelingenbeslagen, één en ander als in voormelde processen-verbaal omschreven.

De deurwaarder vnd.,
Get. N.E. Hart.

UNIVERSITEIT VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Rechtsgeleerdheid zal

mr. Mathijs ten Wolde

docent internationaal Privaatrecht aan de Universiteit van de Nederlandse Antillen en aan de Rijksuniversiteit Groningen, op dinsdag 17 december 1991 een lezing houden met de titel

"Antilliaans echtscheidingstoerisme richting Nederland ten einde?/!"

Plaats	:	Aula UNA
Datum	:	17 december 1991
Tijd	:	20.30 uur
Toegang	:	Vrij.

dr. F.B.M. Kunneman
Decaan van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

UNA Universidat Nacional di Antia

PUBLIEK LAAT HET VOLLEDIG AFWETEN IN AMSTERDAM

Simpele zege op linkshandige Sander Groen

Jan Siemerink vindt organisatie Masters niet goed vergeleken bij ATP-toernooien

AMSTERDAM - Het is in de kille hal van Popeye Gold Star wel even wennen voor Jan Siemerink. De 21-jarige proftennisser, die dit jaar ruim honderd plaatsen op de wereldranglijst steeg naar de fraaie 35ste positie, heeft bij de grote ATP-toernooien overal in de wereld in weelde kunnen baden. Hij speelde voor volle tribunes en hoefde maar te kikken of zijn wens werd gehonoreerd.

Bij de nationale masters in Amsterdam is het vergeleken bij al die verwennerij nogal behelpen. Zowel woensdagavond laat (tegen Michael van den Berg) als vrijdagmiddag, toen Siemerink via een simpele zege op het eveneens linkshandige willige talent Sander Groen (6-3, 6-2) de halve finales binnenstapte, zaten er hooguit 200 mensen op de tribunes.

"Die entourage maakt het voor mij, en ook voor Richard Krajicek, niet eenvoudiger op", zei Siemerink na zijn partijtje van 55 minuten. "In mijn eerste wedstrijd had ik er grote moeite mee. Nu was ik er wat meer aan gewend en speelde meteen een stuk beter. Naar Nederlandse begrippen is de organisatie al sterk verbeterd. Maar het haalt het niet bij een goed geregeld ATP-toernooi.

Het zijn vaak kleine dingen, die voor ons toch heel belangrijk zijn. Zo speelden we op de eerste dag maar met vier ballen. Stond je een uur te wachten tot je weer een bal kreeg om te serveren. De eerste dagen van zo'n toernooi in Nederland leven gewoon niet. Hopelijk wordt het in het weekeinde beter."

WIL EERSTE WODEN

Siemerink is wel naar Amsterdam gekomen om te winnen. "Zo zit ik nu eenmaal in elkaar. Als ik ergens aan meedoe wil ik ook eerste worden. Of er veel geld te verdienen is of niet. Bovendien komt zo'n weekje spelen me in deze periode uitstekend uit. Als ik nu mijn gezicht thuis ook weer even laten zien. Want woensdag ga ik alweer naar Australië, waar ik anderhalve maand blijf."

Zijn coach Rohan Goetzke is al in zijn vaderland. Richard Krajicek vertrekt maandag al. Siemerink: "We nemen ruim de tijd om ons aan te passen aan de hitte en de baansoort. Je kunt in het begin niet als een gek gaan trainen." Voor de open Australische titelstrijd speelt Siemerink nog toernooien in Adelaide en Sydney.

Siemerink, die zaterdag bij de laatste vier Michiel Schapers treft ("Dat kan interessant worden want hij beleeft zijn vierde jeugd"), heeft zijn doelen voor 1992 niet al te hoog gesteld. "Tenslotte was dit pas mijn eerste echte jaar in het circuit. Het is daarin met mij wonderbaarlijk snel gegaan. Ik kan niet verlangen, dat het zo blijft lopen. Eerst maar eens proberen me te handhaven. In elk geval bij de beste vijftig, hopelijk tussen de twintig en dertig. Het jaar daarop wil ik dan proberen verder door te stoten."

GENOTEN

Siemerink heeft een paar weken terug voor de televisie genoten van de show van de Franse tennissers in de finale om de Davis Cup. "Van Leconte kreeg ik een brok in mijn keel", aldus de oud-voetballer van Rijnsburgse Boys. "Het zou fantastisch zijn als dat hier ook zou kunnen. Maar ik denk niet dat dat echt leeft in Nederland. Wij bespelen het publiek ook niet zo. Al weet je maar nooit. Misschien dat de vonken overspringen als we thuis de finale spelen."

Siemerink zou het toejuichen als Stanley Franker in dienst blijft van de KNLTB. "Hij heeft heel veel goede dingen gedaan. En over de hele wereld contacten. Ook als captain van de Davis Cup-ploeg is hij niet te vervangen. Ik zou geen ander weten." Vrijdagavond had Franker, die een lucratief aanbod heeft van Oostenrijk, nog een vergadering met het bondsbestuur om zijn toekomst te bespreken. "Ik blijf", zei hij, optimistisch. Zondag geeft Franker opening van zaken.

Siemerink wil komende zomer wel actief zijn op de Olympische Spelen maar hangt er niet alles aan op. "Franker heeft me al gevraagd of ik er voor voel. Daarop heb ik ja gezegd. Maar als ik alleen dubbel moet spelen doe ik het niet. Dan moet ik mijn programma te veel omgooien. Bovendien ben ik nog jong en komt er over vier jaar een nieuwe kans. Voor iemand als Haarhuis is Barcelona veel belangrijker. Atlanta zal voor hem waarschijnlijk te laat komen."

Bokskampioen verliest in café

PARIJS - Bokser Christophe Tiozzo weet in de ring beter van wanten dan in het dagelijks leven.

De Franse lichtwelter-gewicht, wereldkampioen WBC-versie, werd woensdag bij een vechtpartij in Parijs lelijk toegetakeld.

Tiozzo, die een restaurant op de Champs Elysees wilde betreden, was met acht tegenstanders dan ook in een kansloze positie. De wonden in zijn gezicht werden door de artsen van liefst 44 hechtingen voorzien.

Het gevecht om de wereldtitel tegen de Australiër Jeff Harding, dat op 13 maart zou plaatsvinden, is uitgesteld tot eind april.

ROSTOCK - Katrin Krabbe zal niet deelnemen aan de Europese indoorkampioenschappen atletiek die van 28 februari tot en met 1 maart in de Italiaanse stad Genua worden gehouden.

De Duitse vedette van de WK in Tokyo wil zich in 1992 volledig richten op de Olympische Spelen.

"Ik wil voor Barcelona hooguit aan vier of vijf wedstrijden meedoen", aldus de 22-jarige loopster uit Neubrandenburg die zich spaart voor de confrontatie met de Jamaicaanse Merlene Ottey. "Wanneer ze in vorm is, loopt Merlene de honderd meter binnen de elf seconden".

Krabbe heeft de lerarenopleiding intussen opgegeven, omdat studie en topsport in haar ogen niet te combineren zijn.

Real Madrid wint met 4-0

MADRID - Een eigen doelpunt van de Egyptenaar Ibrahim Hassan heeft Real Madrid op weg naar een ruime zege op Neuchatel Xamax geholpen.

De Spanjaarden wonnen met 4-0 en plaatsten zich als laatste club voor de kwartfinales van het toernooi om de UEFA-beker. In Zwitserland was met 1-0 verloren. Toen scoorde Hassan in het goede doel.

Xamax hield voor bijna 60.000 toeschouwers in stadion Bernabeu tot twee minuten na de pauze stand. Hassan kopte raak. De Roemeen Hagi maakte vijf minuten later de in feite beslissende tweede treffer.

Michel uit een strafschop en Sanchis met het hoofd verdubbelden de score. Vernier kreeg de rode kaart, toen hij bij de strafschop voor 3-0 Butragueno vloerde.

Met oog op eindronde EK '92:

Ontwikkelingen in Sovjetunie en Joegoslavië zorgwekkend

STOCKHOLM - De politieke ontwikkelingen in de Sovjetunie en Joegoslavië hebben de UEFA ertoe gebracht in Genève een aparte bijeenkomst te houden, waarbij de deelname van beide (uiteenvallende) landen aan de eindronde van de Europese titelstrijd in Zweden aan de orde komt.

"We staan voor enkele moeilijke beslissingen", liet UEFA-voorzitter Lennart Johansson uit Stockholm weten. "Met deze problemen heeft de UEFA nog nooit te maken gehad.

Joegoslavië en de Joegoslavische voetbalbond zullen in januari mogelijk nog wel bestaan, maar wie kan garanderen dat dit in april ook nog het geval is", sprak de Zweed.

De loting voor de eindronde in juni vindt plaats op 17 januari in Goteborg. Of voor die tijd al een beslissing valt over eventuele veranderingen in het deelnemersveld, is nog onduidelijk.

"De politieke omstandigheden maken het noodzakelijk enkele noodplannen achter de hand te hebben", meende Johansson.

"Kan een land niet aan de eindronde deelnemen, dan is het mogelijk dat de nummer twee uit de betreffende kwalificatiegroep een uitnodiging krijgt. Mogelijk is ook, dat we een extra kwalificatieronde laten verspelen", aldus de UEFA-voorzitter.

Woodbridge maakt het Wheaton erg moeilijk

MüNCHEN - Dinsdag was "babyface" Todd Woodbridge nog bankzitter bij de grand slam cup in München, vrijdag bijna halve finalist. Het verschil is 400.000 dollar. Meer geld dan de Australiër in een jaar verdiende.

Pas na het afweren van drie setpoints in de tweede set mocht David Wheaton zich winnaar noemen. De Amerikaan, die in de eerste ronde Paul Haarhuis had uitgeschakeld, won met 6-4, 7-6 (8-6). Daarmee werd in München de tennis-hiërarchie gerespecteerd, voor zover daarna het uitvallen van Edberg en Becker nog sprake van was.

De 20-jarige Woodbridge viel op het allerlaatste moment in voor Boris Becker. Zijn reservepositie had hij verdiend met het bereiken van de derde ronde op Wimbledon en Flushing Meadow. In Parijs had Boris Becker in vijf sets laten ontsnappen. Hij beschouwde de afzegging van de Duitser dus maar als een wederdienst.

Met Lee Trevino's motto: "Het is gemakkelijk spelen met andermans geld", ging hij er in München fris tegenaan. In betere wedstrijdvorm dan de meeste anderen, omdat hij zijn vakantie juist ten tijde van München had gepland.

Met een iets betere service zou hij het zelfs Wheaton erg moeilijk hebben gemaakt. Op de beslissende momenten trilde zijn hand echter een beetje. Er kwamen geen aces van zijn racket, wel dubbele fouten. Dat was de voornaamste reden dat Wheaton zichzelf terugvond in de halve finales. Voor de tweede achtereenvolgende keer al. "Ik houd van München, ik hou van dit toernooi. Het is of ik elke dag de loterij win", jubelde de Amerikaan.

Sport Agenda

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Rif)
geopend op woensdag van 14.00-16.45 uur vrijdag van 20.00-22.00 uur; zaterdag van 13.00-17.00 uur en zondag van 09.30-12.30 14.00-17.00 uur.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00-02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

ZWEMMEN
(Curaçaose Zwembond)
16.30 uur sprintwedstrijden - zwembad Sentro Deportivo Korsou.

VOETBAL
(Kopa Antiyano)
20.00 uur Sithoc/Hubo vs Jong Colombia/ CWZ - Sentro Deportivo Korsou.

ZONDAG
AUTORALLY
(Automobiel Club Curaçao)
08.30 uur start 'Polar' Kerstboutenrit nabij Marinebasis Parera.

Olympisch vuur ontstoken in Olympia

■ OLYMPIA - Twee Griekse actrices in klassiek gewaad nemen deel aan een gewijde ceremonie waarbij het Olympisch vuur wordt ontstoken met behulp van het licht van de zon en een holle spiegel. De plechtigheid vond zoals gebruikelijk plaats bij de resten van de tempel van Apollo in de antieke Griekse stad Olympia. Vandaar wordt de fakkel door estafettelopers naar Athene overgebracht, waarna het heilige vuur per vliegtuig naar Albertville reist voor de start van de Olympische Winterspelen.

Afhankelijkheid proefvoetballer van club afschaffen

Europarlementariërs pleiten in Straatsburg voor grotere vrijheid

STRAATSBURG - De Europarlementariërs mr. J.L. Janssen van Raay en J. Larive hebben in Straatsburg gepleit voor een grotere vrijheid van profvoetballers.

Men hekelde het huidige transfersysteem, waardoor een speler na afloop van zijn contract met de club pas actief kan worden bij een nieuwe vereniging, als zijn voormalige werkgever daarmee akkoord is gegaan. Larive kritiseerde ook het gegeven dat voetbalbonden het aantal buitenlandse profs per club kunnen beperken.

Janssen van Raay wil van Eurocommissaris Martin Bangemann de verzekering dat in 1992 het vrije verkeer van beroepsvoetballers is ingevoerd en het transfersysteem is afgeschaft. Beide zaken zijn volgens hem in strijd met het EG-verdrag. De Europarlementariër sprak namens zijn eigen fractie en de juridische commissie van het parlement.

Janssen van Raay noemde het transfersysteem een "vorm Middeleeuwse horigheid". Zolang het systeem bestaat, is er volgens hem van een sociaal Europa geen sprake. De Europese commissie moet dan ook, aldus de Europarlementariër, "Met topprioriteit optreden tegen de bobo's van de UEFA, FIFA en nationale voetbalbonden".

Bangemann heeft met de UEFA een herenakkoord gesloten over het transfersysteem, waarbij onder meer modelcontracten zijn opgesteld. Volgens Janssen van Raay heeft de voetbalfederatie dat uitgelegd als instemming met het transfersysteem. De Europarlementariër was ook van mening dat de FIFA de artikelen 12 en 14 uit haar statuten moet schrappen, omdat die de juridische basis voor de handel in voetbalwerknemers vormen.

Tegen de FIFA, de UEFA en de nationale bonden moet een verboden kartelgeding worden aangespannen. Als verenigingen van ondernemingen zouden zij volgens artikel 85 van het EG-verdrag een verboden kartel vormen.

KRITIEK

Ook andere Europolitici bekritiseren het transfersysteem. De Spanjaard Manuel Medina Ortega sprak namens de socialistische fractie over "mensen die verkocht worden alsof ze wasprodukten zijn". Bangemann antwoordde op de kritiek dat de Europarlementariërs "absoluut een juridisch probleem" wilden maken.

Hij wees erop dat een profvoetballer als hij zich onrechtvaardig behandeld voelt, ook via de burgerlijke rechter of inschakeling van de vakbonden zijn recht kan halen. Niettemin zegde hij toe opnieuw in overleg te willen treden met de voetbalbonden.

Larive vergeleek de regel dat voetbalbonden het aantal buitenlandse werknemers kunnen beperken met textiel- of staalbedrijven die het quotum voor EG-werknemers vaststellen. "Als die bedrijven dat zo zouden doen, zou u dan ook zo vriendelijk en geduldig gaan onderhandelen", beet ze Bangemann toe. De Europarlementariër verklaarde het beperkte inzetten van buitenlandse voetballers in strijd met het vrij verkeer van werknemers, dat de EG sinds 1968 kent.

RAMPZALIGE BEPERKING

Overigens houdt de UEFA zich volgens Larive ook niet aan de gemaakte afspraken, waardoor de voetbalorganisatie het akkoord met de Europese commissie zelf ontkracht. Voor de Europese bekertoernooien mogen ten hoogste vier buitenlandse spelers worden opgesteld. "Dat is een grote stap terug en een rampzalige beperking voor liberale voetballanden als bijvoorbeeld België, Wales en Schotland", aldus Larive. De drie landen hebben altijd een liberaler beleid gevoerd dan de minimum UEFA-regels aangeven.

Op grond van toepassing van die regels geeft het slechts drie buitenlandse spelers het recht om in een wedstijd uit te komen. "Door de nieuwe regels verschijnen de Belgische en Britse elftallen ernstig gekortwiekt aan de start", verklaarde de liberale Europarlementariër.

Effenberg weer in A-selectie

MUENCHEN - Soren Lerby heeft Stefan Effenberg weer in genade aangenomen.

Tijdens een gesprek van ruim twee uur werd het geschil tussen de geplaagde trainer van Bayern München en zijn opstandige middenvelder bijgelegd.

Effenberg gaf tegenover Lerby zijn fouten toe. Zijn forse kritiek op de clubleiding slikte hij in. Het onderhoud vond plaats op verzoek van de spelersgroep, die had aangedrongen op een rentree van Effenberg.

De 23-jarige international, gepasseerd voor het EK-kwalificatieduel volgende week tegen Luxemburg, trainde vrijdag weer mee met de A-selectie.

Lerby wilde nog niet aangeven of Effenberg zaterdag in de thuiswedstrijd tegen Fortuna Düsseldorf in het basisteam wordt opgenomen.

MOSKOU - De voetbalbond van de Sovjetunie is uitgedund door de afscheiding van de federatie van de Oekraïne.

Volgens het persbureau TASS zouden de leden van de federatie in de Oekraïne in Kiev unaniem tot deze beslissing zijn gekomen.

De afgescheiden federatie liet weten dat er financiële hindernissen worden opgeworpen, die het vertrek van voetballers uit de republiek moeten voorkomen.

In de november afgesloten competitie in de Sovjetunie waren zes teams uit de Oekraïne in de hoogste divisie vertegenwoordigd.

John Bosman krijgt rode kaart

Anderlecht laat Rode Ster alsnog winnen: 3-2

BUDAPEST - Darko Pancev is een lepe spits die alle aandacht verdient.

Twee minuten voor tijd van Rode Ster Belgrado - Anderlecht was Graeme Rutjes de Joegoslaaf heel even kwijt. Pancev nam een schitterende pass over veertig meter subliem mee en passeerde in een beweging doelman De Wilde. Bekerhouder Rode Ster won in het toernooi van de landskampioenen met 3-2.

Voor Anderlecht verliep de slotfase desastreus. Een voorsprong van 2-1 ging verloren en John Bosman kreeg de rode kaart nadat een kopduel met Najdoski onvriendelijk eindigde. Ook de Joegoslaaf moest van scheidsrechter Sundell inrukken. Als Ajacied kreeg Bosman al eens de rode kaart in de halve finales tegen Zaragoza, waardoor hij de gewonnen finale tegen Lokomotiv Leipzig miste.

De ploeg van De Mos is na twee ronden in het nieuwe systeem bij de landskampioenen laatste met een punt. Bij winst waren de Belgen op gelijke hoogte gekomen met Sampdoria, dat in maart de volgende tegenstander is.

In Budapest, uitwijkplaats van Rode Ster wegens de burgeroorlog in Joegoslavië, bleek dat de Servische club over veel talent en mentaliteit beschikt. Na het behalen van de Europa Cup afgelopen seizoen vertrokken de vedetten Prosinecki, Stojanovic, Binic en Sabanadzovic naar het westen. Bovendien was Savicevic donderdag geschorst vanwege zijn rode kaart afgelopen zaterdag in Tokyo, waar Rode Ster de wereldbeker voor clubs won.

Voor 4.000 toeschouwers, waar in Belgrado naar topduels 80.000 fans komen kijken, nam de "thuisclub" na negentien minuten de leiding door Ratkovic. De 17-jarige Ghanees Lamptey maakte met links gelijk, international Nilis bracht Anderlecht tien minuten na de pauze op voorsprong. Invaller Ivic, op de rand van buitenspel, en Pancev zorgden voor de Belgische deceptie.

Het tekort op de lopende rekening van de BRITSE betalingsbalans in het derde kwartaal is herzien van 1,75 miljard tot 1,34 miljard pond sterling (Nf 4,31 miljard). In het tweede kwartaal bedroeg het tekort slechts 127 miljoen pond (Nf 409 miljoen). Eerdere gegevens kwamen uit op een tekort van 766 miljoen pond.

TBL neemt Beclawat over

LEEUWARDEN - TBL Beheer in Leeuwarden neemt de Australische dochteronderneming Beclawat van de industriegroep Hunter Douglas in Rotterdam over. Dat heeft Tebel vrijdag bekendgemaakt.

TBL is de houdstermaatschappij van Tebel Pneumatiek en Tebel PME (de voormalige vestiging van Phi[lips] in leeuwarden). Tebel pn[eu]matiek en Becla[wat] bewegen zich beide op [de] markt voor openbaar-verv[oer]middelen en leggen zich [toe] op verlijmde composietc[on]structies van metaal en ku[nst]stof.

TE KOOP

RUIME VRIJSTAANDE WONING

met veel privacy, gelegen in een rustige buurt.

MARINIERSWEG 13

Indeling: grote woonkamer, keuken, ruime bijkeuken, 4 slaapkamers, 2 badkamers waarvan 1 met ligbad. Onlangs geheel nieuw betegeld en gerenoveerd.
Eventueel geheel gemeubileerd tegen meerprijs.

Tuin: schuur/ruime voor en achterporch, veel bomen en struiken.
Totale grondoppervlakte 935 m2.

OPLEVERING OP KORTE TERMIJN.

VRAAGPRIJS FL.225.000,- K.K.

Voor inlichtingen:
Tel.: 373371 na 19.00 uur. Bezichtiging alleen op afspraak.

DE ONTVANGER VAN HET EILANDGEBIED CURAÇAO

maakt hierbij bekend, dat met ingang van 16 december 1991 zal worden aangevangen met de inning van MOTORRIJTUIGBELASTING EN EINDVERWERKINGSHEFFING AUTOWRAKKEN 1992 en dat deze belasting moet zijn voldaan UITERLIJK 31 JANUARI 1992.

De betaling kan geschieden aan de loketten van de Eilandsontvanger aan de Regentesselaan z/n, alsmede op de bijkantoren RUST, BRIEVENGAT, DOKTERSTUIN, MONTAGNE, STA. MARIA, OTROBANDA EN JANWE/DOMINGUITO.

Op de bijkantoren kan ALLEEN betaald worden met een voorbedrukte belastingkaart of de JUISTE duplicaatkaarten die op Groot Kwartier verstrekt zijn.

Bij de betaling van de MOTORRIJTUIGBELASTING EN EINDVERWERKINGSHEFFING AUTOWRAKKEN 1991 moeten worden overgelegd:

1. geldige keuringskaart (geldig minstens t/m 2 januari 1992);
2. betalingsbewijs over het 4de kwartaal 1991;
3. geldige verzekeringsbewijs (origineel);
4. VOORBEDRUKTE BELASTINGKAART.

ATTENTIE:
Bij betaling voor het jaar 1992, die in december 1991 plaats vinden moeten de keuringskaarten en verzekeringbewijzen geldig zijn tot tenminste 2 januari 1992.

De NUMMERPLATEN kunnen worden afgehaald UITSLUITEND aan de loketten op het BIJKANTOOR BRIEVENGAT. De loketten zijn geopend van 08.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur.

Voor betaling van motorrijtuigbelasting en eindverwerkingsheffing autowrakken 1992 zijn de loketten van het Ontvangerskantoor te Regentesselaan z/n geopend van 07.45 uur tot 11.45 uur en van 13.45 uur tot 15.30 uur. De bijkantoren zijn opengesteld van 08.00 tot 14.00 uur.

De MOTORRIJTUIGBELASTING voor het dienstjaar 1992 bedraagt:

- voor een motorrijtuig op drie of meer wielen, vanaf bouwjaar 1987 ..... fl. 310,-- per jaar,
- voor een motorrijtuig op drie of meer wielen t/m bouwjaar 1986 ..... fl. 208,-- per jaar,
- voor een motorrijtuig op drie of meer wielen met accomodatie voor maximaal vijftien personen en bestemd voor het openbaar vervoer ..... fl. 84,-- per jaar,
- voor een motorrijtuig op drie of meer wielen, dat is ingericht voor vrachtvervoer en waarvan de exploitatie de enige bron van inkomsten vormt voor de eigenaar, die zelf optreedt als bestuurder en die in het bezit is van een hiertoe door het Bestuurscollege kosteloos afgegeven verklaring ..... fl. 110,-- per jaar,
- voor een motorrijtuig op drie of meer wielen, dat door een diesel- of gasmotor wordt voortbewogen ..... fl. 936,-- per jaar,
- voor een motorrijtuig op drie of meer wielen, dat door een diesel- of gasmotor wordt voortbewogen bestemd voor het openbaar vervoer ..... fl. 480,-- per jaar,
- voor een motorrijtuig op twee wielen, al dan niet met zijspan (motorfietsen) ..... fl. 150,-- per jaar,
- voor een bromfiets ..... fl. 40,-- per jaar,
- voor een zwaar motorrijtuig ..... fl. 1.236,-- per jaar,
- voor een zwaar motorrijtuig welke wordt voortbewogen door een diesel- of gasmotor ..... fl. 1.548,-- per jaar,
- bij betaling van de motorrijtuigbelasting 1992 is per motorrijtuig een toeslag Eindverwerkingsheffing autowrakken verschuldigd van ..... fl. 16,-- per jaar.

De toeslag voor de Eindverwerkingsheffing autowrakken dient bij de eerste betaling voldaan te worden.

De prijs der stickers is vastgesteld op ..... fl. 3,-- per paar,

De prijs der nummerplaten is vastgesteld op:
- voor motorrijtuigen op drie of meer wielen ..... fl. 9,-- per paar,
- motorfietsen ..... fl. 6,-- per paar,
- voor bromfietsen ..... fl. 4,-- per stuk.

Voor toepassing van de Motorrijtuigbelasting- en eindverwerkingsheffing autowrakkenverordening wordt onder "zwaar motorrijtuig" verstaan: loaders, trekkers, tractors, betontrucks, asfalttrucks, gasoline tankwagens, boortrucks, walsen, vorkheftrucks, motorgraders, scrapers, backhoeloaders en kranen.

Als bewijs van betaling van de Motorrijtuigbelasting en Eindverwerkingsheffing autowrakken 1992 zullen voor het eerste halfjaar nummerplaten en voor het gehele jaar nummerplaten plus stickers worden afgegeven.

De kleur van de nummerplaten voor het dienstjaar 1992 is: witte achtergrond met blauwe letters en cijfers.

De kleur van de stickers voor het dienstjaar 1992 is: zwarte achtergrond met rode en zwarte letters en cijfers.

N.B. Bij de betaling van Motorrijtuigbelasting en Eindverwerkingsheffing autowrakken 1992 gelieve IDENTITEITSNUMMER mede te brengen/te vermelden.

De Ontvanger voornoemd,
G.H.U. Leonora.

Afd. P.B.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat de heer

ERICK CHARLES SINT JAGO

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ... verordening (P.B. 1963 no. 25) van een SLIJTVERGUNNING voor een lokaliteit van het perceel gelegen te

NIEUWESTRAAT NR. 22A, alhier.

Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunning kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.

Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoeker, als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van een week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao,
Het Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. H.A. Lourens.

Met coordinatie door Wereldbank

Internationale hulp wederopbouw Libanon

PARIJS - Verscheidene landen hebben vrijdag zevenhonderd miljoen dollar toegezegd voor herstel van water- en elektriciteitsvoorzieningen in Libanon, de telecommunicatie en de bouw van woningen voor ongeveer achthonderdduizend mensen die tijdens de burgeroorlog hun huis verloren hebben.

Vrijdag vond in Parijs een bijeenkomst van de Wereldbank plaats, voornamelijk om de steun van verscheidene landen te coordineren. Aanwezig waren vertegenwoordigers van Kuwayt, Oman, Qatar, Saudi-Arabie, de Verenigde Arabische emiraten, de Verenigde Staten, Groot-Brittannie, Frankrijk, Italië, Duitsland en Japan. Deze landen hebben al maanden geleden steun toegezegd. De bijdragen aan de wederopbouw - waarvan de kosten in totaal op drie miljard gulden geraamd worden - zijn praktisch gelijkelijk verdeeld over Arabische en Westerse landen. Aan het overleg namen ook vertegenwoordigers van dertien internationale organisaties deel.

Vice-president Caio Koch-Weser vertelde na afloop van het overleg tussen de donorlanden op een persconferentie dat de Libanese economie in wezen gezond is, ondanks zestien jaar burgeroorlog. "Zodra er vertrouwen is opgebouwd, zouden er op enorme schaal particuliere investeringen aangetrokken moeten kunnen worden," zei Koch. De Libanese minister van Financien, Ali Al-Khalil, voegde daaraan toe: "We zijn tamelijk goed in vorm, economisch gezien, maar we hebben de hulp van de internationale gemeenschap nodig om op gang te komen."

Honderdduizenden Libanezen zijn dit jaar - met hun spaargeld - teruggekeerd naar Libanon. Met name Saudische financiers hebben grootse plannen voor de wederopbouw van Bayrut. De Centrale bank heeft een deviezenreserve van ruim twee miljard gulden en is erin geslaagd het pond te stabiliseren. Van de zes miljard gulden schuld, is slechts 810 miljoen gulden schuld aan het buitenland. De afbetaling van die schuld bedraagt slechts drie procent van de inkomsten uit export.

In het verleden behoorden de banken in Bayrut tot de grootste ter wereld. Het land had een bloeiende exportindustrie die met name tijdens

NAVO-Defensie-minister over SU bijeen

Centrale beheersing kernwapens is vereist

BRUSSEL - De NAVO heeft zich vrijdag nadrukkelijk uitgesproken voor een veilige, verantwoordelijke en betrouwbare beheersing van de kernwapens in de Sovjetunie onder een enkele autoriteit. De alliantie wilde zich echter niet vastleggen bij wie die autoriteit zou moeten berusten.

Dat bleek uit de slotverklaring die de Defensieministers van het bondgenootschap uitgaven aan het einde van de halfjaarlijkse bijeenkomst van de Defense planning committee in Brussel. Secretaris-generaal Manfred Worner van de NAVO beklemtoonde tijdens de afsluitende persconferentie dat een centraal toezicht op het enorme Sovjet-kernwapenarsenaal noodzakelijk is om verdere versnippering van de atoomwapens over de diverse republieken te voorkomen.

Worner wilde niet aangeven wie volgens het bondgenootschap het beste het beheer van de ter ziele gaande Sovjetunie kan overnemen. "Het is aan de bevolking van de voormalige Sovjetunie om een dergelijke nieuwe autoriteit op te zetten. De alliantie heeft hierin geen voorkeur, maar beseft wel dat zij in contact moet treden met degenen die daadwerkelijk controle over de wapens hebben".

Worner voegde eraan toe dat de NAVO en de diverse lidstaten hun contacten zullen gebruiken om de verschillende republieken in de voormalige SU op één lijn te krijgen. De Amerikaanse minister van Defensie, Dick Cheney, onderstreepte dat het van belang is "zowel contacten te onderhouden met het nog bestaande centrum, als de afzonderlijke republieken". Cheney wees daarbij op het bezoek dat de Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken, James Baker, volgende week zal brengen aan Kiev, Moskou en Minsk.

Worner en Cheney verklaarden voorts dat de afzonderlijke republieken in de SU de internationale veiligheids-verplichtingen moeten nakomen die door de oude unie zijn aangegegaan. De ministers denken daarbij met name aan de ontwapeningsakkoorden INF, CFE en START, die de afgelopen jaren zijn gesloten.

Porschetopman uit bocht

STUTTGART - Porsche-topman Arno Bohn is dinsdag uit de bocht gevlogen bij een proefrit met een auto uit zijn eigen fabriek, zo is vrijdag bekendgeworden.

Bohn is inmiddels weer thuis om te herstellen. De topman maakte dinsdag op een proefterrein een rit met een sportwagen van het type 911 Turbo, die was bedoeld om bij races te gebruiken. Bij het versnellen vloog Bohn met de wagen uit de bocht.

HORIZONTAAL: 1. effen; 4. scherp voorwerp; 7. goedzak; 10. graanprodukt; 14. mager; 15. olijkerd; 16. telwoord; 18. opstootje; 19. voorzetsel; 20. stemming; 21. familielid; 23. heftig; 25. familielid; 6. muzieknoot; 27. olie uit zeedieren; 29. mak; 31. delfstof; 32. rund; 33. kledingstuk; 35. schildknaap; 36. graansoort; 37. schop; 39. vrucht; 40. heersende smaak; 42. slagzin; 45. maal; 48. taai rijsje; 50. lapje leer op de wreef; 51. grondsoort; 52. voorzetsel; 53. lichaam; 55. pijn hebben; 57. dof; 58. muzieknoot; 60. landlaagte; 62. hoogste punt; 63. welgesteld; 64. persoonlijke voornaamwoord; 65. eigen grond; 67. met veel weerstandsvermogen; 69. zich voeden; 71. honingdrank; 72. voorzetsel; 73. jong dier; 74. plakmiddel; 75. pit.

VERTICAAL: 1. kleingeestige opmerkingen maken; 2. waterloop; 3. bijwoord; 4. diepte tussen zandbanken; 5. zuiverlprodukt; 6. hinderen; 7. uiteinde; 8. bolgewas; 9. durf; 11. slee; 12. boom; 13. losmaken; 15. vrijgevig; 17. precies; 20. woud; 22. familielid; 24. Europeaan; 26. onhandig persoon; 27. dicht; 28. gevangenis; 30. hoofddeksel; 32. keukengerei; 34. vertrek; 36. gevuld; 38. duw; 41. richten; 43. vogel; 44. jammer; 45. bolvormig dak; 46. telwoord; 47. overgeven; 49. jaloezie; 52. beroep; 54. overdreven modieus man; 56. muzieknoot; 57. bezittelijk voornaamwoord; 59. tijdperk; 61. werkruimte; 63. beletsel; 64. Europeaan; 66. muzieknoot; 68. uitroep; 70. waterstand; 71. persoonlijk voornaamwoord.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van de Amigoe Kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

E. Augusta-Peters
Seru Fortunaweg 42
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe, Scherpenheuvel z/n, tot drie uur n.m.
Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao voor donderdagmorgen tien uur en op Aruba voor woensdag middag vijf uur.
Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden:
KRUISWOORDPUZZEL
Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 en Bonaire: Kaya Gobernador Debrot 152 t.n.v. Hubert Linkels.

HORIZONTAAL: 1. bobslee; 8. brommer; 15. motel; 16. den; 18. smeer; 20. op; 22. set; 23. desem; 25. het; 26. te; 27. Eos; 29. etage; 31. sisal; 33. hut; 34. tets; 35. e.k. 36. lat; 38. pa; 39. tuba; 40. sla; 41. drop; 43. palm; 45. iel; 46. brij; 47. opera; 48. elf; 49. kei; 51. kwal; 54. poes; 57. kam; 60. eren; 61. os; 62. bal; 64. OK; 65. mare; 66. til; 67. Breda; 69. oogst; 72. rit; 73. en; 74. oot; 75. Marot; 77. TEE; 79. ar; 80. greep; 82. sap; 83. Wenen; 85. stellig; 86. vertrek.

VERTICAAL: 2. om; 3. bos; 4. stee; 5. letter; 6. el; 6. Ees; 9. Rs.; 10. omhaal; 11. meel; 12. met; 13. er; 14. koets; 16. deel; 17. nest; 19. getal; 21. poel; 23. Dg.; 24. mi; 26. tube; 28. stabiel; 30. Ako; 32. spa; 33. huifkar; 37. arena; 41. dijk; 42. pol; 43. pap; 44. mes; 49. ketel; 50. Erin; 52. wortel; 53. Ase; 55. oog; 56. ekster; 58. aria; 59. metro; 62.baas; 63. loop; 67. Boel; 68. Dm.; 70. O.T.; 71. tent; 74. ore; 76. rat; 78. eer; 80. Gt.; 81. pi; 83. we; 84. ne.

Een swingende middag in The Pub

■WILLEMSTAD — *Patiënten van de Afdeling Geestelijke Volksgezondheid (AGV) hebben gisteren genoten van een 'middagje The Pub'. Ze hebben genoten van de luide muziek en lichteffecten van deze kroeg. De AGV-ers waren op stap met hun arts en psychiater. Ook The Pub-eigenaar poseerde ter gelegenheid van deze 'party' voor de Amigoe-fotograaf.*

Maandag begint Surinaams-Nederlands overleg

Samenwerking op gebied van Justitie en politie

PARAMARIBO - In Paramaribo beginnen maandag besprekingen over samenwerking tusen Nederland en Suriname op het gebied van justitie en politie. Volgens het Surinaamse ministerie van Justitie en Politie moet het overleg leiden tot versterking van de rechtsstaat en democratie. Het is de bedoeling concrete samenwerkingsprojecten te formuleren op het gebied van wetgeving, rechtspraak en rechtshandhaving.

De projecten moeten worden gefinancierd uit Nederlandse verdragsmiddelen. De vorige maand hebben ministers van Nederland en Suriname dertig miljoen gulden gereserveerd voor technische assistentie, training, opleiding en materiele toerusting van departementen van openbaar bestuur. Uit het bedrag moeten ook institutionele versterking en ondersteuning van wetgeving en sectoren van de rechtshandhaving worden betaald.

De Nederlandse delegatie wordt geleid door B. Oosterop van het directoraat-generaal Politie en Criminaliteitsbestrijding van het ministerie van Justitie. F. Gangaram Panday, lid van het hof van justitie leidt de Surinaamse afvaardiging.

Goodwill Games blijft bestaan

LONDEN - De Goodwill Games blijven bestaan. Ondanks het einde van de koude oorlog en het wegvallen van de Sovjetunie wil de organisatie het sportevenement eens in de vier jaar laten plaatsvinden. Het oorspronkelijke alternatief voor de Olympische Spelen wordt in 1994 in St. Petersburg gehouden.

Een aantal landen uit het Oostblok bleef weg van de Olympische Spelen in Los Angeles in 1984. Twee jaar later kwamen zij in Moskou bijeen voor alternatieve spelen.

Omdat de Amerikaanse sportbonden, de bevolking van St. Petersburg en de sponsoren positief staan tegenover de Goodwill Games is er geen enkele reden het sportevenement te schrappen.

De organisatoren verwachten dat de derde editie geen verlies zal opleveren. In Moskou werd een verlies van 26 miljoen dollar (52 miljoen gulden) geleden. Vorig jaar in Seattle bedroeg het nadelig saldo 40 miljoen dollar.

Duits voorstel:

Amnestie voor dope-gebruikers

BERLIJN - De mogelijkheid bestaat dat de op het gebruik van dope betrapte Duitse sporters amnestie wordt verleend.

Manfred von Richthofen, tweede man van de Duitse sport bond (DSB) en voorzitter van de anti-doping commissie, zal bij een vergadering van het hoofdbestuur dit voorstel indienen. Het gaat om sporters, die voor 1 januari 1991 positief werden bevonden.

In een zaterdag verschijnend artikel in de Berliner Zeitung, die inzicht kreeg in de bevindingen van de anti-doping commissie, staat dat de commissie de afgelopen maanden 34 sporters, trainers en functionarissen heeft verhoord.

De commissie heeft over 43 personen belastende doping-verklaringen aan de verantwoordelijke sportbonden doorgegeven. Drie sporters weigerden gehoor te geven aan de uitnodiging voor de commissie te verschijnen.

Volgens de krant zou Von Richthofen de Olympische sportbonden hebben aangeraden chef-trainers en vooraanstaande functionarissen uit de sportwereld van de voormalige DDR geen nieuwe baan te geven.

Aad Mansfeld

DEN HAAG - FC Den Haag houdt de vorige week overleden Aad Mansveld in ere.

In het Zuiderpark-stadion zal de noord-tribune, die deze maanden wordt gerenoveerd, naar de oud-speler worden vernoemd. Het bestuur besloot vrijdag het spontane initiatief van de Haagse supportersvereniging te honoreren.

■ *WILLEMSTAD - Mevrouw Inge Boutier heeft zojuist de cheque van NAf 28.500,- ontvangen uit handen van luitenant-kolonel Kerssemeyer. Organisator Aalt Boonen kijkt tevreden toe.*

Sabau mag van Feyenoord weg

ROTTERDAM - Feyenoord heeft Ioan Sabau verzocht naar een andere werkgever uit te zien.

De Roemeense international is in principe akkoord gegaan met een voortijdig vertrek.

Volgens zijn contract heeft Sabau buiten zijn inkomen en premies om recht op 100.000 dollar (Bijna 200.000 gulden) per seizoen. Voor die som zou de Roemeen pr-activiteiten voor de vroegere hoofdsponsor van de Rotterdammers verrichten. De verrassende nummer twee van de erdivisie, in sportief opzicht tevreden over Sabau, vindt die verplichting zwaar wegen.

Er hebben zich nog geen clubs voor de 23-jarige middenvelder gemeld. Sabau's contract loopt na juni nog twee seizoenen door. Aan het begin van het vorig seizoen tekende de Roemeen een overeenkomst voor vier jaar.

Top-bezetting voor Ahoy-tennis

ROTTERDAM - Het negentiende ABN AMRO tennistoernooi kent een topbezetting.

De toernooidirectie legde deze week Stefan Edberg, de huidige nummer 1 van de wereldranglijst, en Ivan Lendl vast. Eerder werden al Boris Becker en John McEnroe gecontracteerd.

Het is voor de eerste keer dat in Nederland een dergelijk sterk deelnemersveld aantreedt. Het toernooi wordt eind februari in het Rotterdamse sportpaleis Ahoy gehouden.

SPONSORLOOP MARINIERS BRENGT RECORDBEDRAG OP-OPBRENGST NAFL. 28.500,-

Na het startschot van de Commandant van de Marinebasis Parera zijn 14 mariniers en 2 marinemannen op maandagavond 9 december begonnen met de 120 KM lange estafette rond het eiland.
Deze loop voerde de atleten door de diverse wijken van Curacao naar de Oostkant en ging via de Ronde Klip en Muizenberg naar de vlakte van Hato en de moeilijk begaanbare vlakte van San Pedro naar Westpunt. Terug via Soto en St. Willebrordus, Julianadorp en Rio Canario naar Detachement Suffisant alwaar de finish was. Er werd de gehele nacht doorgelopen tot de volgende morgen 10.00 uur.
Het geld dat deze sponsorloop opbracht is voornamelijk gerealiseerd door het Curacaose bedrijfsleven.
Het recordbedrag van NAFL. 28.500,- werd overhandigd aan Mevr. Boutier directrice van de Stichting Zorg voor Geestelijk Gehandicapten. Het beroep dat is gedaan op het bedrijfsleven en particulieren is dan ook volledig geslaagd.
Vele bedrijven hebben hun steentje bijgedragen aan dit goede doel, waaruit blijkt dat men de doelstellingen die de eerder genoemde stichting wil bereiken heeft willen ondersteunen.
De mariniers en de Stichting Zorg voor Geestelijk Gehandicapten willen hierbij de navolgende sponsors heel hartelijk bedanken voor hun medewerking aan de sponsorloop van 9 op 10 december.

UW MEDEWERKING HEEFT HET ENORME SUCCES BEPAALD.

Nieuwe boutique op Saliña

■WILLEMSTAD — R. de la B. is de naam van een nieuwe boutique aan de Ontarioweg 11, hartje Saliña. Het betreft een heringerichte versie van het voormalige onderkomen van Tropicana kledingszaak. Eigenaressen zijn Linda Tamayo (rechts op deze foto) en Consuelo de Rooy. De opening van R. de la B. vond plaats op donderdagmiddag.

WILLEMSTAD — Wie voor een (zaken)reis zijn talenkennis wat wil bijspijkeren kan dit vanaf heden ook doen met behulp van een CD-ROM schijf. Business Information Publishers (BIP) heeft in opdracht van Philips Interactive Media Systems de talencursus, First Steps Towards Learning, op CD-ROM ontwikkeld. De cursus geeft in 16 lessen interactieve begeleiding bij het leren schrijven en spreken van 300 standaardzinnen. Op dit moment zijn 5 CD's beschikbaar (Duits, Engels, Frans, Italiaans en Spaans). In de toekomst zullen nieuwe talen aan het assortiment worden toegevoegd.

De gebruiker van First Steps Towards Learning kan op elke CD uit maar liefst 16 talen (wel Nederlands en Spaans, geen Papiamentu) zijn of haar moedertaal kiezen. De te leren zinnen worden zowel in de eigen taal als in de doeltaal op het scherm van de PC getoond. Via een op de CD-ROM speler aangesloten hoofdtelefoon of luidspreker kan de gebruiker vervolgens de juiste uitspraak in CD kwaliteit beluisteren.

In Nederland geeft Philips deze CD kado bij aankoop van een CD-ROM speler. Op de Antillen en Aruba is hij voor nog geen honderd gulden te verkrijgen. Een ander produkt van BIP is de diskette EuroDirekt, waarop o.a. de vliegverbindingen vanuit de Nederlandse Antillen vermeld staan.

Voor nadere inlichtingen over de talencursus kan telefoonnummer 690746 gebeld worden.

Boek over gevolgen eenwording

Relatie Antillen-EG in 'Met het oog op Europa'

WILLEMSTAD — Op 11 december zijn aan de gouverneur van de Nederlandse Antillen en de gouverneur van Aruba de eerste exemplaren van 'Met het oog op Europa' overhandigd. Het gaat hier om een uitgave van de stichting Tijdschrift voor Antilliaans Recht - Justitia, die speciaal gewijd is aan Europa en de Nederlandse Antillen/Aruba. Het doel van deze uitgave is een bijdrage te leveren aan de vergroting van de kennis van de Antilliaanse en Arubaanse jurist en van andere geïnvesteerden ten aanzien van de juridische gevolgen op velerlei terrein van de Europese éénwording.

Een aantal deskundige schrijvers is bereid gevonden hun licht te laten schijnen op de diverse aspecten. Dr. R. Martha gaat in op de gevolgen van de Europese integratie voor het koninkrijksverband, de status van het koninkrijk en de afzonderlijke landen onder het EEG-verdrag en de gevolgen voor de verschillende aspecten van de koninkrijksstructuur.

Prof. mr. R. Lauwaars geeft een globaal overzicht van de bepalingen van het vierde deel van het EEG-verdrag dat handelt over de associatie van de Landen en Gebieden Overzee (LGO). De achtergrond van deze bepalingen, de ontwikkeling sinds de inwerkingtreding van het verdrag en de juridische positie van de LGO worden onder meer aan een beschouwing onderworpen. Prof. Lauwaars en mr. M. Bronckers onderzoeken of origineregels (vereiste van oorsprong) in de handelsrelaties tussen de Europese Gemeenschap en de LGO, zoals de Nederlandse Antillen en Aruba, passen.

Drs. O. Genée gaat in op het recht van vestiting en de vrijheid van dienstverlening in de betrekkingen tussen de Nederlandse Antillen en de Europese Gemeenschap onder de vigueur van het eind juli 1991 tot stand gekomen nieuwe associatiebesluit. Zowel het recht van vestiging en de vrijheid van dienstverlening in de EG als de keerzijde hiervan in de Nederlandse Antillen worden hierbij onder de loep genomen. Prof. K. Mortelmans en mr. H. Temmink behandelen het personenverkeer tussen de Nederlandse Antillen en Aruba enerzijds en de EG anderzijds. Nadat een aantal hoofdlijnen van deze materie is geschetst, komen het EEG-kader het vrij verkeer van personen, de personele werkingssfeer van de economische vrijheden in het EEG-verdrag, de migratieregeling van de Nederlandse Antillen en Aruba, enkele voor deze landen belangrijke gemeenschapsbepalingen en het verdrag van Schengen aan bod.

P. Pearson gaat in op de stand van zaken met betrekking tot de Europese interne markt voor de financiële dienstverlening (banken, verzekeringsmaatschappijen en effectenhandel), de positie van de financiële instellingen in de LGO en de mogelijkheid voor hem om toegang te verkrijgen tot deze interne markt.

Mr P. Mendes de Leon geeft een beschouwing over de betrekkingen op het terrein van de luchtvaart tussen de Caribische landen van het koninkrijk en de Europese Gemeenschap. Het Statuut, het luchtvaartverdrag van Chicago en de wetgeving van de Europese Gemeenschap passeren daarbij de revue. Mr. J. Mischo, ten slotte, gaat in op de vraag of de Antilliaanse en Arubaanse rechter bevoegd is aan het Europese Hof bij wijze van prejudiciële beslissing een uitspraak te vragen over de uitlegging van het EEG-verdrag. Het nummer wordt afgesloten met enkele bijlagen die voor het gemak van de lezer zijn opgenomen.

Dit nummer valt buiten de normale kwartaaluitgaven van het tijdschrift. Zonder financiële bijstand van buitenaf was de uitgave niet mogelijk geweest. Zij kon tot stand komen dankzij de financiële medewerking van de delegatie van de commissie van de Europese Gemeenschappen in de Nederlandse Antillen en Aruba. Het nummer wordt aan de abonnees van het tijdschrift gratis toegezonden en is, zolang de voorraad strekt voor andere belangstellenden verkrijgbaar bij het Juridisch Administratief Centrum (geopend tussen acht en twaalf uur 's morgens), p/a Universiteit van de Nederlandse Antillen (poortgebouw), Jan Noorduynweg 111, voor de prijs van 25 gulden.

Bibliobus

WILLEMSTAD — De Bibliobus die afgelopen week Wishi en Marchena had moeten bezoeken is niet verschenen omdat de bus op het laatste moment defect raakte. Het bestuur van de openbare bibliotheek maakt hierbij bekend dat de bus aanstaande dinsdag 17 december de wijken Wishi, Marchena en omgeving zal aandoen.

Boek voor gouverneur

■ *WILLEMSTAD — Op 11 december is aan de gouverneur van de Nederlandse Antillen, mr. J. Saleh, het eerste exemplaar aangeboden van 'Met het oog op Europa'. Het gaat hier om een uitgave van het tijdschrift voor Antilliaans recht 'Justicia', die speciaal gewijd is aan Europa en de Nederlandse Antillen / Aruba. De gouverneur wordt op de foto geflankeerd door mr. drs. G. Lieuw en mr. J. Janus, secretaris respectievelijk voorzitter van de stichting TAR-justicia.*

'Kerstbomen groeien overal' hartverwarmende musical

Aan de hand van Shon Pachi heb ik gisteravond kerstfeest gevierd in Rusland en in Italië, in Denemarken en in Duitsland, in Colombia en in Mexico, in de Verenigde Staten en op Curaçao. Het was een groot feest, met veel, heel veel cadeautjes, lichtjes en sneeuw, met muziek en dans, en lange rijen zingende kinderen. Echt feest dus!

Toneelgroep Theatrum brengt in Centro Pro Arte de kerstmusical 'Kerstbomen groeien overal' met medewerking van het koor van de Albert Schweitzerschool en het koor 'Music Integration and Love' van het Maria Immaculata Lyceum.

Het prachtige decor van Rob van der Laar liet een soort 'Gomez'-pleintje zien met een kerstbomenstal, een boekenkiosk, wat winkels en een cafeetje. Telkens als Shon Pachi begon te vertellen, aan Curaçaoënaars en toeristen, aan enthousiastelingen en zeurpieten, verdwenen de achterste huizen en kwam er een nieuw decor tevoorschijn, aangepast aan de vertelling en het land. Dat er een enkele keer daarbij een boekenrek sneuvelde verhoogde de feeststemming in de zaal alleen maar. Over het algemeen liep het zeer goed.

Het is verbazingwekkend hoe in betrekkelijk korte tijd een zo gevarieerde en goed georganiseerde show tot stand kan komen. Vorige week was ik nog even op bezoek op de porch bij Etta Pijl, de regisseuse, waar allemaal kinderen in gekleurde T-shirts door elkaar krioelden. De volwassenen repeteerden hun tekst en de kinderen moesten op het goede moment, in de goede richting opkomen en dat lukte een paar ook wel, maar het leek het meest op een Babylonische spraak- loop- en dansverwarring. Als je dan een week later alles op rolletjes ziet lopen sta je echt verbaasd.

Theatrum komt een paar keer per jaar met een nieuwe produktie, steeds de groep volwassenen, gecombineerd met het kinderkoor van de Albert Schweitzerschool en ze brengen telkens een leuke produktie, voor kinderen, maar ook voor volwassenen. Het kinderkoor zingt goed en verstaanbaar en bij de volwassenen straalt het eigen plezier eraf. Ze houden van het toneel, van de kinderen, van Kerstmis en zelfs een zeurpiet wordt daardoor aangestoken.

Bij deze musical zong het MIL-koor aan het begin een aquinaldo en steunden ze in de slotfase het kinderkoor. Een mooie apotheose trouwens. In de pauze bracht het MIL-koor liederen ten gehore in de foyer van Centro Pro Arte. Dit koor is het laatste jaar zeer vooruit gegaan. De twee solisten, Margareth Craneveldt en Tania Kross, hebben prachtige stemmen, die in de kerstliederen goed tot hun recht kwamen.

Het was een leuke avond. Warm aanbevolen. Je duikt helemaal onder in de kerstsfeer. Vanavond en morgenmiddag hebben ook degenen die er gisteravond niet waren nog een kans.

NEL CASIMIRI

Herstructurering douanedienst

WILLEMSTAD — Bij de douanedienst is het herstructureringsproces in volle gang. Mr. O. Seferina, directeur der belastingen en voorzitter van de projectgroep herstructurering douane zegt in het infobulletin van de douane dat de werkzaamheden gestaag vorderen.

Het afgelopen jaar hebben de werkgroepen hun werkzaamheden afgerond. Door de minister van financiën is een commissie in het leven geroepen die tot taak heeft de rapporten van de werkgroepen te bestuderen en tot een eindconclusie te komen. De commissie bestaat uit vertegenwoordigers van de vakbond, van de leiding van de douane en de afdeling formatiezaken. Aan het hoofd staat een onafhankelijke voorzitter, zo staat in het novemberbulletin van de douane te lezen.

Nog niet afgerond is de omschrijving van de werkprocessen van alle douanesecties en afdelingen. W.G. Wanga en R.E. Rosales, die hieraan werken, hopen de beschrijvingen nog voor het einde van 1991 te voltooien, aldus het bulletin.

Lovebirds trouwen in Grotten van Hato

■WILLEMSTAD — Hans Vrolijk is sinds kort niet alleen de exploitant van de grotten van Hato ' nieuwe stijl', hij is ook de eerste man die in de grotten het ja-woord geeft aan zijn toekomstige echtgenote. Dat gebeurde allemaal gisteren in een ietwat donkere, maar toch bijzondere feestelijke en - vooral - aparte sfeer in de grotten van Hato. Vrolijk en bruid Mieke van den Berg lieten de ambtenaar van de burgerlijke stand naar de grotten komen. Daar werd de huwelijksplechtigheid voltrokken waarna buiten op het terras de receptie volgde. Hier ziet men het gelukkige paar bij het betreden van de grot. Pabien Mieke en Hans!

Sunset kaminata

WILLEMSTAD — Plataforma Otrobanda organiseert zondag een 'sunset kaminata' door de steegjes en straten van oud-Otrobanda. Start is bij de grote klok op het Brionplein om vijf uur 's middags; einde is tussen half zeven en zeven uur 's avonds aan de Rouvilleweg.

Deze historische wandeltocht door de romantische straten van Otrobanda laat de geschiedenis herleven; men krijgt informatie over de architectuur, de sociale structuur, de cultuur, de oorzaken van het verval en de plannen voor de toekomst.

Om Plataforma te helpen de nodige fondsen te verkrijgen om voor Otrobanda te werken, wordt er tien gulden per persoon gevraagd (kinderen onder twaalf jaar is gratis) en er is een drankje inbegrepen.

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
Openingstijden voor het publiek:
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-20.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aantekende stukken om 15.30 uur; gewone stukken om 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel, tel.: 8008.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Zeeteater.

GALERIA DI ARTE BONAIRE (Kaya Grandi 70): openingstijden: maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): open op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

LVV. openingstijden Slachthuis i.v.m. afwezigheid van de keurmeester zal tot nader order uitsluitend op donderdagen en vrijdagen geslacht en gekeurd worden.

****

ZATERDAG
DIVERSEN
KERSTCONCERT
20.00 uur van gemengd koor Ars Cantandi o.l.v. Gerald Claesen - aula Scholengemeenschap Bonaire.

****

ZONDAG
DIVERSEN
KERSTCONCERT
20.00 uur van gemengd koor Ars Cantandi o.l.v. Gerald Claesen - aula Scholengemeenschap Bonaire.

STICHTING ASKIA
15.00 uur Kerstfeest voor de gehandicapten - Buurtcentrum Tera Cora.

****

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk, Kralendijk:
maandag t/m zaterdag om 18.45 uur; zondag om 08.00 en 19.00 uur.
Coromotokerk, Antriol:
maandag t/m zaterdag om 19.30 uur; zondag om 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk, Rincon:
maandag t/m zondag om 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan de heer E.A. van der Ree, Kaya Lisboa 9.

****

Oud-Olympisch kampioen windsurfen op Curaçao

De come-back van Stephan van den Berg

-Door Eric Westerhof-

WILLEMSTAD —Hij stapte voor het eerst op de plank in 1978, de tijd dat het windsurfen nog in de kinderschoenen stond. Een jaar later werd hij al wereldkampioen. Hij won vervolgens in '84 de Olympische Spelen, waarna hij professioneel ging varen. Die status heeft hij inmiddels opgegeven. Toch traint hij momenteel hard op het Seaquarium-strand in Curaçao. Ter voorbereiding voor de WK '91, die wegens afgelastingen pas in februari plaats heeft, en voor de WK '92 in mei. Die wedstrijden tellen mee voor de selectie van de Olympische Spelen, medio volgend jaar in Barcelona. Deelname aan dat evenement is het uiteindelijke doel van zijn traininginspanningen. Topsurfer Stephan van den Berg: "Je kunt dat beschouwen als mijn come-back."

Het Nederlands Olympisch selectieteam windsurfen dat op Curaçao traint, bestaat naast Stephan van den Berg uit Mark Verstegen, Jacco Koop, Alexander Hoekstra, Dorien de Vries en Margreet Keier. Stuk voor stuk surfers van wereldklasse. Van deze ploeg mogen slechts één man en één vrouw Nederland vertegenwoordigen op de Spelen. Het is nog niet bekend wie dat zullen worden. Wie de beste resultaten behaalt op de WK's en op de Pre-Olympicwedstrijd in maart, komt daarvoor in aanmerking.

De meeste surfers van de andere deelnemende landen bereiden zich voor in Australië en Nieuw-Zeeland. De Nederlanders lieten hun oog op Curaçao vallen als trainingskamp. Van den Berg: "Curaçao ligt voor ons iets dichter bij Nederland dan Australië of Nieuw-Zeeland. Daardoor konden we voor een redelijke prijs onze uitrusting meenemen. Bovendien was Van der Valk (directeur van het Van der Valk/Plaza Hotel, waar het team logeert -e.w.) bereid onze planken en overige spullen gratis voor ons te vervoeren op het eiland."

"Ook kozen we voor Curaçao om de gunstige weersomstandigheden. We moeten ons goed voorbereiden op de warmte die ons te wachten staat in Singapore, waar op 4 februari het WK '91 begint. Aangezien in Curaçao de zon vrijwel altijd schijnt, kan onze huid alvast lekker bruin worden. Zo voorkomen we dat we verbranden tijdens de wedstrijd."

"De regentijd schept voor ons goede mogelijkheden om te trainen. Er zijn nu zowel dagen met veel als met weinig wind. Bovendien waait het 's ochtends minder hard dan 's middags. Beide windkrachten zijn voor ons belangrijk. Voor de training voor de Olympische Spelen hebben we windkracht een à twee nodig, omdat we in die klasse met de Legner varen. Dat is een rondbodem van 3.90 meter lang, met een zeil van 7.3 vierkante meter. We kunnen met die plank niet uit de voeten als het stormt. Voor de WK's kunnen we daarentegen wel ruige wind gebruiken omdat we daar met kleinere planken en zeilen het water opgaan."

"Het fijne aan Curaçao is ook dat het eiland verschillende stekken heeft met uiteenlopende mogelijkheden voor de training. De zee bij de Fuikbaai is vrij rustig. Daar kunnen we ons goed concentreren op snelheid. Het water bij Seaqarium is veel woester en leent zich beter voor behendigheidstrainingen. Kortom: ideale omstandigheden voor ons."

CONDITIE

Naast oefeningen op snelheid en tactiek houden de Nederlanders hun conditie op peil. Iedereen doet dat op zijn eigen manier. De een zwemt, de ander werpt zich op krachtsport of hardlopen. Coach Diederik Bakker, die tevens arts en fysiotherapeut is, houdt een oogje in het zeil of alles naar wens gaat.

's Avonds bestudeert het surfteam de regels voor de Olympische Spelen. Hoewel Van den Berg ooit het Olympisch goud won -en dus geen groentje is in deze klasse- neemt hij het reglement intensief door. "Je moet niet vergeten dat ik sinds '84 niet meer heb meegedaan aan de Olympische Spelen omdat ik mij toelegde op de WorldCup. In die zeven jaar zijn er veel nieuwe regels bijgekomen. Het is belangrijk daar kennis van te nemen, opdat je weinig kans maakt gediskwalificeerd te worden."

In '84 won Stephan van den Berg de Olympische Spelen, waarna hij professioneel ging varen. Toch betekenen de Spelen voor hem meer dan de WorldCup en daarom wil hij na zeven jaar weer meedoen. "Ik word steeds enthousiaster en heb een goede motivatie", zegt hij. "De Olympische Spelen hebben voor mij een veel grotere gevoelswaarde dan het professionele gebeuren. Het lijkt me heel leuk om nog één keertje mee te doen. Van de winter word ik dertig en hoewel de gemiddelde leeftijd bij het Olympisch Kampioenschap 19, 20 jaar is, ben nu nog niet te oud om mee te varen."

"Ik stopte met het professionele varen omdat het in de WorldCup steeds meer aankwam op kracht en snelheid. Alleen de grote, sterke jongens die een gewicht hebben van minimaal tachtig kilo, varen goed mee. Ik ben een stuk lichter. Natuurlijk kun je gewichtvesten aandoen of dikker worden door meer te eten, maar dat is ook niet alles."

"Bovendien was ik als professional voortdurend van huis, wat toch wel vervelend is als je vader bent. Uiteindelijk had ik helemaal geen motivatie meer. Het gebrek aan motivatie is eigenlijk de belangrijkste reden dat ik besloot niet meer deel te nemen aan de WorldCup. Toch is het leuk om als amateur te blijven surfen. Bij evenementen als het WK en de Olympische Spelen ben je niet langer dan veertien dagen weg uit Nederland."

ANTILLIANEN

De Antilliaanse selectie traint bij tijd en wijle samen met het Nederlandse team op Curaçao. Roy Bottse is de trainer van Bep de Waard (Cur.), Freek Born (Cur.), Elvis Martinus (Bon.) en Constantino Saragosa (Bon.). Het lijkt vreemd dat selecties van twee verschillende landen met elkaar trainen omdat ze het tegen elkaar opnemen op de Olympische Spelen. Van den Berg: "Surfen blijft een spel dat je met elkaar speelt. Het is lekkerder om met meerdere mensen te trainen. In een wedstrijd surf je ook met honderd man. Je kunt goed de voorrangsregels bestuderen met een groep. Wie bij voorbeeld als eerste om de boei mag varen. Overigens hebben we een goede band met de Antillianen. We hebben zelfs materiaal voor ze meegenomen uit Nederland: speciale soorten vinnen en zeilen die je hier niet goed kunt krijgen."

■ *Stephan van den Berg: "Het lijkt me heel leuk nog een keer van de partij te zijn op de Olympische Spelen.*

Feesttooi

KRALENDIJK — Een winkelstraat op een steenworp afstand van het Wilhelminaplein in de Kaya Grandi zal vanaf het gebouw van de ABN-Amro Bank tot aan de kruising met de Kaya Gerharts op dinsdag 17 december in een feestelijke tooi zijn.

Verantwoordelijk daarvoor is een Venezolaanse groep die — tot grote verontwaardiging van de winkeliers in de Kaya Grandi — deze drukke winkelstraat twee dagen hebben afgesloten om hun versieringen aan te brengen.

De opening van de feestdagen gebeurt om zeven uur 's avonds als de vele lichtjes ontstoken worden. Een tweetal koren en een aguinaldogroep zal vervolgens optreden. Daarna zullen de winkels in de Kaya Grandi geopend zijn voor het publiek.

Kanta Orquidea uit Rincon zal optreden van 19.20 tot 19.40 uur, vervolgens het koor De Picolets en ten slotte van 20.10 tot 20.30 uur de Grupo Gaiteros Fuego del Sur.

Autokeuring ook op Bonaire verplicht

KRALENDIJK — De verplichte keuring voor auto's zal, evenals dat op Curaçao het geval is, ook een feit worden op Bonaire. Met ingang van januari zal elke automobilist zijn voertuig moeten laten keuren in een door de overheid aangewezen garage. In de vergadering van de Eilandsraad deze week komt de eilandsverordening aan de orde. Verwacht wordt, dat er van bestuurspartij noch van de oppositie bezwaren tegen de autokeuring aangevoerd zullen worden.

Ontwerpeilandsverordening tot wijziging van de Wegenverkeersverordening is noodzakelijk om de autokeuring ook op Bonaire in te voeren. Het is gebleken dat de bestaande regeling niet in elk opzicht aansluit bij hetgeen ook op Bonaire als wenselijk wordt gezien. De verordening schrijft bij voorbeeld voor, dat het keuringsbewijs voor auto's twee jaar geldig is. Volgens het ontwerp mag dat voor nieuwe auto's een redelijk argument zijn, maar voor oude auto's gaat dat in ieder geval niet op. Dat zal derhalve aangepast worden.

Een auto van bij voorbeeld acht jaar oud behoeft conform de regeling autokeuring van 1963 dus pas opnieuw gekeurd te worden als het voertuig tien jaar oud is. Deze groep auto's, aldus de memorie van toelichting, dient derhalve elk jaar opnieuw gekeurd te worden. Aan de andere kant is het waarschijnlijk onnodig dat auto's van twee jaar oud en in een goede conditie, opnieuw gekeurd zouden moeten worden. Deze termijn zal derhalve door de Eilandsraad aangepast moeten worden. Voor huurauto's of taxi's kan er echter wel een termijn van twee jaar gelden om opnieuw gekeurd te moeten worden. Geheel nieuwe auto's voor particuliere behoeven pas na enkele jaren gekeurd te worden.

Het kan nodig zijn oproepingskaarten aan de eigenaar te zenden en een rooster te hanteren voor de keuring. Ook zou het nodig kunnen zijn de beheerder van het keuringsstation (op Bonaire, Akkermans Auto Supplies) bepaalde bevoegdheden te geven. De huidige verordening biedt voor dit soort gevallen geen enkele mogelijkheid.

In de ontwerpverordening valt ook het rijexamen. Volgens de huidige bepalingen dient het rijexamen te worden afgenomen door een uit drie leden bestaande oordelende commissie. Nu het theorie-examen echter schriftelijk afgenomen zal worden, uitzonderingen daargelaten, is het in feite niet meer nodig om een driekoppige commissie te hebben. Bovendien acht men het van belang dat de behandeling van rijbewijzen en rijexamens ondergebracht wordt bij een bureau waaraan parttime-examinatoren zijn verbonden. In de nieuwe regeling wordt voorgeschreven wanneer het examen door meer dan één examinator afgenomen moet worden. Het genoemde bureau zal tevens de administratie van de rijbewijzen voeren. Zoals bekend, is momenteel het afnemen van rijexamens een taak van de politie. Al jaren wordt dit echter tot de oneigenlijke taken van het politiekorps gerekend.

***

Het Franse concern L'OREAL, de grootste cosmeticafabrikant ter wereld, neemt het farmaciebedrijf Delalande over nadat enkele weken geleden al de farmaceutische onderneming Delagrange werd ingelijfd. De jaaromzet van de farmadochter van L'Oreal, Synthelabo, wordt met de nieuwe acquisitie vergroot tot zes miljard frank (Nf 2 miljard).

***

Kampioenen tafeltennis

KRALENDIJK — Op 8 december heeft de Bonaireaanse Tafel Tennis Bond (BTTB) de activiteiten van dit jaar met een toernooi afgesloten. Aan het toernooi namen zestig spelers deel, verdeeld over jongens en meisjes in de groepen voorbereidend tafeltennis, jeugdtafeltennis en opgroeiende jeugd. Gespeeld werd volgens de beste van drie partijen.

De prijzen bestonden uit materiaal dat bruikbaar is bij tafeltennis. Tijdens het toernooi was ook aanwezig de Venezolaanse trainer Alberto Zambrano, die in hetzelfde weekeinde enkele lessen gaf aan de Bonaireaanse tafeltennisers. Gedeputeerde Arthur Domacassé, zelf een verdienstelijk tafeltennisser en een fervent tennisspeler, gaf alle medewerking aan het toernooi van de BTTB.

Bij de dames tot zestien jaar werd Liselle Domacassé kampioen, tot veertien jaar Lilli-Ann Domcassé en tot twaalf jaar Evelyne de Jongh. Bij de jongens werd Angelo Montero kampioen in de categorie tot zestien jaar. Tot veertien jaar Gino Beeldsnijder, tot twaalf jaar Michael Newton, tot tien jaar Herbert de Jong, klasse B: Terrenie Croes en Klasse C: Carfrison Cicilia.

Op 6 januari 1991 zullen de activiteiten van de BTTB weer voortgezet worden.

Kerstfeest gehandicapten

KRALENDIJK — Morgen zal de stichting Askia een Kerstfeest houden voor de gehandicapten. Dat heeft plaats in het Buurtcentrum Tera Cora. Het evenement begint om drie uur 's middags en zal twee uur duren.

Personen afkomstig van Rincon zullen per bus opgehaald worden bij het Postkantoor. De kinderen die de Watapanaschool bezoeken, moeten op de gewone plaats staan, waar zij opgehaald worden om naar school te gaan. De bus van Pasadia Kariño zal ook rijden. De kinderen van de ZMLK zullen per bus opgehaald worden.

Na afloop gaan ouders en kinderen weer met dezelfde bus terug naar huis. Wie op eigen gelegenheid naar het buurtcentrun komt, wordt verzocht om half drie aanwezig te zijn.

De stichting Askia dankt bij voorbaat iedereen die een steentje heeft bijgedragen aan dit feest.

Verwarring over Wilhelminapark

KRALENDIJK — Er is een grote verwarring ontstaan over de opening van het Wilhelminapark. De Voorlichtingsdienst noemt in persberichten drie maal een verschillende datum. Uiteindelijk blijkt het maandag 16 december te zijn.

De openingsceremonie begint om half zes. Aangezien het park in het verleden altijd een ontmoetingsplaats was, zijn nu leden van de stichting Zestig Plus uitgenodigd om aanwezig te zijn. De schaaktafeltjes zullen bezet worden door jonge schakers en er zal ook een handenarbeidtentoonstelling zijn.

Argentinië, Brazilië:

Voorzorgen tegen misbruik nucleair materiaal bepaald

WENEN - De presidenten van Argentinie en Brazilie hebben vrijdag een verdrag ondertekend voor veiligheidsmaatregelen die moeten voorkomen dat hun kernenergietechnologie wordt misbruikt om kernwapens te maken.

Het verdrag was opgesteld door het Internationale Atoom energie agentschap, op verzoek van de regeringen van de twee landen. In november 1990 kwamen de twee landen die een regionale kernwapenwedloop hadden kunnen ontketenen, overeen gezamenlijke controles op te stellen. Zij zijn ook van plan tot het Verdrag van Tlatelolco toe te treden waarin staten zich uitspreken tegen stationering en fabricage van kernwapens in Zuid-Amerika.

Albanië: geen politiek met EG-voedsel

TIRANA - De Albanese Democraten hebben de EG beloofd dat zij geen misbruik zullen maken van de voedselhulp van de EG om stemmen te winnen bij de verkiezingen begin volgend jaar.

De meeste hulp komt via Italië Albanie binnen. Alessandro Graffini, een speciale gezant van de Italiaanse minister van Buitenlandse zaken, was dezer dagen in Albanie om garanties te krijgen van de Democratische Partij dat de hele bevolking wordt bereikt met de voedselhulp, niet alleen potentiele aanhangers van de DP, die uit de coalitie stapten omdat de ex-communisten weigerden per 1 december nieuwe verkiezingen uit te schrijven. Meer dan zeventig Albanezen zijn de afgelopen week omgekomen bij plunderingen van pakhuizen en winkels.

MENSEN

Peter Stockwell (links) van de Australische gemenebest geeft een demonstratie weg van een 'zelfscherend' schaap. Niet een schaap dat zichzelf kan scheren, maar een die met een bepaald proteïne is ingespoten, waardoor het vacht er zo vanaf geplukt kan worden.

In minder dan een minuut kan een flink uit de kluiten gewassen schaap van zijn vacht worden ontdaan. Het betreffende proteïne is een nieuw ontwikkeld produkt. Blijkt het effectief, dan zal de methode op grote schaal worden toegepast.

Richard Gere en **Cindy Crawford**, beiden heel succesvolle figuren uit de showbizz, hebben gisteravond de wereld verrast met de mededeling dat zij in de echt zijn verbonden.

Hij, gevierde acteur en tot voor kort door vele vrouwen felbegeerde vrijgezel, zij evenzo gevierde en veelgevraagd fotomodel, vlogen naar Las Vegas en beloofden in een simpele ceremonie elkaar eeuwig trouw.

Als het echtpaar voldoende van elkaar zal zien is nog maar de vraag, want Richard heeft zijn handen vol aan rollen die hem echt voor het rapen liggen in Hollywood. Een van zijn laatste en zeker grootste successen was de rol van rijke verliefde vrijgezel in 'Pretty woman'. Een van zijn eerste rollen was in 'An officer and a gentleman'. Andere interessante rollen waren in onder andere 'No mercy'.

Cindy Crawford, die de voorpagina's van tientallen modebladen siert en in Japan, Parijs, Duitsland en andere grote modesteden haar 'brood' verdient met het showen van de nieuwste collecties, heeft ook niet veel vrije tijd. Maar het echtpaar zal wel zelf weten waar de verbintenis goed voor is.

Voor beiden is het de eerste keer en, zoals het paar zelf zegt, is het ook de bedoeling dat dat zo blijft. Dames, geen paniek....u kunt van Richard blijven genieten op het witte doek of op uw klein scherm in de huiskamer.

Misbruikte condooms

De Verenigde Staten hebben de levering van condooms aan Egypte stopgezet naar aanleiding van berichten dat miljoenen van de voorbehoedmiddelen zijn doorverkocht en gebruikt als balonnen. Dat bericht zaterdag de krant Washington Post.

De **misbruikte condooms** zijn verspreid door het Amerikaanse agentschap voor internationale ontwikkeling (Aid). Een onderzoek van deze organisatie achterhaalde dat acht grote apotheken in en rond Cairo mi-joenen condooms doorverkochten aan handelaren, die de voorbehoed middelen als speelgoedballonnen op het platteland aan de man brachten.

Vanaf 1 januari 1992 zal over de dienstverlening door een zelfstandig werkende prostituee 18,5 procent **BTW verschuldigd** zijn. Een woordvoerder van het ministerie van Financien heeft dit vrijdag desgevraagd bevestigd.

Op 8 mei 1991 had de staatssecretaris van financiën aangekondigd dat de BTW-plicht in elk geval vanaf 15 januari 1992 van kracht zou worden. Die ingangsdatum is inmiddels met twee weken vervroegd.

Prostitutie van niet-zelfstandig werkenden in de prostitutie is al onderhevig aan BTW-heffing.

Indien de klant de ondernemer betaalt en die op zijn beurt een deel van die betaling doorgeeft aan de prostituee is over het volle bedrag BTW verschuldigd.

In Jakarta: Regering onderzoekt gewraakt kansspel

De regering van Indonesië heeft besloten tot een onderzoek naar de sociale gevolgen van een **loterij** en komt daarmee tegemoet aan toenemende verontwaardiging in islamitische kringen over het uitblijven van een verbod op het kansspel.

De omstreden loterij dreigt volgens waarnemers de regering van president Suharto - een half jaar voor de algemene verkiezingen van juni 1992 - schade te berokkenen. Tachtig procent van de Indonesische bevolking is islamitisch. Vier weken geleden had Suharto een van zijn ministers nog opgedragen de bevolking uit te leggen welk doel de loterij dient: De opbrengst is bestemd voor sportorganisaties en hulp aan slachtoffers van natuurrampen.

De uitleg weerhield duizenden studenten er niet van de afgelopen maand op Java en Celebes te demonstreren tegen de loterij, die volgens hen in strijd is met de Koran. Islamitische intellectuelen betogen ook dat het kansspel immoreel is omdat arme mensen in de verleiding gebracht worden een deel van hun bescheiden inkomen te vergokken.

De demonstraties tegen de loterij begonnen nadat bekend was geworden dat de grootste islamistische organisatie van Indonesië, Nahdlatul Ulama (NU), een bedrag ter waarde van 50.000 gulden had geaccepteerd van het staatsorgaan dat de loterij organiseert. Het kwam nu op scherpe kritiek uit eigen achterban te staan en de organisatie was gedwongen het geld terug te geven. Het zelfde gebeurde met andere islamitische groepen die geld hadden ontvangen dankzij de loterij.

In Indonesië zijn in 1981 alle kansspelen met geld verbonden, maar volgens de Indonesische regering is deze wet niet van toepassing op de wekelijkse loterij. Het staatsorgaan dat de loterij organiseert maakt een jaarlijkse winst van ongeveer een miljard gulden. De loten variëren in prijs van een tot vijftien gulden en de hoofdprijs bedraagt bijna een miljoen gulden.

Kunstwortels

De kans dat mensen die een deel van hun tanden en kiezen kwijt zijn geheel moeten overstappen op een los kunstgebit, wordt aanzienlijk verkleind door het gebruik van implantaten. Daaraan zijn de bruggen en kronen met flexibele verbindingen vastgemaakt. Tot die conclusie komt tandarts J. van Rossen in het proefschrift "Dental implant 'loading" waarop hij op 18 december promoveert aan de vrije universiteit in Amsterdam.

In de tandheelkunde wordt steeds vaker gebruik gemaakt van **"kunstwortels"**. Dat zijn zogenoemde implantaten die in het kaakbot worden vastgezet en waarop kronen en bruggen kunnen worden aangebracht. Probleem is dat het kaakbot rondom het implantaat zich blijkt terug te trekken onder de belasting van de kroon of brug. Dat kan leiden tot verlies van het implantaat en de noodzaak om over te stappen op een los kunstgebit.

Van Rossen experimenteerde met het vervangen van de starre verbindingen tussen **implantaat** en brug door **flexibele**. Het bleek dat het kaakbot minder de neiging vertoonde zich terug te trekken, waardoor de levensduur van implantaten wordt verlengd en de kans dat patiënten met kunstwortels moeten overstappen op het dragen van een compleet of gedeeltelijk los kunstgebit aanzienlijk verkleind.

Wega di Number Kòrsou

6 5 1 3 9 6 10 7 4 2

2821
7362
6013

HBO

ZATERDAG

17.00 Movie: 'Popeye' (1980, Ro Williams/Shelly Duvall)
19.00 Movie: 'Dirty Dancing' (19 Jennifer Grey/Patrick Swayne)
21.00 Movie: 'The Josephine Ba Story' (1990, Lynn Whitfield/Ru Blades)
23.15 14th Annual Young Comedi Show
24.30 Movie: 'Marked for Death' (19 Steven Seagl/Keith David)
02.05 Movie: 'Next of Kin' (19 Patrick Swayze/Adam Baldwin)
03.55 Movie: 'Satan's Princess' (19 Robert Fostner/Lydie Denier)
05.25 Movie: 'Staying Together' (19 Sean Astin/Stockard Channing).

ZONDAG

14.00 Clint, The Rookie and Me Charlie Sheen
14.30 Movie: 'Father Figure' (19 Hal Linden/Timothy Hutton)
16.00 Movie: 'Conrack' (1974, Voight/Paul Winfield)
18.00 Movie: 'Big Top Pee-W (1988, Pee-Wee Herman/Penelo Ann Miller)
19.30 Movie: 'Second Sight' (19 Bronson Pinchot/John Larroquette
21.00 Movie: 'The Rookie' (19 Charlie Sheen/Clint Eastwood)
23.00 Play by Play: A History Sports Television
24.00 Movie: 'In The Cold of T Night' (1990, Jeff Lester/Adrie Sachs)
01.55 Movie: 'Harlem Nights' (19 Eddie Murphy/Richard Pryor)
03.55 Movie: 'Bonfire of the Vanit (1990, Tom Hanks/Melanie Griffith
06.05 Movie: 'Damned River' (19 Stephen Shella/Lisa Aliff).

CBS

ZATERDAG

21.00 CBS Saturday Movie
23.00 P.S.I. LUV U.

ZONDAG

20.00 60 Minutes
21.00 Brooklyn Bridge
22.00 CBS Sunday Movie: 'Christm on Division Street'.
24.00 CBS News.

TELECURAÇAO

ZATERDAG

16.45 Telefiesta met tante Irma;
18.00 Studio Sport;
19.00 Cocktail Turístiko met Captain Sterling;
20.00 Telenotisia;
20.30 Teatro Klasiko;
22.00 Wega di Number Kòrsou;
22.07 Estreno: 'The Man in the Santa Klaus Suit';
23.30 Sluiting.

ZONDAG

16.00 Sena di Señor;
17.00 Sala di Konsierto;
17.50 Wega di Number Kòrsou;
18.00 Di bishita ku..... Grupo Nos Amistad;
18.30 Wil di Suerte;
19.30 Modisima met Saida en Annemarie: 'Mainsha';
20.00 Telenotisia;
20.30 Shete Dia;
21.00 Live uitzending vanuit Punda (Plasa Jojo Correa) van sluitingsfeest van Maduro & Curiels Bank;
23.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

* * * * * *

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Peter Dicker (Hoofdredacteur)
A. van Leeuwen (adjunct-hoofdredactrice)
N. Hendrikse (eindredacteur ÑAPA)

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Jacoline Debrot-Steegstra, Hennie Harinck, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie: Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dindag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-15.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110
Tel: 24333 (drie lijnen)
Faxnummer: 22368

Eindredacteur/Directeur
Jos van der School
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der School, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Eileen Clemencia-Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 152 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer: 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde,
Whitewallweg 1

AMSTERDAM
correspondenten:
Mike Willemse
Telefoon & Fax: 020-6137251

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Halfkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-724300)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

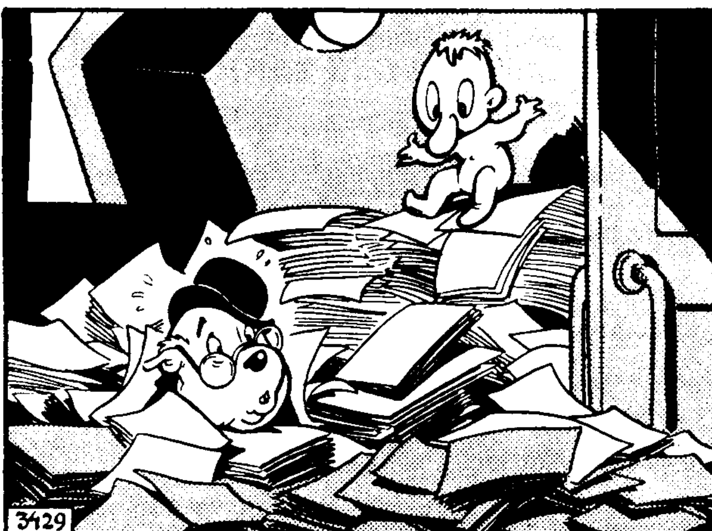
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626
Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110, tel: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso):
E.A. van der Ree, Kaya Lisboa 9

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand**

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 80,15 per maand (luchtpost) of NAf. 24,-- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

Tom Poes en de Kwanten door Marten Toonder

3429 — De papierzee omspoelde de ambtenaar eerste klasse, totdat hij er tot aan het strottenhoofd in verdween.

"Ho! Stop!" riep hij uit.

"Is dit genoeg?" vroeg het mannetje, dat zich op een stapel paperassen in evenwicht hield. "U kunt natuurlijk net zo veel krijgen als u hebben wilt, want er zijn er nog veel meer. U hoeft maar te kikken".

"Nee, nee", stamelde de heer Dorknoper. Zijn stem klonk benauwd, want de vergunningen en akten beklemden zijn borst. En ofschoon hij op dit gebied veel gewend was, stokte nu toch zijn ademhaling.

Met moeite werkte hij zich omhoog, totdat hij een soort zitplaats gevonden had. Toen stak hij een hand uit, trok enige formulieren naar zich toe en begon te lezen.

"Kijk, kijk", prevelde hij, terwijl een mooie glimlach zijn gelaat verhelderde. "Een bestaansvergunning! In vijfvoud nog wel! Dat ziet er uit alsof ik de ondernemer miskend heb. De kwant schijnt zijn zaken toch wel in orde te hebben. Maar komaan, aan het werk; we zullen zien".

De beambte begon te lezen — en aangezien het nog wel even duren kan voordat hij klaar is, zullen we hem daar voorlopig laten zitten en eens kijken hoe het met heer Bommel gaat.

Nu, de oplettende lezertjes kunnen hierdoor zien, dat het hem goed ging. Temidden van vlaggetjes en gejuich bewoog hij zich huppelend voort, blazend op een toetertje. Hij voelde zich echt feestelijk, maar toch begon hij zich af te vragen hoe lang dit nog duren zou.

Ach, er is niets zo veranderlijk als een heer van stand............

HENRY ® By Dick Hodgins

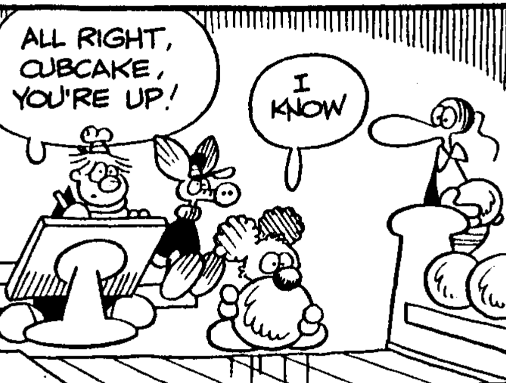

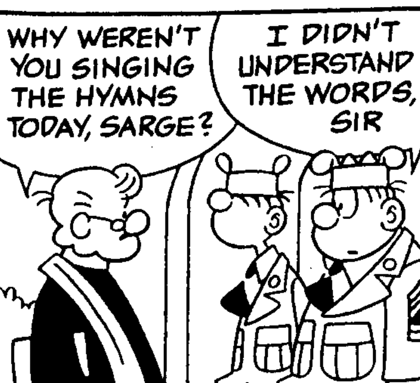
BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

AGENDA CURAÇAO

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabao (3e district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere medische districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patiënten)
Voor de dienstdoende arts belt U tel.: 624900/625100.

VERENIGING VAN TANDARTSEN
Voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op feestdagen gelieve tel.: 682222 op te bellen.

CENTRO MEDICO STA ROSA
Sta Rosaweg 327, tel.: 672300/676666; openingstijden zaterdag en zondag van 08.00-24.00 uur.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS
Voor wijkverpleging 'Prinses Margriet': consultatiebureaus te Sta Maria 17: 682344/682947, 682412/682574 (tussen zeven uur 's morgens en vijf uur 's middags); Montagne Abao: tel.: 673711 en Kaya Fensu (Koraal Specht): tel.: 618577; Bonam: dinsdag van 09.00-11.00 uur. Van 11 tot en met 17 december heeft zuster Bernadina, tel.: 685853, nachtdienst.

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
Kantoor Gosieweg 15, tel.: 692231/692232; geopend van 07.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster M. Pietersz, tel.: 671147, pageboy 027-053 b.g.g. 691838.
Kantoor Bandabao, Groot Sta Martha 141, tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster M. Pietersz, tel.: 671147.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43, tel.: 44510, 691343, 691683 en 691838; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 35, tel.: 648077/648367; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: zuster Martina, tel.: 642685 b.g.g. 601760.
Consultatiebureau: iedere dinsdag van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur.

STICHTING VAN HET WITE GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17, tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

FUNDASHON LECHI DI MAMA MORSOU
Voor informatie tel.: 672289, 648225 of 672699.

GENEESK. DIENST

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
13 december 1991 vanaf 08.00 uur tot 16 december 1991 om 07.00 uur:
Dokter Mercelina, Spreekkamer: Santa Rosa, tel.: 671101; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 369043 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy-Tseng, Nassy, Tseng, Mercelina, Braakman, Doran en Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
13 december 1991 vanaf 17.00 uur tot 16 december 1991 om 07.00 uur:
Dokter Nivillac, Spreekkamer: Brievengat, tel.: 376280/376281; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 615828 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Goilo-Henry, Roose, Braakman-Bonder, De Rouw-Picus, Davelaar, Elhage, Pablo, Heerenveen, Nivillac en Rosales-Concession)

DERDE DISTRICT BANDABAO
13 december 1991 vanaf 17.00 uur tot 16 december 1991 om 07.00 uur.
Dokter Schellens, Sentro Mediko Barber, tel.: 641658; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641784 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Schellens, Sommer, Lucasius, Spong en Tweed).

■ Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST
ZATERDAG

Otrobanda
Union, Breedestraat 137, tel.: 623575.
Punda
Antiliana, Kaya Flamboyan 1-A, tel.: 376200/376208.

ZONDAG

Otrobanda
del Pueblo, Breedestraat 82, tel.: 625333/625444.
Punda
Cerrito, Winkelcentrum Promenade, tel.: 376155/376689.

DIVERSEN

VERLOF BEGRAFENIS
(van 10.00-14.00 uur)
14 december: S.F. Jennie-Kleinmoedig, Angolaweg 76.
12 augustus: H.R. Andrade, Vesuviusstraat 19.

HEEFT U hulp nodig bel SOS-lijn 127.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa **(op zaterdag)**: voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is **op zaterdag** van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(JanNoorduynwegnaastUNA, tel685544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 685917.

DIERENASIEL
kantooruren maandag t/m vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 10.00-13.00/16.00-18.00 uur; zondag gesloten.

DIERENARTS
voor spoedgevallen gelieve te bellen: 614000 (Veterinaire Dienst) voor de dienstdoende arts.

TONEELGROEP THEATRUM
19.30 uur musical 'Kerstbomen groeien Overal' m.m.v. Theatrum-kinderkoor en het Music, Integration & Love-meisjeskoor - Centro Pro Arte, Schouwburgweg z/n.

ZONDAG

TONEELGROEP THEATRUM
11.00 uur musical 'Kerstbomen groeien Overal' m.m.v. Theatrum-kinderkoor en het Music, Integration & Love-meisjeskoor - Centro Pro Arte, Schouwburgweg z/n.

MAANDAG

TOERISTENSCHEPEN
08.00-17.00 uur 'Seawind Crown'.
08.00-17.00 uur 'Song of Norway' (SJU.)
08.30-18.00 uur 'Carla Costa' (SJU).

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes); zon.: 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO; zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima); zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA CORA: ZON.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

VERENIGDE PROT. GEMEENTE VAN CURAÇAO

Ebenezer Church
(Oranjestraat 111)
09.30 uur ds G. Mercera.
Fortkerk
(Fort Amsterdam)
09.30 uur ds H. Gilhuis.
Emmakerk
(Rio Canario)
09.30 uur ds L. van Oudheusden
19.00 uur Kinder-Kerstfeest.

NOACH-KAPEL

zaterdag om 19.00 uur kerkdienst (Ned.) -Marinebasis Parera.

* * * * * * * * * * * * * * * *

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:
Overwegend half bewolkt, af en toe zwaar bewolkt met plaatselijke bui.
Matige tot vrij krachtige oostelijke wind (tussen zeven en 25 knopen).

WEEROVERZICHT:
Een zwakke storing in de middelste en hogere luchtlagen, die zich vanmorgen boven het oostelijk Caribische gebied bevond, zal in de komende 24 uur het weer op de Benedenwindse eilanden beïnvloeden. Als gevolg hiervan zal van tijd tot tijd vrij veel bewolking voorkomen waaruit enkele verspreide buien zullen vallen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T.		Afgelopen 24 uur		
Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	half bewolkt	30	23	1.7
Bonaire	half bewolkt	--	--	sp
Curaçao	zwaar bewolkt	29	23	1.9
St Eustatius	licht bewolkt	27	24	0.0
St Maarten	regenbui	30	24	0.5
Amsterdam	licht bewolkt	03	-1	0.0
Kingston	half bewolkt	32	23	0.0
Miami	licht bewolkt	27	20	3.0
New York	regen	14	12	7.4
Port-of-Spain	licht bewolkt	31	22	0.0
San Juan	licht bewolkt	28	22	2.5
Sto Domingo	licht bewolkt	28	20	1.0

Financieel Nieuws

'Technisch herstel'

Damrak blijft vasthoudend

AMSTERDAM - De Amsterdamse effectenbeurs heeft vrijdag de vaste stemming die in de ochtenduren ontstond, gedurende de rest van de dag weten vast te houden. Daarmee bleef Amsterdam in lijn met de beurzen van Londen, New York en Tokyo. De publikatie 's middags van de consumentenprijzenindex in de Verenigde Staten, waaruit bleek dat het met de inflatie daar wel mee viel, nam de beurs voor kennisgeving aan.

Veel van de handel was het gevolg van termijncontracten waardoor vanuit de optiebeurs vraag ontstond. Handelaren waren het er niet over eens of institutionele beleggers zich vrijdag op de markt hadden begeven. In ieder geval had het herstel van de koersen een behoorlijk technisch karakter nadat de koersen de laatste tijd onder verkoopdruk teveel hadden moeten inleveren.

De stemmingsindex sloot met een winst van 1,1 punt op 88,0 na een hoogste notering van 88,2. De koersindex algemeen, waarin de internationale aandelen zwaarder meewegen, sloot met een winst van 2,5 punten op 191,30. De omzet bedroeg vrijdag f 2,2 miljard waarvan f 665 miljoen aan aandelen en f 1,54 miljard aan obligaties.

De internationale waarden lagen goed in de belangstelling. Akzo kon onder invloed van amerikaanse vraag f 1,90 aantrekken op f 128,40. Philips reageerde op belangstelling uit dezelfde hoek met een winst van negen dubbeltjes op f 30,30. Er werden in dubbeltelling ruim 1,5 miljoen aandelen in dit fonds verhandeld. Unilever, omzet 400.000 stuks, trok nu weer f 1,20 aan op f 174,80 na de gehele week al goed in de markt te hebben gelegen. Hoogovens en KLM wonnen vier dubbeltjes, terwijl Koninklijke Olie f 2,70 beter sloot op 143,10 bij een van bijna 700.000 aandelen.

Bij de overige hoofdfondsen viel de winst op van Volmac van f 2 op f 23,40 nadat het software-fonds had bekendgemaakt dat de winstdaling dit jaar zal meevallen. Aegon lag sterk in de markt met een winst van f 1,90 op f 120 evenals Amev met f 1,40 op f 50,60. Daf was een gulden beter op f 23,10 en Elsevier f 1,80 op f 96,80.

Op de lokale markt moest Palthe f 5 inleveren op f 50. En dat was precies de koers waarover een beleggingstijdschrift had geschreven om 'speculatief in te stappen'. VRG wist f 1,40 beter te noteren op f 41,80. Het niet officieel genoteerde vastgoedfonds VHS wist er vrijdag vier dubbeltjes bij te snoepen op f 1,70.

De optiemarkt werd vrijdag overheerst door de vraag naar call-opties als gevolg van de flinke koersstijging op de aandelenmarkt. De totale omzet kwam vrijdag uit op 41.000 contracten. In opties op de EOE-index werden 11.000 contracten verhandeld en in opties Philips 8.400.

Breeveld wil Heijmans

UTRECHT/ROSMALEN - Projectontwikkelaar Breevast uit Utrecht is verkennende besprekingen begonnen naar de mogelijkheden tot een fusie met de in Rosmalen gevestigde Verenigde Heijmans Bedrijven (bouw). Dat heeft Breevast donderdag bekendgemaakt. Naar verwachting zullen de ondernemingen begin volgend jaar met nadere berichten komen. Woordvoerders van betrokken partijen wilden vooralsnog geen nader commentaar geven.

Verenigde Heijmans bedrijven is een houdstermaatschappij waarin zeven divisies zijn ondergebracht. De Brabantse groep is vooral actief in de weg- en waterbouw (43,6 procent van de omzet in 1990) en in de woning- en utiliteitsbouw (40,9 procent). Bij Heijmans werken circa 2300 mensen. De omzet beloopt ruim f 800 miljoen. In 1990 werd een resultaat na belastingen geboekt van f 9,3 miljoen tegen f 7,4 miljoen een jaar eerder. De onderneming heeft buitenlandse vestigingen in België en Duitsland. De aan de Amsterdamse effectenbeurs genoteerde Breevast heeft 1990 afgesloten met een winst van f 5,9 miljoen. De vastgoedportefeuille steeg van f 49 miljoen tot f 85 miljoen. De onderneming fungeerde sinds de oprichting in 1963 onder de naam Bredero Vastgoed als financierings- en exploitatiemaatschappij van de Verenigde Bedrijven Bredero die in 1986 ter ziele ging. Onder de naam Breevast werden vervolgens activiteiten ontplooid in onder meer Duitsland, de VS en Canada. Breevast heeft acht personen in dienst.

Amerikaans graan blijft liggen in Sovjet-havens

WASHINGTON - Schepen met Amerikaans graan liggen in enkele havens in de Sovjetunie te wachten om te worden gelost, terwijl het voedseltekort in de grote steden met de dag groter wordt. De Sovjets zijn de verplichting om de vrachtkosten van het graan te betalen niet nagekomen voor sommige schepen. De kapiteins weigeren daarom hun lading af te staan.

"We proberen het zo snel mogelijk op te lossen", aldus een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van landbouw. De woordvoerder legde uit dat de Vnesjekonombank (de bank voor buitenlandse handel) wel het geld heeft om de vrachtkosten te betalen, maar dat als gevolg van het snelle personeelsverloop bij de bank de cheques niet zijn uitgeschreven.

De Sovjetunie is de grootste klant voor Amerikaans graan. De VS hebben dit jaar al 3,1 miljard dollar aan kredietgaranties toegekend voor de graanexport naar de Sovjetunie.

***

De Treuhandanstalt mag in de jaren 1992 tot en met 1994 telkens dertig miljard mark lenen, aldus een in BONN ingediend wetsontwerp. Tot nu toe kon de Treuhandanstalt in de tweede helft van 1990 en over heel 1991 in totaal 25 miljard mark op de kapitaalmarkt opnemen.

Weduwe Maxwell aanvaardt lezing 'natuurlijke dood'

SANTA CRUZ DE TENERIFE/LONDEN - De weduwe van de overleden mediamagnaat Robert Maxwell is tevreden met de resultaten van de autopsie, zo heeft de advocaat van de familie vrijdag medegedeeld. Rechter Isabel Oliva zei eerder dat zij haar onderzoek heeft afgerond en adviseert de zaak te sluiten. Maxwell zou volgens de autopsie een natuurlijke dood zijn gestorven.

Maxwell is op 5 november in de buurt van Tenerife overboord geslagen van zijn jacht. Vooral in de Britse pers is druk gespeculeerd dat hij zelfmoord heeft gepleegd, omdat hij in grote zakelijke en persoonlijke moeilijkheden verkeerde. Na zijn dood is zijn zakenimperium in een snel tempo afgebrokkeld.

Het Britse hooggerechtshof heeft donderdag een curator benoemd voor de persoonlijke bezittingen van Robert Maxwell. Dat is gebeurd op verzoek van Mirror Group Newspapers (MGN), een van de beursgenoteerde ondernemingen van de illustere zakenman. MGN wil haar vorderingen op Maxwell terugkrijgen via zijn familie. De curator zal uitzoeken of er een testament van Maxwell bestaat en wie de begunstigden daarin zijn.

Elisabeth Maxwell, de weduwe, is intussen teruggekeerd naar haar geboorteland Frankrijk. Zij is daar in een gerenoveerd kasteel gaan wonen. Onduidelijk is nog of dat pand zal worden gevorderd door de curator.

De Britse kranten berichtten vrijdag bijzonderheden over de inkoop van eigen aandelen door Maxwell, waarnaar de SFO, het Britse fraudebureau, een onderzoek is gestart. Een accountant heeft ontdekt dat 130 miljoen pond (f 419 miljoen) uit de particuliere bedrijven van Maxwell is gebruikt om aandelen Maxwell Communications Corporation te kopen.

Maxwell moest de koers van MCC hoog houden, omdat hij aandelen MCC als onderpand had verstrekt aan banken voor leningen aan zijn privé-bedrijven. Bij een lagere aandelenkoers moest Maxwell meer stukken overleggen. Volgens de Britse wet had Maxwell moeten melden dat hij stukken MCC kocht met kapitaal uit zijn privé-bedrijven. De zakenman heeft echter nooit bekendgemaakt dat zijn belang in MCC was toegenomen van 68 tot 80 procent. Bovendien had hij volgens de regels MCC van de beurs moeten halen, zodra zijn belang groter dan 75 procent was geworden.

De dag na de dood van Maxwell heeft National Westminster Bank nog 15 miljoen pond (f 48,3 miljoen) aan aandelen in de Israëlische Teva Pharmaceutical ontvangen als onderpand voor een lening aan de privébedrijven. Deze stukken waren eigendom van het pensioenfonds van MGN, zo meldde het dagblad The independent. Wie getekend heeft voor de overdracht van de stukken aan Natwest is onduidelijk. Het kan Kevin of Ian Maxwell zijn, de zonen van Robert, of één van de directeuren van de privé-ondernemingen, die geen lid van de familie is.

***

De MARRIOT-hotelketen verkoopt veertien nieuwe Courtyard-hotels voor 140 miljoen dollar aan een groep onbekende beleggers. Marriot verkocht al eerder hotels en zal aan alle transacties van dit jaar 340 miljoen dollar overhouden.

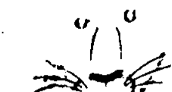
Aegon actief op Italiaanse markt

DEN HAAG - Het verzekeringsconcern Aegon is "in contact" met de Italiaanse verzekeraar Tirenna Assicurazioni. Het contact is op dit moment nog uitsluitend verkennend van aard. Een woordvoerder van Aegon reageerde hiermee vrijdagmorgen op berichten in de verzekeringswereld dat Aegon van plan zou zijn Tirenna over te nemen.

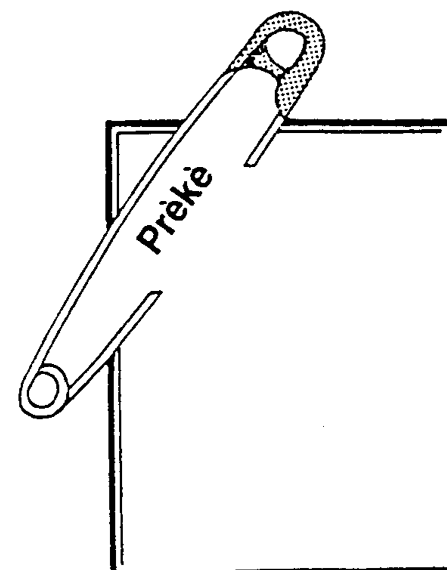
"Het is geen geheim dat we zeer geïnteresseerd zijn in Zuid-Europa. We zitten al in Spanje en Griekenland, en Italië is nog een witte vlek. Maar de contacten zijn nog maar heel jong en we zitten nog in het verkennende stadium", aldus de woordvoerder.

Hij zei verder dat naar alle mogelijkheden wordt gekeken. "Dat kan een minderheids- of meerderheidsdeelneming zijn, een complete overneming, of de zaak springt misschien wel helemaal af. Berichten over wat voor samenwerking dan ook zijn echt prematuur", aldus de woordvoerder.

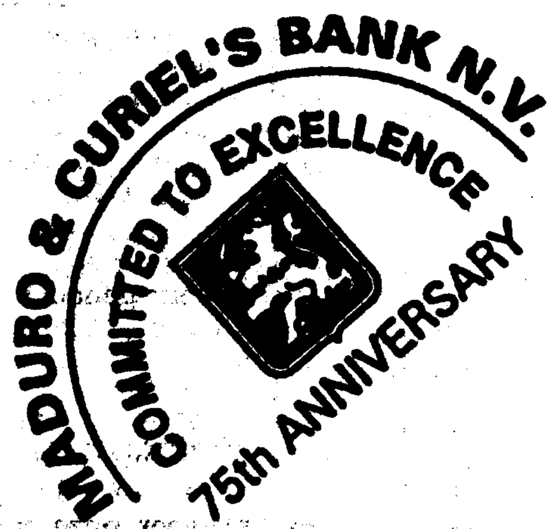
VANDAAG

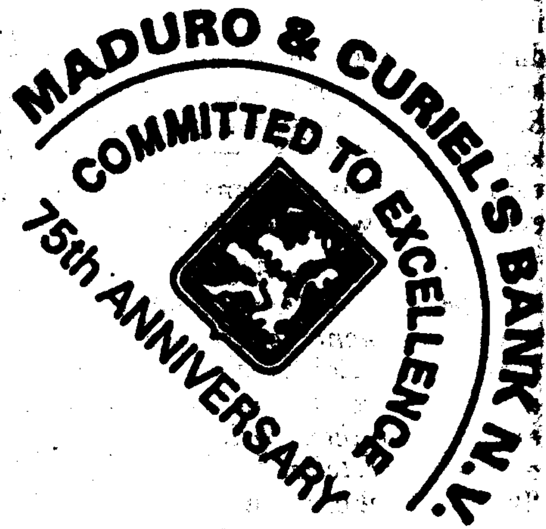
COMPA LEON
... al 75 jaar gebrul...

Maduro & Curiël's Bank 75 jaar

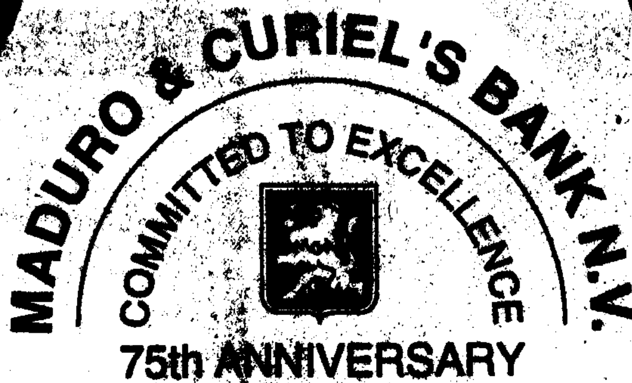

Van Harte Pabien

Van Harte Pabien

75 aña di

ta 75 aña di historia di desaroyo di Kòrsou.
Boso stabilidat i espíritu di inovashon i servisio konsistente ta di balor inestimabel pa nos komunidat.
Mashá mashá pabien i hopi aña mas!

Pabien!

75 aña di Eksistensia
a sigurá Boso presensia
di ta e entidat Bankario pa Ekselensia
KOMPROMETE NA EKSELENSIA

CARIBBEAN BOTTLING CO. LTD

Gerente i Personal
Banko Maduro

Tres kuart siglo
Korsou a disfruta
di un banko ku ta lucha
pa nos por progresa
Pabien i Danki!

Servisio na bo ordu N.V.

Heel Hartelijk gefeliciteerd.
Wij wensen u nog vele jaren

Imprenta Bon Bini N.V.
The Bottomweg 48 - Tel.: 686688

75 YEARS
of excellent banking service.
Congratulations

Chilbert Catering
Jandoret Blok P36
Tel.: 680854

Onze gelukwensen gaan uit naar
Staf en Personeel van

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.

ter gelegenheid van
het 75-jarig bestaan.
Wij wensen u veel geluk
in de toekomst.
Direktie en Personeel van
ARUBA TRADING COMPANY

In 75 years you have proven
to be a solid bank, offering
a good service.
Congratulations.

V. PUTTER BROS & ASSC.

Tweede man bij de bank maakte bliksemcarrière

Ron Gomes Casseres

"Onze filosofie is steunen van Curaçaose ontwikkeling"

VORIGE MAAND stond er een interview met de algemeen directeur van de Maduro en Curiel's bank, Lionel Capriles, in de NAPA. De MCB kent vele gezichten en een paar daarvan zullen in deze speciale editie iets meer naar voren komen. Allereerst het 'tweede gezicht' van de bank: dat van Ron Gomes Casseres, de plaatsvervangend directeur. Hij legt de nadruk op de menselijke relaties, intern en extern, en vertelt over de toekomst. Een verjaardagsfeest duurt maar even. Maar wat komt daarna?

= door Nel Casimiri =

RON GOMES CASSERES

Ook al kent iedereen u, zeker van gezicht, toch wil ik u vragen eerst wat nader kennis te maken. Wilt u iets over uzelf vertellen?

'Ik ben geboren en opgegroeid op Curaçao, uit Curaçaose ouders. Ik heb de Hendrikschool bezocht en daarna het Peter Stuyvesant College. Na de middelbare school ben ik naar de universiteit in Amerika gegaan, het MIT in Boston, waar ik chemische technologie heb gestudeerd. Teruggekeerd op Curaçao heb ik eigenlijk nooit iets professioneels in mijn studierichting gedaan. Ik begon bij Texas Instruments, maakte daar een paar maal promotie en na twee jaar was ik de hoogst geplaatste Antilliaan bij dat bedrijf. Daarvandaan ben ik naar Delvalle Hermanos gegaan, beter bekend als El Globo. Daar ben ik weg gegaan toen het nog bestond en nu zit ik al weer dertien jaar bij de bank.'

Is dat geen merkwaardige carrière?

'Eigenlijk is het allemaal raar gegaan. De enige verklaring die ik kan geven is dat ik de laatste twee jaar van mijn studie al begreep dat ik de economische en de managers kant leuker vond dan de technische. Bij Texas Instruments werkte ik ook aan de business kant, niet aan de technische. Ik deed productie en planning e.d. Bij Delvalle Hermanos was ik duidelijk de commerciële man'.

En wat werd uw taak bij de bank?

'Ik ben hier begonnen, de eerste twee jaar, als directeur van de verzekeringsafdeling. Ik wist niets van verzekeringen, maar wel van managing en dat zochten ze ook: een goede manager. Later ben ik overgestapt naar het managen van andere activiteiten, eerst naar de commerciële kredieten en nu meer algemeen commercieel management. De rode lijn van Texas Instruments via Delvalle Hermanos naar de bank is dat commercieel management. Geen chemie of elektronica. Die kleine transistors vond ik maar vreemde dingen, maar ze kosten 60 cent en ze moesten verscheept worden, dat begreep ik wel.'

Maar uw leven bestaat uit meer dan alleen de bank.

'Ik heb me ook altijd op andere terreinen begeven dan alleen mijn werkterrein. Ik ben actief in de bedrijfsverenigingen, zoals de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao, waar ik voorzitter van ben geweest. In de sociale sfeer zit ik bij de Stichting Jeugdzorg, waarvan ik ook voorzitter was, en de Lions zou je daar ook bij kunnen rekenen. En tenslotte heb je de, wat je kunt noemen, semi-overheid, of semi-privé, ondernemingen, zoals de Curaçao Tourist Development Foundation en de Sociaal Economische Raad. Die zijwegen vind ik leuk. O ja, en ik ben getrouwd en heb drie kinderen'.

U bent nu vice-president van de MCB?

'Neen, de Maduro en Curiel's Bank heeft een andere structuur. We hebben een algemeen directeur, dat is Lionel Capriles. Dan hebben we een directeur, Lynch. Hij komt van onze Canadese partner (Bank of Nova Scotia), maar hij treedt minder naar buiten in de Curaçaose gemeenschap. Dat doet de plaatsvervangend directeur, dat ben ik. En dan kennen we nog vier adjunct-directeuren. Deze constructie bestaat al sinds 1971, sinds we een partnership aangingen met de Canadese bank'.

U bent, voor de Antillen en Aruba, de tweede man. Is het niet vervelend altijd tweede man te zijn?

'Ik heb waarschijnlijk een hele grote mond. Men denkt dat ik allang tweede man ben, maar dat is pas sedert december vorig jaar. Daarvoor was ik een van de vier adjuncts. In 1980 bood men me aan naar de kredietafdeling te gaan. Na de verzekeringen dus. Ik zei tegen mijn toenmalige chef: 'Dat leer ik wel in een maand of zes'. Hij zei me dat ik blij mocht zijn als ik het in zes jaar onder de knie zou krijgen en ook: 'De bank is zo groot en het economisch en sociaal leven van Curaçao heeft er een zo grote invloed op, dat je steeds doorgaat met leren.' En hij had gelijk. Ik leer nog dagelijks dingen die intern of extern met de bank te maken hebben.

De afgelopen vijf jaar ben ik in het bijzonder belast geweest met alle dochters van de bank, op Aruba, St.Maarten, Bonaire; de verzekeringen, de hypotheken en het consumentenkrediet vallen onder mijn verantwoordelijkheid en dat is een groot deel van het financiële gebeuren van de bank. Daarnaast zorg ik ook voor de personeelsaangelegenheden. Het is een vol bord en ik leer er veel van'.

Ook de afdeling public relations valt onder u, maar het gezicht, dat de bank toont is altijd dat van Lionel Capriles. U wordt gedoodverfd als zijn opvolger. Is het al duidelijk wanneer?

'Er zijn een heleboel p.r.-activiteiten. Voor de bank zijn daar speciaal mee belast Chanoul Bicker en Yuchi Romero. Maar het gezicht van de bank naar buiten toe is Lionel Capriles. Wij vinden dat als je naar buiten komt, naar het publiek toe, bijvoorbeeld bij het geven van donaties, je dat niet moet delegeren, maar dat zijn naar onze mening, zaken die je op directie niveau moet doen. Natuurlijk hebben we hulp van Chanou Bicker en Yuchi Romero. Maar zij leggen geen verklaringen af. Dat doet de hoogste man, de directeur. Die directeur is dan ook het gezicht naar de gemeenschap toe.

Gelukkig is Lionel Capriles nog jong en ik hoop dat hij nog heel veel jaren blijft zitten waar hij zit. De bank is altijd zeer naar de persoon gericht. Dat zit in onze structuur. Binnen de bank hebben we zelf veel zelfstandigheid binnen de verantwoordelijkheid die we hebben. Lionel Capriles is de personificatie van de bank en dat is heel goed voor de bank. Ik ben er erg happy mee'.

De MCB wordt de bank van de kleine man genoemd. Die kleine man moet zich kunnen identificeren met de bank. Dat wordt bewust door de MCB nagestreefd. Maar een bank is geen filantropische instelling. Is het niet zinvoller het beleid te richten op de grote beleggers of trust-company's?

'Ik kan me voorstellen dat je als je in het financiële beleven van een bank moet binnentreden denkt: 'Ik ga zoveel mogelijk snoepen van de bovenlaag!' Onze filosofie is altijd geweest, dat we dat niet zo doen. Dat komt ook duidelijk uit in het boek over de geschiedenis van de bank dat deze dagen verschijnt. Onze filosofie is de ontwikkeling van Curaçao (en Aruba, Bonaire en St.Maarten) ondersteunen. Dat kan niet door alleen selectief te werk te gaan met de crème de la crème. In het aanbieden van je diensten moet je zo breed mogelijk zijn en dat willen we ook. Dus niet alleen rekening courant en geen spaarbankboekjes, of iets dergelijks, maar én rekening courant, én spaarbankboekjes, én credit cards, én beleggingsfondse, én, én, én!

Je moet met deze filosofie van economische en sociale ontwikkeling bevorderen een zo breed mogelijk scala van diensten aanbieden en zo veel mogelijk geengageerd zijn bij projecten, zoals b.v. het ITC, het Sonesta, maar ook de crèche Seroe Fortuna en het vormingscentrum voor jeugdleiders. Dat is meer dan P.R. Het is een gemeenschap van morgen vormen die anders is dan de gemeenschap van vandaag. Dat is natuurlijk commercieel belangrijk omdat wij dan ook meer verdienen, maar het betekent ook zo breed mogelijk de ontwikkeling ondersteunen.'

De MCB breidt uit met steeds meer kleine filialen. Er zijn protesten geweest waarin gezegd werd dat dit geen goed beleid is. Waarom wel en waarom niet?

'Die kritiek kwam vooral van de heer Tromp van de Centrale Bank bij de opening van ons nieuwe filiaal in Santa Maria en ik denk dat die kritiek niet overal goed begrepen is. Hij zei, dat als alle banken gingen uitbreiden met veel filialen, er te veel kleine branches zouden komen. Dan zouden we de mensen van elkaar gaan wegkapen en op veel hogere kosten komen. Hij vroeg zich af waarom de banken niet proberen hun elektronische apparatuur op elkaar aan te sluiten, zodat je met b.v. een bancomatico kaart bij alle bancomatico's van alle banken terecht kunt. Hij gaf daarmee een trend aan waar wij het helemaal mee eens zijn. Waarom wij het aantal bijkantoren hebben wat we hebben, is omdat het publiek erom vraagt. De huidige branches hebben het zo druk, dat we niet meer de hoogwaardige dienstverlening kunnen geven die we willen. Salinja had het zo druk, dat we een filiaal bij Bloempot geopend hebben. En het filiaal op Rio Canario had het zo druk dat we een filiaal op Santa Maria geopend hebben dat nu al weer twee keer zo groot is. We zijn ook bezig met de verspreiding van de bancomatico buiten onze branches om. Zo is er op Santa Rosa wel een bancomatico, maar geen bijkantoor. Ook zijn we bezig met de bankiersvereniging en tevens bij onszelf er naar toe te werken dat ook klanten van andere banken er gebruik van kunnen maken'.

"Evenzo zijn we begonnen met de pagomatico, waardoor je met je kaart zo bij de supermarkten kon betalen. Die dingen werkten slecht. Daarom zijn we er, tijdelijk, mee gestopt. We zijn bezig de computerapparatuur te verbeteren en te upgraden. Volgend jaar komen we er weer mee, maar nu met een beter systeem.

Wij hebben uitgebreid met meer filialen om een dienstverlening op niveau te kunnen handhaven, maar we hebben tegelijkertijd maatregelen genomen om te vermijden dat diezelfde trend zich ook in de toekomst zal voortzetten'.

En zijn de andere banken in die samenwerking geïnteresseerd?

'In principe is iedereen erg geïnteresseerd. Het is natuurlijk duidelijk dat niet iedereen er hetzelfde voordeel uit zal halen. Een bank met maar een bancomaticomachine heeft meer voordelen bij aansluiten op het MCB-netwerk dan andersom. Toch zijn de directeur van de Centrale Bank en alle leden van de bankiersvereniging ervoor. Technisch zal het echter niet mogelijk zijn binnen drie of vier maanden, maar pas over een jaar ongeveer. Wel zal binnen drie of vier maanden de eerste stap gezet worden. Dan zal de bancomatico van Bonaire ook gebruikt kunnen worden door de klanten van Curaçao. Bij ons staan de twee systemen totaal afzonderlijk van elkaar. Dit bewijst dat het mogelijk is. Maar het zal wel eind 1992 of begin 1993 zijn voor het zo ver is dat we op Curaçao alle bancomatico's met alle kaarten kunnen gebruiken'.

Zijn alle kleine filialen uit drukte ontstaan?

'We hebben ook een aantal branches die meer de bevordering van de economische ontwikkeling ondersteunen. Zo is er een filiaal in de Free Zone, om die te steunen. En in het ITC hebben we een filiaal, met maar één meisje, om te zorgen dat het ITC een bankfiliaal kan offreren in het ITC-pakket. En het filiaal in de waterfortbogen is er weer om dat project te steunen. Het filiaal op het vliegveld is meer voor de toeristen, niet voor de plaatselijke bevolking. Deze vier branches zijn speciaal neergezet om de economische ontwikkeling van Curaçao te bevorderen, meer dan om Jan Publiek ten dienste te staan. We vragen ons daarom niet in de eerste plaats af of ze winstgevend zijn, maar wel of ze een voor het eiland belangrijk project ondersteunen. Uiteraard geven we daarmee geen blanco cheque, maar we vragen ons wel af: 'Is het het waard om dit te doen?'

Wat zijn de toekomstplannen?

'Veel wat met de toekomst te maken heeft, heeft ook te maken met de technologie. Vroeger was de computer en het hele telecommunicatiesysteem het instrument voor interne efficiency. Maar het gaat meer en meer het instrument worden waar de klant direct contact mee heeft. Het zal in 1992 waarschijnlijk zo zijn dat je met de telefoon meer kunt doen. Je kunt dan bijvoorbeeld een telefonisch rekening-overzicht krijgen, 24 uur per dag. Ook zal men vanaf kantoor of vanaf thuis met de computer opdrachten kunnen geven voor banktransacties of investeringen of opdrachten geven voor aandelen en obligaties. Als je bijvoorbeeld 's avonds inzicht heb gekregen in de waarde van de investeringsportefeuilles, na de sluiting om vier uur, kun je al opdrachten geven om te kopen of verkopen meteen bij het openen van de markt. De computer en de het telecommunicatiesysteem wordt veel meer het instrument van de klant dan van de interne communicatie.'

Wanneer zal dat thuisbankieren ingaan?

'We noemen het telebanking. We hopen eind 1992 te beginnen. Misschien niet meteen met alle onderdelen, maar b.v. met saldi aanvragen. Net als bij de bancomatico. We beginnen eerst eenvouding en breiden dan steeds uit. Er zal ook steeds meer automatisering komen in het algemeen.'

En er zijn meer toekomstplannen:

'Een tweede ontwikkeling waar ik in geloof is de uitbreiding van diensten die door de banken gezamenlijk wordt gedaan. Dat zal eind 1992, begin 1993 van start gaan. Ik denk daarbij aan de bancomatico, aan creditcards e.d. De cassières zullen dan niet meer vier machines op de toonbank hebben staan maar nog maar een. Dat alles natuurlijk met behoud van concurrentie wat betreft het kostenaspect, maar we komen, gedwongen door de markt, mag ik wel zeggen, tot samenwerking. Het zal voor Curaçao iets geheel nieuws zijn, ook de gewaarwording dat je (op Curaçao) moet samenwerken, zal iets nieuws zijn".

"Een derde aspect is dat je als bank een zo groot mogelijk scala van diensten moet kunnen aanbieden zo als ik al vertelde. Dat gaat ook in de richting van verzekerings- en van investeringsadviezen en het hele internationale gebeuren, d.w.z. het internationale netwerk van transacties. Als Curaçao zich wat meer op het internationale vlak gaat begeven, zal het ook via zijn eigen internationale netwerk diensten moeten kunnen aanbieden. Ik zie daarbij een uitbreiding en verbreding van wat de bank aanbiedt als noodzakelijkheid. Dat is niets nieuws, maar wel dat het belangrijk gaat worden. Men zal een bank niet alleen meer kiezen om het interesttarief maar om hoe volledig het pakket is dat ze kunnen aanbieden. En dat tegen concurrerende tarieven en met hoge kwaliteit".

"Ten slotte de allerlaatste ontwikkeling waar ik in geloof. Dat is dat de klant mondiger wordt. De klant eist meer. De kwaliteit van de dienstverlening wordt belangrijk. Men tolereert tegenwoordig minder fouten dan vijf jaar geleden. Dat legt de bank een extra verantwoordelijkheid op om de kwaliteit te verbeteren. En daar zijn we mee bezig. Dat is niet alleen opleiding, dat is vooral training. De mensen krijgen ook te maken met een meer *sophisticated* klant. De klanten van nu reizen meer, zien wat er buiten geboden wordt. En dat hangt weer met b.v. CNN samen, de gemakkelijke toegankelijkheid van Curaçao naar buiten toe. Zeker de dienstverlenende sector moet daarop inspelen. Een meer sophisticated klant eist meer kwaliteit. Daar zijn we intern mee bezig. Een goede dienstverlening naar buiten toe is daarbij ook belangrijk voor een prettige werkomgeving'.

U neemt de telefoon op met Banco Amigu.

'Ja, en als je dan meteen een scheldpartij krijgt, zoals soms gebeurt, is dat een *challenge* voor degene die opneemt. Die moet de klacht op een vriendelijke wijze oplossen. Dat betekent dat hij of zij vaak de fouten van iemand anders moeten oplossen. Dat is niet leuk. Zulke dingen hebben invloed. Het werkt proefondervindelijk. Als je mensen op een bepaalde kwaliteit brengt, hebben ze ook op elkaar een positieve uitwerking. We hebben vorig jaar een actie gehad, waarbij we de klant die te lang moest wachten een boete zouden uit betalen. Dat was bedoeld voor de klanten. Maar die actie heeft intern een hoge motivatie in de hand gewerkt voor onze mensen zelf. Het werd een sport om niemand te hoeven uitbetalen. Het was bedoeld als een leuke actie naar de klanten toe, maar werkte erg goed intern, hoewel dat niet onze opzet was'.

Ook het personeel valt onder uw verantwoordelijkheid. U zei in het begin al dat de mens-tot-mens relaties altijd erg belangrijk zijn geweest voor de bank. Waaruit blijkt dat?

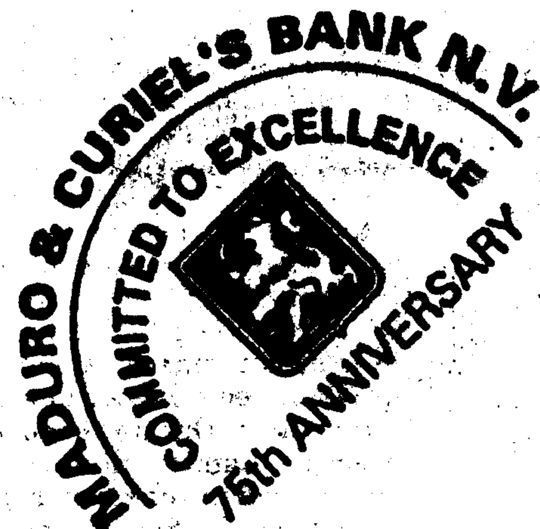
'Als u de briefwisseling leest van de oprichters van de bank dan ziet u dat ook bij hen het onderwerp mensen altijd erg belangrijk is geweest. Als er een zaak is die als een rode draad door de bank loopt is het de persoonlijke relaties. Ik denk dat wij de eerste en waarschijnlijk nog de enige private instelling zijn die moeders helpt hun kinderen naar de crèche te brengen. Er zijn een groot aantal dingen waarbij de werknemers als persoon gezien worden. U kunt dat paternalistisch noemen, maar wel met een positieve bedoeling erachter. We hebben een eerlijke belangstelling voor het wel en wee van onze werknemers.

En met persoonlijke relaties bedoel ik niet alleen werknemers maar ook de klanten.

Het is erg belangrijk voor de ontwikkeling van de bank dat de klant, groot en klein, niet alleen meetelt, dat is een cliché, maar dat bekend is, wat hij voor zaken doet bij de bank. Als je iemand tegenkomt, op een feestje, in een weekend en hij zegt tegen je: 'Je weet natuurlijk dat ik dat en dat aan het doen ben', verwacht men en mag men ook verwachten, dat we op de hoogte zijn. Ook als dat project van hem buiten onze verantwoordelijkheid valt en bijvoorbeeld helemaal is afgehandeld door onze branchemanager op Rio Canario. Daarom moeten we onderling veel contact houden en op de hoogte blijven.

Die persoonlijk relaties zijn van groot belang voor onze gemeenschap. De laatste dagen met de feestelijkheden hebben we af en toe zulke ontroerende reacties. Gisteren waren hier kinderen van de crèche van Seroe Fortuna om quasillo te eten. Een heeft zo'n ontroerend gedichtje voorgedragen.

Ook was hier een dame die we een jaar of drie geleden eens geholpen hebben met het opzetten van kooklessen. Zij kwam ons een hele grote cake aanbieden. Ook dat soort relaties is typerend voor de bank. Die rode lijn van persoonlijke relaties loopt als een rode lijn door alles wat we hier doen en dat is ook een van de belangrijkste redenen voor het succes van de bank. Daarin telt niet alleen het grote maar ook het kleine. Verjaardagen, ziekte e.d. tellen net zo zwaar als een grote opening van een nieuwe zaak of een belangrijke investering. Dat is wat de MCB is!'

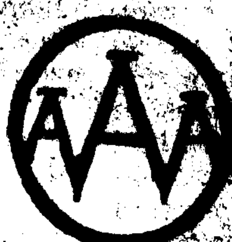

Congratulations

Congratulations

Onze welgemeende felicitaties voor 75 jaar van vertrouwen en vriendschap

In 75 years you have proven to be a solid bank, with a dedicated personnel offering good service on all parts of our island. Congratulations

Met enthousiasme heeft u zich 75 jaar ingezet voor de Curaçaosche gemeenschap. Heel hartelijk gefeliciteerd

Masha, masha pabien. Wij hopen dat u nog vele jaren een voorbeeld zult blijven voor onze gemeenschap

Masha, masha pabien!

CURTEST

Our sincere congratulations with your 75th anniversary. Keep up the good work.

voor de volgende 75-jaar.

P.O. Box 303
Curaçao, Netherlands Antilles

Seriedat, Kapasidat i Konosementu
Nos Banco
Masha, masha Pabien!

SERVISIO ELEKTRIKO KORSOU

Caracasbaaiweg 13A/13B
Curaçao, Nederlandse Antillen
Tel.(599-9)485500
Fax:(599-9)656648

Van harte proficiat met uw 75-jarig bestaan
Nog vele succesvolle jaren toegewenst

ROOI
CAR RENTAL
CURAÇAO

Van harte proficiat ter gelegenheid van uw 75-jarig jubileum

Congratulations with this memorable milestone

CHM CENTRALE HANDELMAATSCHAPPIJ N.V.
Superior Tobacco Company Curaçao NV

Een indrukwekkende mijlpaal die navolging waard is
PABIEN!

Bomanite
NETH. ANTILLES N.V.

Nos tambe ta ekspresa un kaluros pabien riba e dia grandi aki

FRANKY'S CATERING
Tel. 684140

Congratulations!
75 years of excellent banking service.
Keep up the good work.

Proficiat
Uw uitstekende dienstverlening is een voorbeeld voor allen.

De mensen bij Maduro's bank

= door Nel Casimiri =

HET IS DEZE MAAND 75 jaar geleden dat een paar zakenmensen besloten een bank op te richten die nu is uitgegroeid tot Maduro en Curiel's Bank, een bank die een centrale plaats inneemt in onze gemeenschap. Het zakenleven op het eiland groeide en de bank groeide. Maar al is het zakenleven belangrijk, een plaats in de gemeenschap verover je niet door veel geld te verdienen. Een plaats in de gemeenschap moet je op een andere manier verdienen. En die plaats verdient een bank niet, maar dat doen de mensen die er werken. Zeker in een kleine gemeenschap als de onze, zijn de mensen die er werken, de bank. Zij bepalen het gezicht van de bank. En veel klanten komen ook de eerste keer bij een banmk, omdat die en die er werkt, of omdat de bank aanbevolen is door een familielid of een bekende.

Salomon Casseres: huis vol boeken

Voor mij is de Maduro en Curiel's Bank de bank van oom Salomon. Als we indertijd naar en andere bank waren gegaan zouden we dat als een soort verraad gevoeld hebben tegenover oom Salomon denk ik. Voor de familie vertegenwoordigde hij de bank:

'Als we in Punda kwamen moesten we altijd even oom Salomon gaan groeten van mijn vader. Zeker toen ik bijna onderwijzer was. Hij zat altijd links, achter zo'n laag hekje. Hij stelde me dan voor aan andere mensen van de bank. Ik was zijn primo. En na zo'n rondleiding pakte hij plechtig zijn portemonnaie uit zijn zak en gaf me een dubbeltje, of later een kwartje'.

En een ander:

'Oom Salomon had heel veel boeken thuis. En een keer per jaar kwam hij bij mijn moeder en vroeg haar of ze weer zijn boekenkast in orde wilde maken. Niemand kon zijn boeken zo netjes zetten als zij. Maar voor mij is hij vooral belangrijk omdat hij me altijd zei dat ik niet op mijn vingers mocht zuigen: 'Zoiets doet een groot meisje niet. En als hij het zei.... Ik durfde het niet meer te doen. Daar heb ik het aan te danken dat ik geen vooruitstaande tanden heb.'

Peetoom werd niet oom Salomon, maar Willy Willems, juist, ook van de bank. En toch: 'Ik geloof niet dat oom Salomon een belangrijke functie bij de bank had, want toen pappie een lening nodig had, ging dat via Lionel Capriles.

INCASSOLOPER

Salomon Casseres begon zijn loopbaan bij de Maduro en Curiel's Bank op de 15e juli 1918 als incassoloper. Hij schrijft zelf over die eerste dag: 'Sjon Jojo riep Jacob Alle, die werkte bij Maduro en Sons. Sjon Jojo overhandigde hem een enveloppe die zeven giro's bevatte. Ik moest mee met Jacobs om de mensen te leren kennen. Met een ernstig gezicht zei Sjon Jojo tegen me: 'Doe je best.....'

Het personeel van de bank bestond toen uit J.A.Correa, I.H.Capriles, Ed.Correa, A,J,Pijpers, C.Römer en S.Casseres. In 1928 werd een nieuwe incassoloper in dienst genomen. Salomon Casseres werd assistent van de heer Kanner, later van de heer Luria. In 1932 werd Salomon Casseres hoofd van de afdeling Incasso en kreeg hij en volmacht voor het tekenen van delivery orders. In 1955 was hij procuratiehouder van de bank. Hij vierde op 18 juli 1968 zijn vijftig jarig jubileum bij de bank. In maart 1972 werd hij gepensioneerd, samen met Stanley Maduro en Max Henriquez.

Hij mag dit 75 jarig jubileum niet meer meevieren al blijft zijn naam aan de bank verbonden door de serie lezingen die naar hem vernoemd is. natuurlijk zijn er over iemand die zo lang in dezelfde betrekking is gebleven en zo mede het gezicht van de bank bepaald heeft allerlei anekdotes te vertellen. Zo begon hij met een salaris van 25 gulden in de maand. Dat groeide eerst langzaam, later sneller. Na 25 jaar trouwe dienst was het gegroeid tot 375 gulden per maand. Ook zat er in het begin geen vakantie in. Pas in 1930 kreeg hij zijn eerste verlof: veertien dagen is hij op vakantie geweest in Caracas. In 1934 weer 14 dagen, net als in 1935. Ook in 1938 en 1939, net als in 1942 en in 1943, steeds veertien dagen. Dat maakt in 25 jaar 84 dagen vakantie. Later verbeterde dat, net als later het salaris omhoog ging, maar de tweede 25 jaar gaven niet meer zo'n mooie steile, rechtopgaande grafiek te zien als die eerste 25 jaar.

Salomon Casseres was een zeer aimabele man, die veel voor zijn familie heeft betekend. Hij is het gezicht van de bank voor onze familie. Maar zo heeft bijna elke familie op Curaçao een gezicht dat voor hen het gezicht van de bank is. En dat is lang niet altijd het gezicht van Lionel Capriles of van Ron Gomez Casseres. Meestal niet denk ik. Het zijn de gewone werknemers die het gezicht bepalen en daarom proberen we een paar van die werknemers naar voren te halen. Daarmee doe je altijd onrecht aan degenen die niet aan bod komen, maar Maduro en Curiel's Bank heeft meer dan 1000 werknemers en het is onmogelijk om ze allemaal aan bod te laten komen. Daarom is hier een keuze gemaakt uit de degenen die het langst in dienst zijn van de MCB. Een keuze die aanvechtbaar is, maar door ieder persoonlijk in gedachten kan worden uitgebreid.

MIMI (Antonette) HILLENT werkt al 47 jaar voor de MCB. Haar jongere collega's vragen haar weleens: 'Hoe kun je? Ik zou nooit zo lang op dezelfde plaats blijven werken!' Maar de MCB is haar bank en ze vindt het er heerlijk. Op de dag dat ze de pensioengerechtigde leeftijd had bereikt, heeft ze gevraagd of ze nog wat langer kon blijven. Maar in maart 1992 wordt ze 65 jaar en zal ze vertrekken, zij het met pijn in haar hart. De bank is haar thuis geworden. Mimi kent niet meer iedereen die bij de MCB werkt. Vergeleken met de 25 mensen die er werkten toen zij begon, zijn de meer dan 1000 werknemers een hele stadsbevolking. Maar de meesten van hen kennen Mimi wel. 'Ik hoop dat ik een goed voorbeeld ben voor onze jonge mensen. Ik heb nooit mijn stem willen verheffen. Ik denk dat het belangrijk is ook goed te kunnen opschieten met andere mensen en ook om respect te hebben voor je superieuren. In de tijd dat onze bank nog klein was, gingen die dingen vanzelf. We kregen dat ook van thuis mee. Daarbij was de relatie met de eigenaren van de bank veel directer. Tegenwoordig krijgen allerlei mensen hun eigen manieren mee van thuis, daarom is het goed een cursus te geven, zodat iedereen de gedragsregels van de bank kan leren.'

Mimi kan met veel plezier vertellen over de intermenselijke verhoudingen binnen de bank in de tijd dat de bank pas begon. Er was toen nog geen personeelsafdeling en Shon Jojo Correa zelf was de salarisafdeling. En Shon Sha regelde zaken als vakantie of doktersbezoek. Het personeel kon vrij naar ze toegaan als ze hun iets wilden vragen.

'Toen ik hier pas kwam werken zetten ze me bij de administratie van het opnemen en storten van cheques. Degene die me het werk moest leren, vergat me te vertellen dat ik de rekeningen moest opbergen volgens een alfabetisch systeem. Toen mijn chef, Shon Wechi Jonckheer mij zag werken, kwam hij zelf met engelengeduld bij me zitten om me het werk op de goede manier te leren. Dat was een goed mens.'

'Shon Sha had een zeer correcte manier om mensen op hun fouten te wijzen. Hij pakte je hand vast en klopte zachtjes op je hand terwijl hij je uitlegde wat hij je wilde vertellen, en als hij klaar was, gaf hij je eerst een kus op die hand voor hij je liet gaan. Ook heeft Shon Sha me iets zeer belangrijks geleerd over de manier waarop je mensen moet behandelen. Als je iemand iets uitlegt, vraag dan nooit of hij of zij het goed begrepen heeft. Vraag of je het goed hebt uitgelegd. Zo kunnen mensen de eer aan zichzelf houden in het geval ze je niet goed begrepen hebben.'

Mimi was voorbestemd om bij de bank te komen werken. Zij kwam in de plaats van haar oudere zus, die ging trouwen nadat ze een paar jaar bij de MCB had gewerkt. Op 31 maart 1944 kreeg Mimi een antwoord van de bank om de volgende dag zich te komen melden. Dat was op zaterdag, de eerste april. Shon Sha vertelde Mimi dat, als zij bij de bank wilde komen werken, ze meteen kon blijven. Mimi besloot toen dat ze dat een goed idee vond. Met haar 17 jaar was ze bereid de verantwoordelijkheid op zich te nemen thuis financieel te helpen. Mimi heeft vele jaren bij de afdeling 'Night Deposit' gewerkt en nu ze bij de Algemene Administratie werkt zijn er nog steeds mensen daar die regelmatig naar haar vragen. Een 13 jaar jongere zus van Mimi kwam haar regelmatig op de bank bezoeken. Willy Willems zei vaak tegen haar: 'Ook jij zal hier komen werken' en inderdaad, ook zij heeft tien jaar bij de MCB gewerkt, tot ze trouwde en een kind verwachtte.

Mimi heeft veel herinneringen aan haar jaren bij de bank, zoals aan Lionel Capriles die als jongetje bij de bank kwam en dan de man plaagde die elke dag de vlag voor het kantoor in Punda moest hijsen en daarom Mani Bandera werd genoemd. Hij plaagde zodat Mani achter Capriles aanrende om de bank heen, en uiteindelijk Shon Sha zoon Lio tot de orde moest roepen.

RAQUEL GEERMAN solliciteerde bij de MCB nadat zij haar MULO-examen had gedaan.

'Ik hoefde helemaal geen formulieren in te vullen of zo. Toen Lionel Capriles mijn puntenlijst had gezien, praatten we een poosje en hij nam me meteen aan.' Raquel begon haar loopbaan bij de Sortering, wat nu de Telkamer genoemd wordt.'Wij sorteerden geld en vulden de loonzakjes van de arbeiders bij de Shell. Veel mensen begonnen in die tijd bij de Sortering en kregen langzamerhand ander werk te doen. Ik zelf ben naar de 'General file' gegaan. De eerste dag dat ik daar begon te werken zei de chef me dat ik heel voorzichtig moest zijn met de kasten: 'Alle files zijn alfabetisch gerangschikt en als je iets te hard aan de laden trekt, valt alles naar beneden.'

Na de 'General File' is Raquel naar de 'Foreign Exchange Department' gegaan en nu werkt ze bij de afdeling 'Transferensia Lokal i Internashonal'. Raquel is al meer dan 14 jaar chef van een afdeling: 'Als chef zit je in en middenpositie tussen de directie, de cliënten en de werknemers, in. Een enkele keer, als er problemen zijn, verlangt ze wel eens terug naar de tijd dat ze die verantwoordelijkheid niet had, maar meestal geeft het geen speciale problemen. Naar de mening van Raquel is de positie van de vrouw geen punt bij de bank.

'Alle mensen krijgen de zelfde mogelijkheid om op te klimmen bij de bank. Dat is niet afhankelijk van de sexe. Het hangt van de mensen zelf af of ze initiatieven nemen en of ze van hun werk houden. Het is waar dat de bank tegenwoordig een hogere opleiding eist voor zekere werkzaamheden, maar de bank zorgt zelf ook voor cursussen of spoort mensen aan cursussen te volgen om verder vooruit te komen in hun carrière. De bekende moeilijkheid om het werk thuis te combineren met het werk op kantoor vindt Raquel een beetje overdreven. 'Ik ben al 20 jaar getrouwd en nooit hebben mijn werk of mijn thuis van elkaar te lijden gehad. Soms zijn de zaken moeilijk, maar meestal kom je heel ver als je alles goed organiseert.'

Hector Hernandez: 'Wie zaait oogst'

TOL (Hector) HERNANDEZ is 61 jaar oud en werkt al 46 jaar bij de MCB. Hij gaat uit van het principe: 'Zaait en gij zult oogsten' en Tol Hernandez is tevreden met wat hij bereikt heeft. Mijn familie heeft een goed leven gehad en ik heb mijn vier kinderen goed kunnen grootbrengen. Mijn twee dochters werken nu ook bij de bank.' Tol Hernandez is begonnen bij de bank op de 'File'-afdeling toen hij 15 jaar oud was. Hij heeft niet hoeven solliciteren. Shon Sha Capriles zelf heeft zijn moeder gevraagd of haar zoon bij de bank wilde komen werken als hij van school afkwam. 'Mijn moeder heeft me afgeleverd bij Shon Sha en ik ben voor hem gaan werken.' Ik was bij meneer Capriles in dienst en het was de gewoonte om allerlei werk voor hem te doen. Zelf zo dat men mij het kind van Shon Sha begon te noemen. In die tijd gingen we nog niet naar huis meteen als de klok vijf uur sloeg. Op een keer vroeg meneer Capriles me om een brief te kopieren net toen het tijd was om naar huis te gaan. Er waren toen geen kopieermachines zoals nu, maar je moest het papier op een ijzeren apparaat leggen met een dik doek erover gespannen. Dat doek moest je natmaken, daarop moest je de brief leggen, daarover weer een ander doek en daarop het papier waarop de kopie moest komen. Het was niet moeilijk als je maar wist hoe het moest gebeuren. Maar je moest het apparaat goed sluiten, omdat anders de natte doek uitdroogde en scheurde. Toentertijd zat ik in een voetbalteam en we moesten spelen tegen een elftal van Maduro en Sons. Ik wilde snel weg om te spelen en vergat het apparaat te sluiten. Shon Sha riep me bij zich en vroeg me of ik me de geschiedenis van de poes niet herinnerde. En hij begon een kat te imiteren die zijn ontlasting in de aarde begraaft met zijn achterpoten. De moraal van de geschiedenis was dat zelfs een poes alles netjes achter zich opruimt als hij klaar is'.

Tol Hernandeze heeft niet lang op de 'File' afdeling gewerkt: 'Met inzet, vertrouwen en respect ben ik langzaam maar zeker opgeklommen bij de bank. Ik heb geen angst om iets te leren of om met iets nieuws te beginnen: 'Meneer Capriles zei altijd: 'Mijn kind, vragen staat vrij. Van vragen stellen wordt je wijzer.' Daarbij waren steeds verschillende nieuwe branches die geopend werden en ik weet niet of ze me een soort mascotte vonden die geluk bracht, maar ik ging vaak mee'. Tol Hernandez heeft bij diverse afdelingen gewerkt. Ook een tijd als assistent samen met Willy Willems op Salinja. In 1977, tijdens zijn periode in Otrobanda werd Hernandez bevorderd tot Senior Branch Manager. Nadien is hij naar Punda gegaan, waar hij op de Krediet-afdeling werkte. Tegenwoordig is hij Senior Account Manager. Collegialiteit is altijd een belangrijk punt geweest voor Tol Hernandez. Speciaal toen dertig jaar geleden een meisje kwam werken op de disconto-afdeling.

'Ik kende haar al enige tijd, omdat zij, net als ik een meisje van Ser'i Otrobanda was. Ik hou van netheid en dit was een erg mooi en elegant meisje. Ik had geluk dat ze bij de bank kwam werken en net bij de afdeling waarvan ik supervisor was. Ik heb haar het werk geleerd. Ik heb met haar samen gewerkt en daarna zijn we getrouwd. En uit die liefde zijn vier kinderen geboren'. Na 12 jaar stopte de vrouw van Tol Hernandez met het werken voor de bank. Zelf werkt hij er nog steeds en zoals hij zegt, zijn liefde en toewijding voor zijn werk hebben hem op de plaats gebracht waar hij nu is.

Jeanne Haeck: 'Eerste dag nooit vergeten'

JEANE HUECK zal de eerste dag dat zij bij de bank werkt niet vlug vergeten. Haar zus werkte voor de MCB. Zij bezocht haar daar wel eens en zij bewonderde de meisjes die zo vreselijk snel konden typen. Dat wilde zij ook leren. Dus ze besloot ook daar te gaan werken. Zij had een sollicitatiegesprek met Lionel Capriles. Dat was op donderdagmiddag om 5 uur, na kantooruren. 'Lio vroeg me wat ik kon en ik vertelde dat ik van typen hield. Hij zei dat ik de eerste van de volgende maand, dus in april, kon beginnen met werken. Die dag, een zaterdagmorgen, kwam ik op het werk aan, nerveus en met een hart dat veel luider klopte dan normaal. Maar toen ik binnen kwam vroeg Lio me wat ik kwam doen. Het was 1 april en mijn eerste werkdag bleek een grap te zijn. Ik kon teruggaan naar huis en op maandagochtend weer terugkomen. Nu werkt Jeane al 31 jaar bij de MCB. De laatste 21 jaar werkt ze als secretaresse van de persoon die haar terugstuurde naar huis de eerste dag dat ze kwam werken.

ALBERT KNEL is de clown van het kantoor. Hij houdt van grappen. Maar het werk zelf is hem ernst.

Op 23 december 1972 nam Albert Knel het vliegtuig terug naar Curaçao nadat hij in Nederland bij het verzekeringswezen had gewerkt. Door zijn verlangen naar Curaçao vergat hij in de taxi naar Schiphol toen hij uitstapte, zijn jas en hij kwam op Curaçao aan met een bronchitis. Die ziekte duurde bijna drie maanden en gedurende die tijd kon Albert Knel nergens solliciteren omdat hij maar weinig kans had door een medische keuring heen te komen. 'Voordat ik naar Nederland ging had ik op Curaçao ook bij een verzekeringsmaatschappij gewerkt, maar toen ik beter was ben ik toch naar de bank gegaan en heb daar gesolliciteerd naar een baan in het verzekeringswezen. Tot nu toe kan ik niet zeggen wat me daartoe aangezet heeft. Ik ben begonnen in april 1973 en ik hielp mensen aan de balie die schade aan hun auto hadden gekregen. Nu ben ik supervisor van de afdeling autoverzekering en varia, wat een verzamelnaam is voor allerlei kleine risico's.

Toen Albert Knel begon zat de afdeling Verzekeringen in het Centro Comercial Antillia op Groot Davelaar: 'Het kantoor was erg klein en we zaten bovenop elkaar. Later heeft de bank de aangrenzende unit ook gehuurd zodat we wat meer ruimte kregen. Maar ondanks de kleine ruimte was de sfeer op het werk erg goed. We hadden onze eigen sociale

(Vervolg op pagina 7)

Proficiat met
75 jaar uitmuntende
dienstverlening

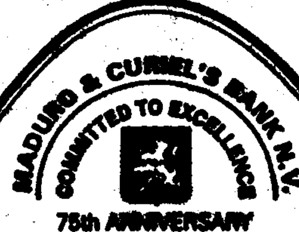

NEDEREX

Our most sincere wishes
for a prosperous future.
Congratulations!

ROBUCO
ROAD-BUILDING CONSTRUCTION CO.
Commandeursweg 20A

Mashá pabien na
MADURO & CURIEL'S BANK
ko-fundador di OBNA-bank, ku tres
kuart siglo di bon trabou. Ademas di
pabien...
Danki pa boso aporte na bienestar di nos
komunidad!

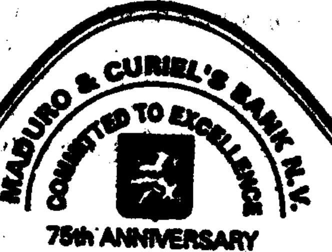

ONTWIKKELINGSBANK
VAN DE NEDERLANDSE
ANTILLEN N.V.

3/4 eeuw
Niet meer weg te denken
uit onze gemeenschap.
Masha, masha Pabien!

Pita
supermarket
Prakiweg 79

Masha, masha
pabien!

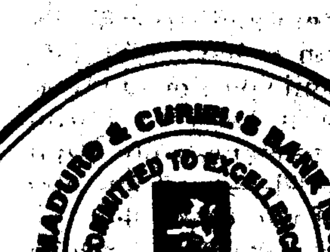

Winkel brothers
Huishoudelijke Artikelen
Televisie Audio

Un kaluroso pabien
na okasion di 75 aña
bon servisio

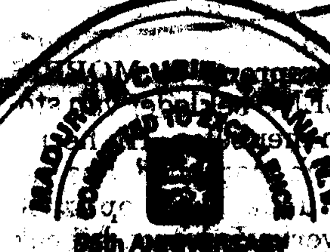
CUCITECH N.V.

In 75 years
you have proven to be
a solid bank, with dedicated
personnel offering a good service
on all parts of our island.
Congratulations.

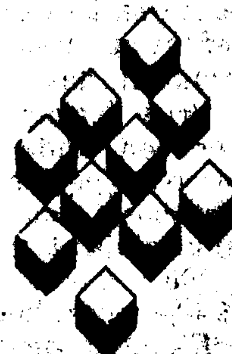
Saliña - Punda - Sta. Maria

Felisitasbon
na e Banko di grandi i chiki

Añanan di esfuerso, lucha i konsistensia a hasi Boso un fundeshi
perdurabel digno di atmirashon pa nos pueblo.
Ta pesei nos ta selebrá konhuntamente ku e famia grandi di nos
Banko e 75 Aniversario
"Hopi Nice"

Masha Pabien na nomber di

LOVERS
Industrial Corporation N.V.

De Nationale Investeringsbank (NIB) N.V.
feliciteert Maduro & Curiel's Bank N.V.
met haar 75 jarig bestaan en wenst haar
nog vele jaren goede zaken.

De
Nationale
Investeringsbank (NIB)
NV

Nos ta desea
nos banko amigoe
hopi 75 aña mas!

SVB Banko di Seguro Sosial

Direktie en
Personeel
Masha Pabien
i tur kos bon.

Kompania di Awa i
Elektrisidat di Korsou N.V.
(K.A.E. N.V.)

75 jarig bestaan
en nog vele goede jaren
toegewenst

Antilliaanse
Brouwerij n.v.

3/4 eeuw
Niet meer weg te denken
uit onze gemeenschap.
Masha, masha Pabien!

antraco COMACO

We extend our heartiest
congratulations to
Staff and Personnel

XEROX

De mensen bij Maduro's bank

(Vervolg van pagina 5)
organisatie en we hielden elke vrijdagmiddag een happy hour. In de maand juni hadden niet minder dan vijf mensen hun verjaardag binnen een week tijd. Je begrijpt dat ik steeds een zeer speciale band heb gehouden met de mensen die in die tijd bij ons werkten, zelfs nadat verschillende van hen op andere afdelingen van de bank zijn gaan werken. We hebben samen zoveel plezier gehad en ook samen verdriet af en toe.'

Irisa Kook: wilde onderwijzeres worden

IRISA KOOK wilde grag onderwijzeres worden, toen zij van de havo afkwam. Maar een Pedagogische Akademie betekende nog vier jaar studie, nog vier jaar waarin haar ouders haar moesten onderhouden en er kwamen nog meer broers en zusters na haar. Zij besloot te gaan solliciteren en zij belde verschillende grote bedrijven op, vooral banken. Na drie dagen vroeg Wim Boekhoudt haar eens te komen praten. Na een vriendelijk onderhoud zei Wim Boekhoudt: 'Je hebt een goede kans om hier aangenomen te worden. Maar wat zeg je nu als ook de andere bedrijven waar je gesolliciteerd hebt, je aannemen?' Irisa verklaarde dat ze dan zou zeggen dat ze al werk had bij de bank. En met die woorden nam zij de baan aan bij de MCB.

Hoewel de wens naar het onderwijs nooit helemaal verdwenen is voor Irisa, heeft ze toch veel voldoening van haar werk bij de bank. 'In de eerste plaats heeft dit werk me financieel onafhankelijk gemaakt. Maar ook persoonlijk heb ik veel geleerd. Zo van school af ben ik bij de bank begonnen. Het was zo heel anders. Ik voelde hoe mijn manier van denken veranderde en ik ben hier volwassen geworden. Ik heb verschillende cursussen gevolgd om vooruit te komen zoals steno en Engelse en Nederlandse handelscorrespondentie. Ook heb ik veel geleerd van de diverse chefs bij de verschillende afdelingen waar ik gewerkt heb. Gedurende haar tijd bij de afdeling 'Lopende Rekeningen' is Irisa lid geworden van de Toastmasters club, om praktische vaardigheden op te doen die van belang zijn voor haar werk. De bank betaalde de jaarlijkse contributie. 'Bij de Toastmasters leer je communiceren met mensen en mensen van een verschillend karakter te woord te staan en te helpen. Ook leer je een eigen mening te geven en de dingen op een kritische manier te beschouwen. Met haar praktische ervaring bij de 'Lopende Rekeningen'is Irisa lid geworden van het team 'Banko 2000' waar ze nu al drie jaar aan meewerkt.

Mercedes la Croes: 'Kinderen opvoeden'

Voor MERCEDES LA CROES is de opvoeding van haar kinderen haar belangrijkste en grootste verantwoordelijkheid. Maar ook het werk is belangrijk voor Mercedes. Daarom heeft zij haar werk gebruikt om al haar negen kinderen groot te brengen en om hun een goed voorbeeld te geven van een gevoel van verantwoordelijkheid.

Nu kan Mercedes met voldoening terug kijken op haar 19 jaren bij de MCB. Gedurende die 19 jaar heeft ze gewerkt voor de directie in Punda en gedurende de laatste twee jaar werkt zij als Supervisor Cleaner. Wat op dit moment belangrijk is, is dat de kinderen van Mercedes volwassen zijn en gezond zijn. De jongste sloot de MTS af op zijn 22e jaar. Vijf van haar kinderen studeren in Nederland en zijn op de goede weg. Een van haar dochters heeft en tijdje bij de bank gewerkt, toen ze terug kwam uit Nederland, maar nu geeft ze les op school. Een zoon werkt op de boekhouding van de bank:

'Hij houdt van zijn werk. Ik heb mijn kinderen altijd geleerd dat wil je een salaris verdienen, je iedere dag blij op moet staan om naar je werk te gaan. Ik ben erg voldaan dat ik mijn kinderen op deze manier heb kunnen grootbrengen, met wat ik had. Eerst kreeg ik onderstand, maar de laatste 19 jaar heb ik ze kunnen groot brengen door mijn werk bij de bank.'

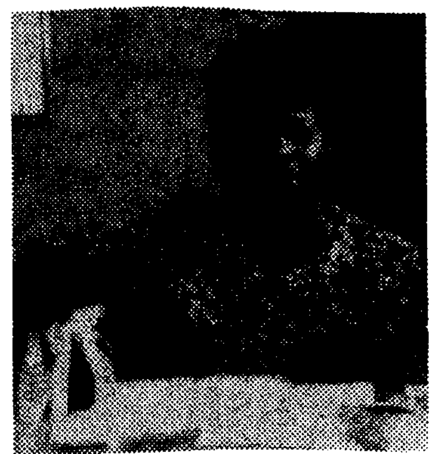
Mercedes werkte bij een familie toen ze hoorde dat er een baan was bij de bank. Zij ging praten met Yuchi Romero, die haar verwees naar meneer Boekhoudt. Het slot van de geschiedenis was dat Mercedes kon beginnen met werken, maar tijdelijk, als invalster voor iemand anders die met vakantie was. Toen die persoon terug kwam, ging Mercedes werken in de cafetaria.

'Op een dag vroeg Shon Sha me hoe het met ons ging. Ik heb hem verteld dat mijn man ziek was en dat ik alleen moest werken om mijn kinderen groot te brengen. Hij vroeg me of ik vast bij de bank wilde blijven werken. Daar heb ik ja op gezegd en ik ben vast in dienst gekomen in 1972. Ik heb als werkster gewerkt en ik hield van dat werk. Vooral in de tijd dat de bank nog klein was, was de sfeer heel leuk. Nu nog vragen veel mensen uit die tijd me of ik me nog herinner hoe leuk het toen was.'

'Op een dag kwam ik binnen en toen liet Shon Sha me een klein aapje zien. Hij vroeg me of ik wist wat dat was. Natuurlijk wist ik dat dat een aap was, maar ik begreep niet goed waarom hij me die liet zien. Toen zei Shon Sha tegen me: 'Wat je ogen zien, moet je mond bedekken.' Dat heb ik altijd goed onthouden. Alles wat ik zag of hoorde op de bank, hield ik voor mezelf. Zelfs als mijn collega's opmerkingen maakten, hield ik mijn mond gesloten.'

Op zichzelf koffie zetten is geen moeilijk werk. Toch zijn er mensen die volhouden dat de dag niet begonnen is, als ze niet een kopje koffie van Mercedes hebben gedronken. De koffie van Mercedes is bekend over de hele bank en bij de directie. Ik heb altijd met liefde voor hen koffie gezet. Ook als de directie bezoek heeft, vind ik het prettig hun koffie te brengen. Het is een kwestie van liefde voor je werk.

Crisma Melfor: 'Vertrouwen client'

WERKNEMERS die al lang bij de bank werken hebben moeten wennen aan veel veranderingen in de loop der jaren. Maar niet alleen de werknemers, ook de klanten. Er zijn nog steeds klanten die naar bepaalde werknemers vragen, omdat ze aan die mensen gewend zijn geraakt. Volgens CRISMA MELFOR, die al 26 jaar bij de bank werkt is dat zeer begrijpelijk. Maar zij legt de klanten uit dat ook andere mensen hen kunnen helpen. 'Het vertrouwen van de client in de werknemer zorgt dat een werknemer zijn werk steeds beter wil doen. Het idee dat cliënten op je rekenen, geeft een gevoel van verantwoordelijkheid. Mensen respecteren je door je werk bij de bank. Een ding wat ik altijd bewonderd heb is het vertrouwen dat de bank stelt in zijn werknemers. Natuurlijk praat ik nu over de tijd dat de bank veel kleiner was en dat er een veel direktere verhouding bestond tussen de directie en de meeste werknemers. In die tijd zag je pakken met geld rustig liggen naast de kassa's waar de tellers aan het werk waren. Er gebeurde niets mee en niemand zat er aan. Nu de tijden veranderd zijn en er veel meer mensen door de bank lopen ligt al het geld achter slot en zijn er controlesystemen om te zorgen dat alles goed verloopt'. Crisma is op 20 april 1965 begonnen bij de MCB. Daarvoor werkte zij zes maanden bij de administratie van een winkel.

'In die tijd waren de salarissen in de winkels veel lager. Op een dag heb ik sollicitatiebrieven geschreven en de eerste was naar Maduro en Curiel's Bank. Ik moest komen praten met Sonny Jonckheer en ik nam meteen mijn rapport van school mee. Zodra Sonny mijn punten zag, vroeg hij me meteen te blijven, omdat ze mensen nodig hadden met deze vooropleiding. De chef van de winkel bood me daarna toen hetzelfde salaris aan als ik bij de bank zou verdienen, maar mijn besluit was genomen. En ik heb er nooit spijt van gehad. Ik houd van de sfeer op de bank en gedurende de 26 jaar heb ik met mensen samengewerkt die als een familie voor me zijn. Ook de clienten van de bank maken deel uit van die sfeer. Ik herinner me als voorbeeld hoe de nu overleden Angel Job de bank binnenkwam met zijn luide stem. Op het moment dat hij binnenkwam, wist iedereen dat hij er was. Ik betwijfel of er andere plaatsen zijn waar ik dezelfde warmte en aandacht zou hebben gekregen als ik die heb gevoeld hier bij de bank. Ik voel me hier thuis.'

Morris Meulens: 'zware koffers met geld dragen'

Van oorsprong is MORRIS MEULENS bekleder van stoelen en meubelen. Hij herinnert zich nog goed hoe hij door Punda liep, op zoek naar werk. Zo kwam hij ook bij het huis van Max Henriquez. 'Ik besloot mijn werk van stoelenbekleder op te geven en hem om een vaste baan bij de bank te vragen. Toen ik bij zijn vrouw kwam, vroeg ik haar of ze even naar me wilde luisteren. Ze zei: 'Met veel plezier'. Ik legde haar uit wat mijn bedoeling was en ze zei me dat ik naar mijnheer Henriquez moest gaan in Punda. Ik kon meteen beginnen en het was of er een nieuw tijdperk voor me opening. Ik ben begonnen als loopjongen en ik verdiende 75 gulden in de maand. Maar ik zeg je dat er in die tijd meer paar schoenen onder mijn bed stonden dan nu het geval is. Punda was heerlijk in die tijd. Als je Punda inkwam, wilde je niet meer weg. De mensen waren tevredener

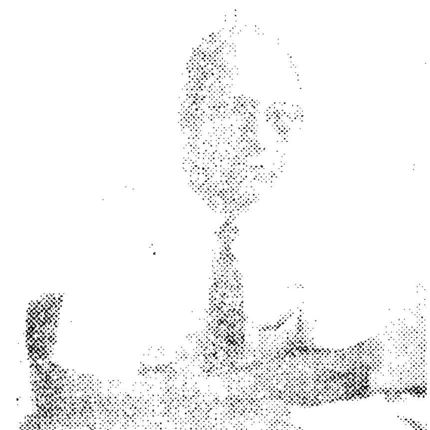

toen en de meisjes in de winkels hielpen de mensen erg vriendelijk. De winkels hadden alles wat je nodig had, en van goede kwaliteit voor een voordelige prijs. De afdeling brieven buiten de bank gaf ons een zekere vrijheid om te proeven van de heerlijke sfeer van Punda. Shon Sha zelf was onze chef. Ik herinner me nog goed hoe we elkaar verdrongen als Shon Sha ons vroeg een brief voor hem weg te brengen. Iedereen hield ervan buiten te lopen. Maar het zware werk hebben we ook met veel plezier gedaan'.

Als Morris Meulens praat over zwaar werk, bedoelt hij ook zwaar werk. Twee keer per dag moest hij een koffer vol geld, van de kassa beneden naar boven slepen, waar de afdeling 'Sortering' huisde. Nadat al het geld gesorteerd was, moest al het geld weer naar beneden gedragen worden om te worden gebruikt bij de kassa of waar het moest worden opgeborgen in de kluis. Ook de Telkamer, die resulteerde onder Shon Ton Hernandez vulde een koffer vol met geld dat oud, of vuil of kapot was. Morris herinnert zich nog hoe hij met die koffer door de Heerenstraat liep om dat geld naar de Centrale Bank te brengen die toen in het fort ondergebracht was. De Centrale Bank op haar beurt stuurde het naar de Kompania di Awa i Elektrisidat om het te verbranden.

'Die koffers waren zo zwaar als lood. Maar wij zagen het werk als een avontuur en we vonden het leuk. In deze tijd zou het onmogelijk zijn dat mensen met koffers vol geld door Punda lopen. Daarom heeft de bank nu de hulp ingeroepen van het transport 'Panamerikano' die het geld in geblindeerde auto's vervoert.'

Yutchi Romero: band met publiek

YUTCHI ROMERO is belast met de Public Relations van de bank. Hij is begonnen als teller in 1964. Daarna werd hij Assistent Hoofd Kassier en vervolgens Hoofd Kassier. Maar nu zorgt hij samen met Ron Gomez Casseres en Lionel Capriles voor de contacten naar buiten van de bank. Daarnaast is hij de persoon die de donaties van [illegible] en is hij [illegible] het sociale programma van Maduro en Curiel's Bank. Zolang Yutchi zich kan herinneren was het de gewoonte van Shon Sha Capriles om zijn aandacht te vestigen op incidentele gebeurtenissen die in de gemeenschap plaatsvonden.

'Ik kreeg regelmatig een stukje uit de krant op mijn tafel met bijvoorbeeld een artikel over een huis dat afgebrand was of over een familie die het schoolgeld voor de kinderen niet kon betalen. Onder dat artikel stond dan geschreven: 'Ga kijken of we kunnen helpen'. Ik ging dan de mensen waar het over ging, opzoeken en informeren of de bank kon helpen. Ook ben ik begonnen met het coördineren van de giften die de bank deed. Ik las de aanvragen voor een financiële bijdrage en gaf ze door aan de directie met mijn eigen opmerkingen erbij. De directie keurde een groot deel van die aanvragen goed. Maar toen de bank groeide, groeide ook het aantal aanvragen en daarbij de hoogte van de financiële bijdragen. Daarom heeft de bank sinds vorig jaar meer structuur aangebracht in die donaties. Naast enkele incidentele donaties is er nu een sociaal programma, gespecificeerd naar bijvoorbeeld jeugd, sport of onderwijs. De Public Relation van de bank is ook erg gegroeid. Ongeveer 17 jaar geleden begon de bank een actieve publiciteits campagne in de media Public Relations samen me de directie onderzocht waar meer of betere service gegeven kon worden. Nu is dat eerste pionierswerk professioneler opgezet in een marketing-afdeling.'

Hoewel hij blij is met de ontwikkeling vindt Yutchi Romero het toch jammer dat zoveel van het persoonlijk contact verloren is gegaan: 'Er was geen client van de bank die Shon Sha niet bij naam kende. Iedere ochtend stond hij bij de ingang van de bank en begroette iedereen. Ik herinner me bijvoorbeeld dat de bank gesloten was met nieuwjaar voor inventarisatie. Toch kwamen er af en toe mensen aan de deur vragen of de bank echt gesloten was. Dan opende Shon Sha de deur en konden ze naar binnen voor hun transactie'.

Maar de tijden zijn veranderd. ''s Morgens ging ik zelf een koffer vol geld naar de Centrale Bank brengen. Er ging slechts een bewaker met me mee en als die een gesprek begon met iemand op straat zette ik de koffer rustig naast me neer tot het gesprek afgelopen was. Wijlen Jopie van Eerden en ik transporteerden goudstaven voor de bank in mijn eigen pick up. Ook vervoerden we koffers met bolivars en dollars zonder enige speciale bescherming'.

Amy Pelacarte: houdt van verzekeringen

Een van de personen die wel heel lang al op dezelfde afdeling is blijven werken is AMY PELUCARTE.

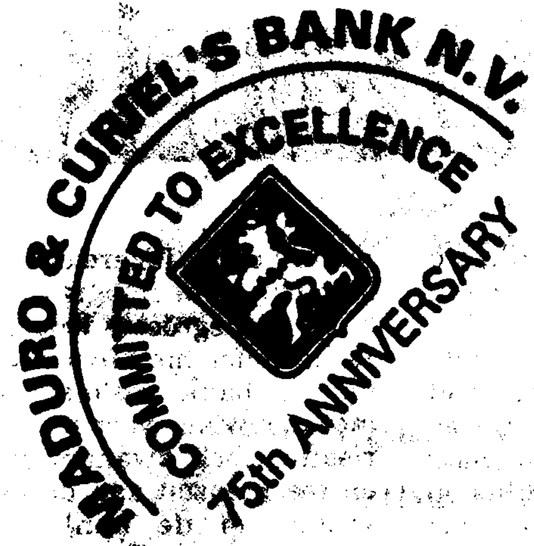
'Ik houd van verzekeringen en dat is het belangrijkste. Alle mensen moeten een of andere vorm van verzekering hebben. Voor ik bij de bank kwam werken heb ik eerst negen jaar bij een andere verzekeringsmaatschappij gewerkt, zodat ik in totaal al dertig jaar met verzekeringen werk.' Op de dag dat Amy Pelucarte bij de Maduro en Curiel's Bank kwam werken was de verzekering nog maar een kleine afdeling. Er werkten nog maar drie mensen en zij stonden direct onder de directie. Shon Sha Capriles en Shon Max Henriquez zelf ondertekenden de documenten. Als we een zegel nodig hadden voor de polis, gingen we naar Shon Sha Capriles. Op een dag ging mijn collega Franklin Finies, die na mij bij de bank is komen werken, naar Shon Sha om zegels van een kwartje te vragen. Shon Sha stopte zijn hand in zijn zak, haalde er paar kwartjes uit en zei: Neem maar, mijn kind, en ga je zegels kopen.' Op dat moment dacht hij dat we er maar een paar nodig hadden, maar we bedoelden een hele voorraad zegels voor de hele afdeling. Nog altijd kunnen we daarom lachen.'

Voor 1975, toen de Salinja-branch open ging, had de verzekeringsafdeling geen vaste plaats in de bank. 'De dag dat ik begon te werken zaten we in het kantoor aan de Plaza Jojo Correa, wat bekend staat als het Alex Building, de plaats waar nu de Office Services zit. Na het Alex Building zijn we naar het hoofdkantoor gegaan, waar in die tijd de boekhouding zat. Vervolgens zijn we verhuisd naar de Effecten, ook hebben we nog gezeten bij de afdeling personeelszaken, maar na korte tijd verhuisden we weer terug. Daarvandaan gingen we naar Centro Comercial Antillia op Groot Davelaar en vandaar naar Salinja, waar we nu nog zitten. Vanaf dat we naar het Centro Comercial Antillia zijn gegaan is het aantal collega's bij verzekeringen enorm gestegen. Ik heb in de loop der tijd met heel veel clienten kennis gemaakt. Als je met verzekeringen werkt heb je altijd te maken met clienten. Vaak communiceer je niet met ze van aangezicht tot aangezicht maar via de telefoon. Er zijn clienten die zich altijd bij ons verzekerd hebben via mij.'

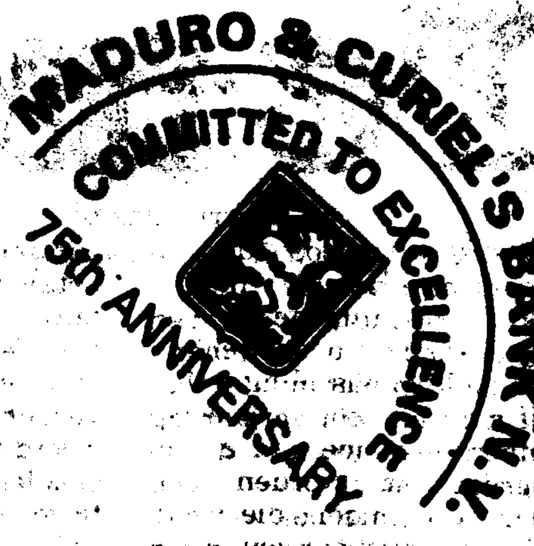
DICHI (Rosa Editha) SENIOR werkt al veertig jaar bij de MCB. Veertig jaar geleden begon ze jong, timide en vol angst, zittend op de punt van haar stoel. Daarna begon de ontgroening en is ze zich thuis gaan voelen bij de bank. 'Wij schreven alle namen van de clienten in een heel groot boek, credit met een blauwe pen, debet met een rode pen. Ik ben erg blij dat nu alles geautomatiseerd is, want hoe zou je dat in deze tijd met al die clienten moeten doen? Voor Dichi is de harmonie in de menselijke relaties het belangrijkste in haar werksituatie. 'In de loop der tijden hebben we veel jonge en nieuwe collega's erbij gekregen. Ik hoop dat zij ook de waarde kennen van de simpele dingen des levens. Die simpele dingen helpen je door te gaan met leven en met werken.

Tegenwoordig denken de mensen veel aan studeren. Studie is goed, omdat je je werk moet kennen. Maar het is net zo belangrijk hoe je met de mensen omgaat. Als jij de mensen goed behandelt, krijg je altijd alle medewerking'.

Dichi is blij dat de bank het principe van het positivisme uitdraagt. 'Positivisme voor de mensen op het werk en ook in hun privé leven. Ik ben een positief mens geworden en dat heeft me goed geholpen. Daarom, als mensen me hun problemen vertellen, praat ik met ze tot ze een lichtpunt in de duisternis zien.' Niemand kan terugkijken op veertig jaar trouwe dienst zonder af en toe te denken aan hoe het is begonnen. Dichi liep met haar moeder te wandelen in Punda om naar werk te zoeken. Vroeger liepen dames niet alleen over straat. Net vóór de bank kwamen ze een bekende tegen die een opmerking maakte van :'Zo, samen aan de wandel?' De moeder van Dichi vertelde dat ze op zoek was naar een baan voor haar dochter. De man liet de moeder nauwelijks uitpraten. Hij ging met ze mee de bank in en liep regelrecht naar het kantoor van Shon Sha Capriles. Altijd heeft Shon Sha me goed behandeld tot op de dag dat hij stierf. Dat was een echte goede man.'

Felicitaciones

Felicitaciones

Curaçao eind vorige eeuw:

Technische infrastructuur als hobby en uit avontuur

HOE WAS DE infrastructuur op Curacao aan het begin van deze eeuw, toen de Maduro's Bank werd opgericht? Drs.Carel de Haseth wijdt in zijn bijdrage aan het gedenkboek dat is uitgegeven t.g.v. het jubileum een aantal pagina's aan dit onderwerp die hierbij worden samengevat. Rond de eeuwwisseling werd, deels door het hobbiïsme van enkelen, deels ook door een typisch 19de eeuwse commercieel avonturisme van anderen, de basis gelegd voor wat aangeduid kan worden als een technische infrastructuur van onze eilanden, die voor de verdere ontwikkeling van Curaçao onmisbaar zou blijken.

In 1885 werd aan de Compagnie Française des Cables Télegraphiques, concessie verleend voor de aansluiting van Curaçao op het netwerk van onderzeese telegraafkabels en enkele jaren later kwam de verbinding al tot stand. Tijdens de spanningen met Venezuela aan het begin van de eeuw kwam ook een 'draadloze' verbinding met het buitenland tot stand. Hierdoor werd het mogelijk om snel kontakt te hebben met het buitenland, wat vooral voor de handel van groot belang was.

TELEFOON

In 1883 werd de eerste telefoonlijn van het eiland aangelegd van het huis van de familie De Pool aan de Breedestraat Punda naar dat van de familie Mensing aan de overkant van de straat. Negen jaar later werd een particuliere telefoonmaatschappij opgericht, die in 1927 zou overgaan in de Telefoondienst, de voorloper van de huidige Setel.

Erg indrukwekkend was het abonneebestand in het begin niet: in 1889 waren er 175 aansluitingen, in 1916 toen de Maduro's Bank werd opgericht maar 162. Maar daarna nam het aantal snel toe en nu is de telefoon niet meer weg te denken uit het dagelijkse leven.

In 1879 leverde de Curaçaose Inrichting voor Electriciteit op Plantersrust voor het eerst stroom. Het bedrijf was eigendom van Leonard B.Smith, de Amerikaanse consul op Curacao, een man aan wiens initiatief wij ook de Emmabrug en de waterleiding te danken hebben.

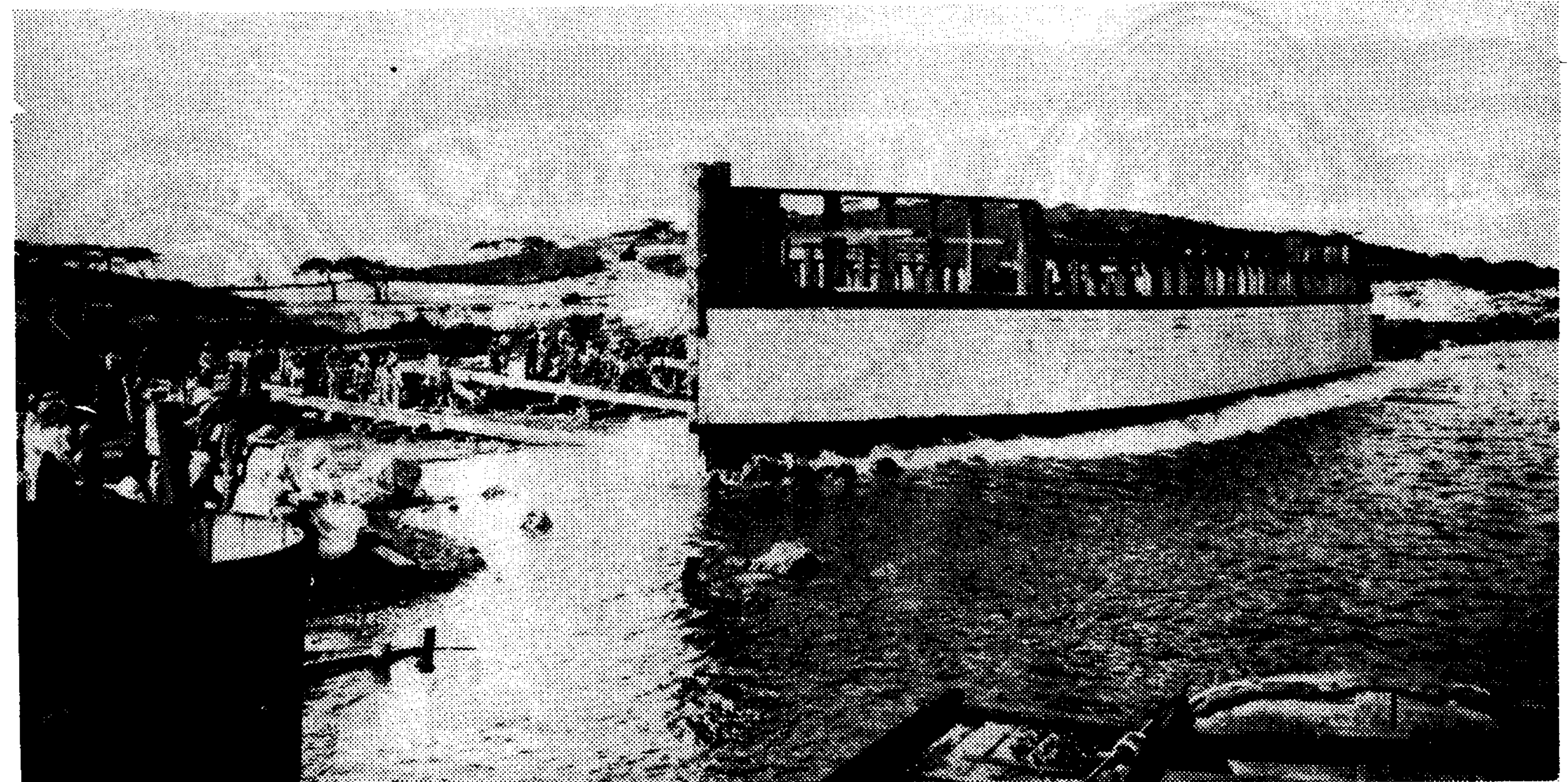
In 1901 nam de firma S.E.L.Maduro het electriciteitsbedrijf (dat in die dagen overigens alleen van zes uur 'savonds tot zes uur 'smorgens stroom leverde) over. Op voorwaarde dat de stroomvoorziening 24 uur per dag zou plaatsvinden, kwam het bedrijf in 1927 in handen van de Nederlandsch Indische Gasmaatschappij, de latere OGEM. Deze laatste maatschappij ging tenslotte in 1977 over in handen van de Curaçaose overheid en werd Kodela n.v.

WATERLEIDING

Tot het eind van de vorige eeuw waren de bewoners van Willemstad voor water aangewezen op put- en regenwater. Regenwater werd van de daken van de huizen in regenbakken opgevangen; putwater werd afgeleverd door enkele rond het Schottegat gelegen plantages, zoals Valentijn, Heintje Kool, Groot Kwartier, De Hoop en Gasparitu. Van daaruit werd het in waterpontons en per ezelskar naar de stad vervoerd en daar per blik verkocht. In 1839 kreeg L.B.Smith een concessie om vanuit Plantersrust een waterleidingnet naar de stad aan te leggen. In eerste instantie leverde het net putwater. Toen de hardheid ervan toenam, ging men over tot het destilleren van dit putwater.

Nadat het bedrijf enige jaren in handen was geweest van de firma Maduro, ging het in 1928 over in de Dienst Landswatervoorziening en werden er waterplants gebouwd op het Rif, Pen en Mundo Nobo. Nog lange tijd was het vooral gefiltreerd en gezuiverd grondwater van een vijftal pompstations en de bron van Hato, dat door het net stroomde. In tijden van droogte werd dit aangevuld met gedestilleerd zeewater. In 1950 nog bestond het leidingwater voor 20% uit putwater.

Veel van de 'gemakken van de moderne tijd' lagen jarenlang alleen binnen het bereik van de stadsbevolking op de grotere eilanden. Wie buiten de stad woonde, moest het stellen met water uit openbare putten, met kerosine- en benzinelampen en zonder telefoon. Pas in de jaren na de Tweede Wereldoorlog werd een begin gemaakt met de uitbreiding van deze voorzieningen over het hele eiland. Het is nog niet zo lang geleden, dat op Westpunt alleen op de politiepost een telefoon (met zwengel en al) te vinden was.

De eerste op Curaçao gebouwde houten tanker loopt van stapel op de werf van S.E.L. Maduro & Sons (eind 1916).

Zo zag het handelscentrum van Curacao er eind vorige eeuw uit. Let op de auto op de voorgrond.

Terwijl bovengenoemde technische vernieuwingen nu nog bestaan, zijn er ook enkele geweest, die geen blijvend karakter hadden. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van trams en treinen.

In 1886 kreeg de Curaçaose Tramwegmaatschappij van Abraham Salas vergunning voor het onderhouden van een tramlijn vanuit Punda rond het Waaigat naar Scharloo. Maar de tram heeft het moeten afleggen tegen een ander voortbrengsel der techniek: de auto.

Meer succes hadden de spoorlijnen, die op Curacao en vooral ook op Aruba bij verschillende bedrijven in gebruik waren. De Aruba Gold Mining Company, de Aruba Phosphate Company, de Lago en de Arend raffinaderijen, hadden tussen 1870 en 1960 spoorlijnen in gebruik op hun terreinen. Op Curacao is bij de aanleg van de raffinaderij een spoorbaan aangelegd, die maar kort dienst heeft gedaan. De langst bestaande spoorbaan is die van de Curaçaose Mijnmaatschappij, die tot in de jaren zeventig in gebruik is gebleven. Een van de laatste locomotieven staat nu in de tuin van het Curaçaos museum.

Bijzondere aandacht verdient de aanleg van bruggen op Curacao. Voordat er bruggen waren, verzorgden 'ponchi's' (platgeboomde vaartuigen, die door wrikken werden voortbewogen) het vervoer tussen Punda, Otrobanda en Scharloo. Over het Rifwater op Otrobanda waren er wel bruggen, waaronder de twee hangbruggen met de typische namen 'Kòrta orea' en 'Pasa kontrami'.

Nadat al in 1883 tussen Scharloo en Punda de Van den Brandhofbrug was aangelegd, werd in 1888 de Koningin Emma brug in gebruik gesteld. Tot 1930 toen het gouvernement deze brug kocht, moest men betalen om over de brug te mogen. Wie geen schoenen aanhad, hoefde niet te betalen! Veel schoolkinderen zullen zo geld hebben uitgespaard om snoep te kopen...

Toen het scheepvaartverkeer in de haven toenam, werd gezocht naar alternatieven voor beide bruggen. De Van den Brandhofbrug, die ter hoogte van het huidige Plasa Jojo Correa uitkwam, werd in 1928 vervangen door de Koningin Wilhelminabrug, waarvan de restanten (zonder de opbouw waarmee de brug kon worden opgehaald) er nu nog staan.

Al in 1920 is er sprake geweest de Koningin Emmabrug te vervangen door een vaste brug. In 1943 werd er gedacht aan het graven van een tunnel onder de Annabaai. In 1939 werd de oude brug vervangen door een nieuwe, die een iets gewijzigd traject kreeg. Uiteindelijk is in de jaren zestig begonnen met de bouw van de Koningin Julianabrug. In 1967 vielen er een aantal slachtoffers toen de in aanbouw zijnde brug aan de Punda-zijde instortte.

VERVOER

In 1910 arriveerde op Curacao de eerste auto, eigendom van de gebroeders Maduro en kort daarop een tweede van Joseph A.Correa. Het aantal auto's nam snel toe. In 1912 waren het er 23, in 1923 376, in 1939 1.336, in 1949 6.757, in 1959 14.870, terwijl er nu zo'n 60.000 op het eiland rondrijden.

Op andere eilanden duurde het wat langer voordat de auto gemeengoed werd. Op St.Maarten bijvoorbeeld reden er in 1952 nog maar 77 auto's rond en Saba ging in 1947 het autotijdperk in met de komst van de eerste jeep.

Naarmate er meer auto's kwamen, werd ook de rest van het eiland uit haar isolement gehaald. Men kon Santa Barbara of Sint Joris bezoeken, zonder er te hoeven overnachten. De tocht naar Bandabou hoefde niet meer per zeilboot te worden gemaakt en het vervoer van produkten uit de plantages hoefde niet per ossekar of per ezel plaats te vinden.

De auto eiste echter ook offers van de gemeenschap. Niet alleen moest er veel geld worden geïnvesteerd in de verharding van bestaande en de aanleg van nieuwe wegen, er moest ook een tol aan mensenlevens worden betaald. In 1914 vond het eerste ongeluk met dodelijke afloop plaats. Al was het niet duidelijk of de schuld lag bij de voetganger die niet tijdig opzij ging, of bij de chauffeur die niet toeterde, duidelijk was wel dat 'de auto als gevaarlijk moest blijven worden beschouwd, waarmeede altijd voorzicht moest worden omgegaan'.

HAVEN

Van minstens evenveel belang als al deze technische vernieuwingen was dat (al lag de handel praktisch stil) er investringen werden gedaan ter verbetering van de havenfaciliteiten. Al spoedig zou blijken dat de Curaçaose haven, zoals eeuwenlang het geval was geweest, weer de spil zou worden waaromheen de economie van het eiland draaide.

Deze verbeteringen werden deels ingegeven door de verwachting, dat de haven na de opening van het Panamakanaal internationaal een belangrijke rol zou gaan spelen, deels ook door het inspelen van de lokale handel op situaties, die een verdere ontwikkeling van de haven mogelijk maakte.

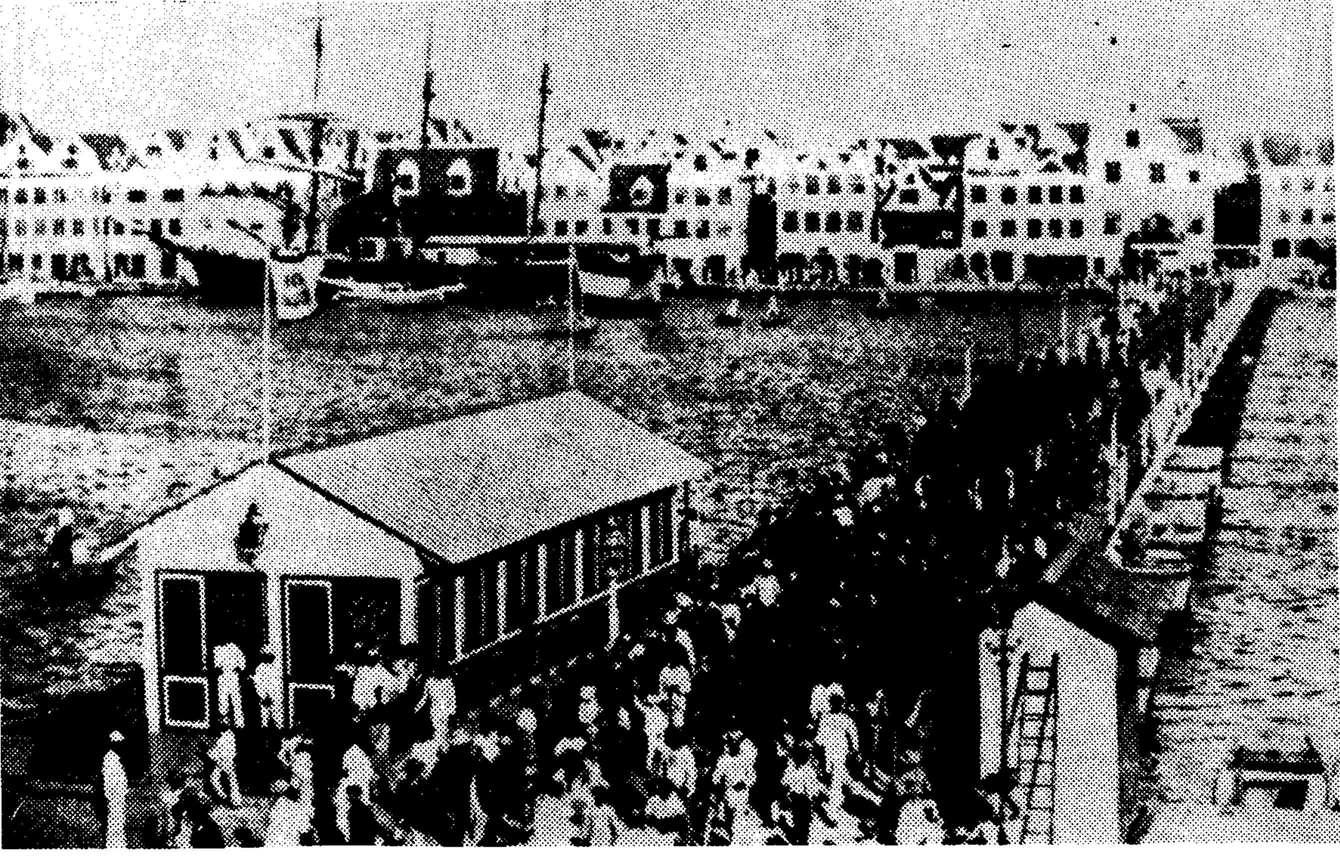
De meningen over wat het Panamakanaal te bieden had, liepen nogal uiteen, wat niet zo verwonderlijk is als men bedenkt dat eerdere pogingen tot het graven van een kanaal waren mislukt. Van Kol was pessimistisch gestemd: 'Voor Curaçao is op het gebied van de handel weinig meer te hopen. Noch de doorgraving van de landengte van Panama, noch het bouwen van een droogdok in het Schottegat, noch het maken eener vrijhaven van Willemstad, kunnen dit onvermijdelijke tegengaan... Als handelsplaats heeft Curacao zijn tijd gehad. Te trachten het nog in een 'West-Indisch Singapore' te herschapen, is een ijdel droombeeld najagen...'

De geschiedenis gaf hem geen gelijk. Anderen zouden de werkelijkheid beter benaderen: 'Evengoed als Singapore het middelpunt der kustvaart van de omliggende archipel en de grootste overscheephaven van Oost Azië is geworden, zal het mogelijk zijn Curacao te maken tot een stapelplaats van Colombia, Venezuela en Haïti en tot overscheephaven voor alle grote transatlantische lijnen', schreef J.C.Lohman in 1908.

Toen aan het begin van de eeuw Duitsland, Engeland en Italië door middel van een zeeblokkade Venezuela dwongen tot betaling van haar buitenlandse schuld, ontwikkelde Curacao zich tot een belangrijk kolenstation. Na opheffing van de blokkade werd deze dienstverlening in stand gehouden en trok zij talloze schepen aan. Werd er in 1900 slechts 200 ton steenkool verkocht, in 1912 bedroeg de omzet 54.000 ton en in 1927 werd een top bereikt met ruim 77.000 ton.

Tot zover een passage uit de bijdrage van Carel de Haseth aan het gedenkboek 'Committed to Excellence' t.g.v. het 75-jarig bestaan van de Maduro & Curiels Bank n.v.

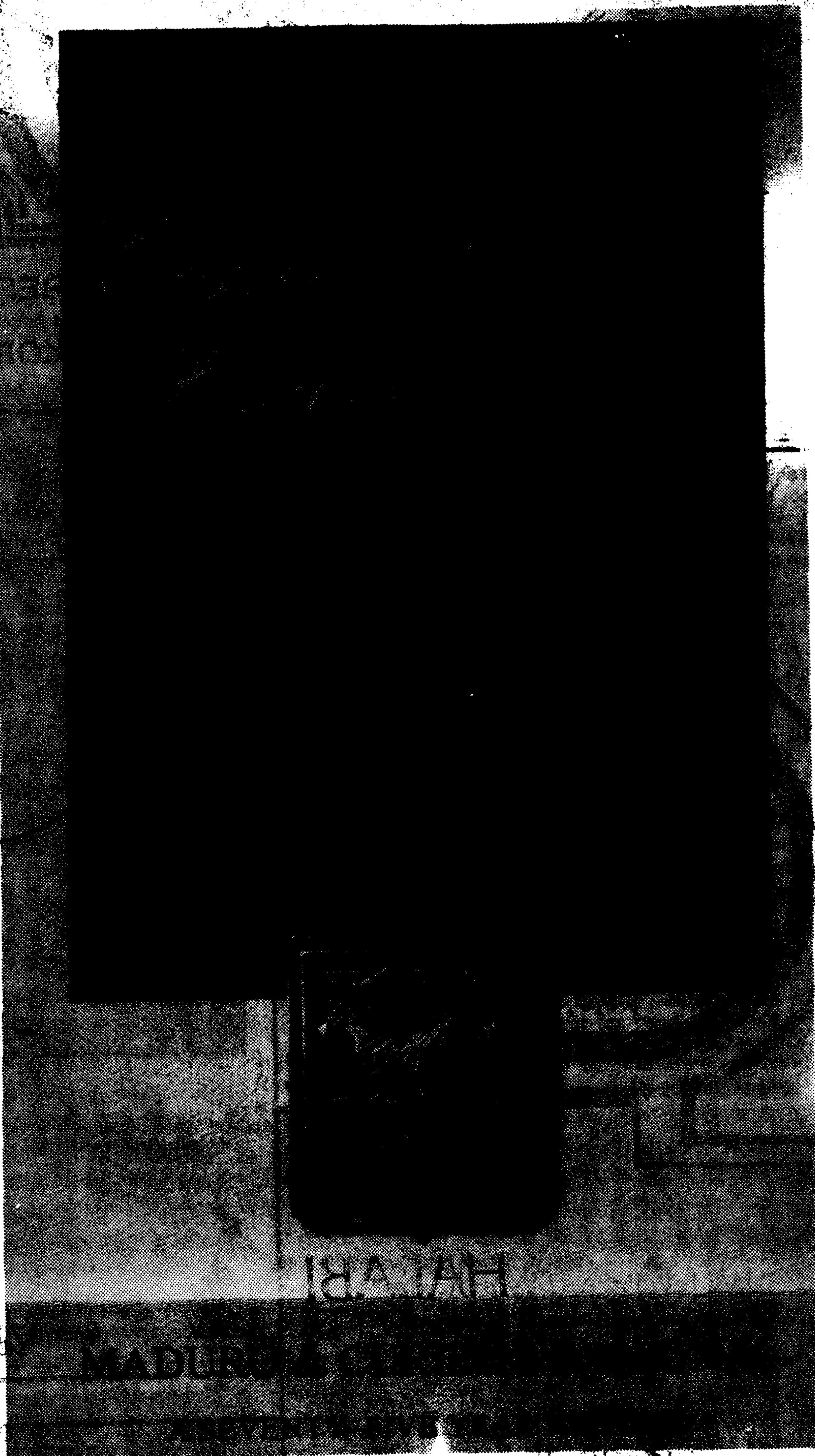
Er heerste een drukte van belang bij de officiële ingebruikname van de Emmabrug in 1888.

MCB
1916
1941
1966
1991

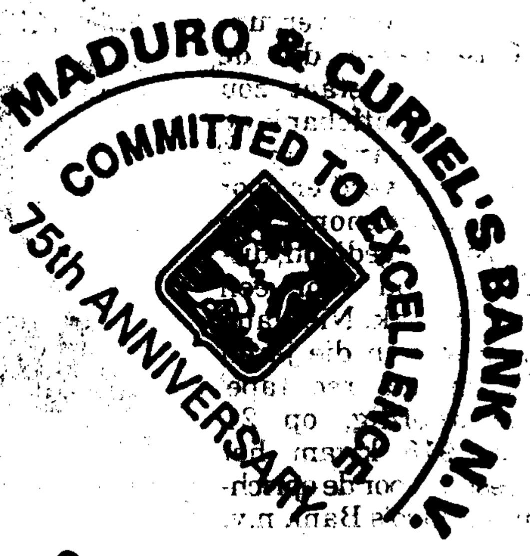
Committed to Excellence

'Committed to Excellence' is het verhaal van de Maduro & Curiels Bank geschreven door drie bekende lokale auteurs. Charles Gomes Casseres, Carel P.de Haseth en René A.Römer, gaven vanuit historisch en sociologisch standpunt hun visie op het 75-jarig bestaan van de bank.

Gefeliciteerd

Gefeliciteerd

Masha, masha
Pabien aan direktie
en personeel.

Congratulations!

Print EXPRESS N.V.
COMMERCIAL PRINTERS

Masha Pabien
... na ocasion di 75 año
bon servisio

El Venezolano
(t.o. de Berkjes)

MASHA PABIEN
GEFELICITEERD
CONGRATULATIONS

Our hearthiest congratulations on this memorable day

THE MORO GROUP OF COMPANIES

V.O.B
Vereniging Offshore Belangen

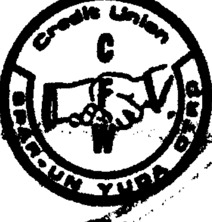
[redacted]
75-jarig jubileum

Z.K.L.
PAINT + HARDWARE N.V.

Nos ta desea
nos banko amigoe

hopi 75 año mas!

CREDIT UNION "SPAR-UN YUDA OTRO"

FEDERASHON TRAHADONAN DI KORSOU
CURAÇAOSCHE FEDERATIE VAN WERKNEMERS
CURAÇAO FEDERATION OF WORKERS

Fundashon Kuido Medico C.F.W.

Onze hartelijke gelukwensen!
Bedankt voor een jarenlange
goede samenwerking en
dienstverlening.

Een even briljante toekomst toegewenst

RABOBANK CURAÇAO N.V.
RABOBANK TRUSTMAATSCHAPPIJ CURAÇAO N.V.

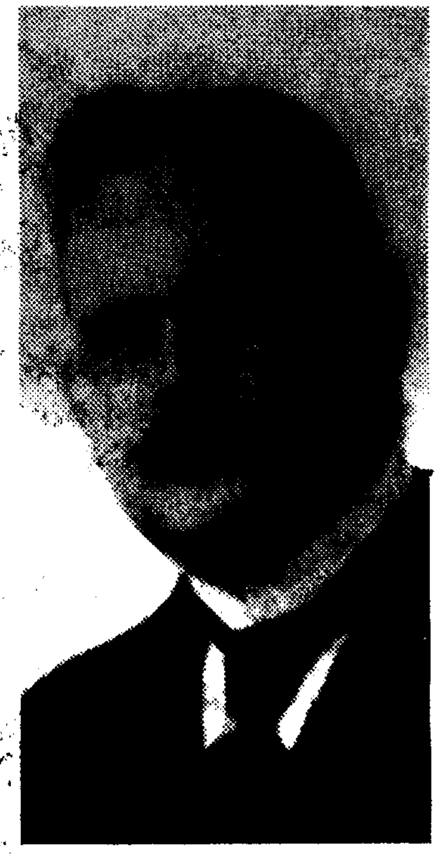
RIJSTTAFEL
RESTAURANT
INDONESIA
Tel. 6...

Saya menguecapkan selamat
en dat wij nog vele Rijsttafels "M.C.B. Speciaal" mogen serveren.

Tuan Besar Johan

Ontstaan en groei van Maduro's Bank

Het begon met een brief van Shon Jojo aan Momón

Jojo Correa

HET BEGON een kwart eeuw geleden, om precies te zijn op 10 juli 1916, toen Joseph Alvarez Correa, beter bekend als Jojo Correa of Shon Jojo, een brief schreef aan zijn zwager Salomon Mordechay Levy Maduro bekend als Sol of Momón.

De brief bevatte een gedetailleerd voorstel voor de oprichting van een commerciële bank op Curacao, die tevens als circulatiebank zou moeten gaan fungeren. De aandelen zouden op fifty/fifty basis moeten worden verdeeld tussen de firma's Correa Hermanos & Co en S.E.L. Maduro & Sons.

De brief, getikt in foutloos Spaans bereikte Sol, die op zakenreis in New York verbleef, zo rond de 18de juli. Jos, zoals Jojo Correa de brief had ondertekend, moet zijn antwoord omstreeks de 31ste juli hebben gekregen. Op 7 augustus beantwoordde hij alle vragen die Sol had gesteld omtrent het voorstel en niet lang daarna moet het officiële verzoek aan de gouverneur voor een vergunning de deur zijn uitgegaan. In de Amigoe di Curacao van 30 september 1916 wordt er een hoofdartikel aan gewijd, waarbij het idee om een bank op te richten van harte wordt toegejuicht.

...nnelijk voelde gouverneur Th.Nuyens er echter ...ig voor om een vergunning af te geven die de ...we bank in staat zou ...en als circulatiebank op treden. Want op 2 ...mber 1916 werd er door twee compagnons een ...verzoek ingediend, dit... uitsluitend voor een ...erciële bank. Niet lang ...na, er was in die jaren ...elijk minder 'red tape' tegenwoordig, op 21 ...mber 1916 kwam het ...le besluit voor de oprichting van Maduro's Bank n.v.

IMPORT

...firma Correa Hermanos ...o bestond toen ongeveer ...g jaar. Uit het kasboek 1916 bleek dat men zich hield met de import ...huiden, koffie, rum en uit Colombia en het ...teren hiervan naar de ...nigde Staten en Europa, ...ijl een gedeelte op de ...e markt werd verkocht.

...firma deed ook wat aan ...zaken, zoals de aan- en ...op van buitenlandse cheques en het wisselen van ...nd geld. Er wordt ook ...ing gemaakt van goudtransacties.

...rma was ook agent voor National Bank of Commerce, Bankers Trust Co. te York, Banco Hispano-...icano en de Royal Bank ...cotland. Correa Her...os was ook aktief in ver...agen als agent van Sun ...ance. Diverse grote ...wen in de Heeren..., Breedestraat, Han...ade (toen in polissen ...e de la Marina' ...emd), de Ruyterplein ...uela del Principe) en op ...loo waren bij de firma ...erd.

...g om te weten is dat ...imposante Penha ...uw op de hoek Handels-/Breedestraat verzekerd voor het bedrag van f. ...00.-

...aast deed de firma ...a Hermanos ook klei...zaken. Zoals het kopen ...wee loten van de Spaa...rstloterij' voor het toen ...tabele bedrag van 1000 ...n of het kopen van 4 ...len in 'Het Groene ...(later het Sanatorium) ...het totaalbedrag van

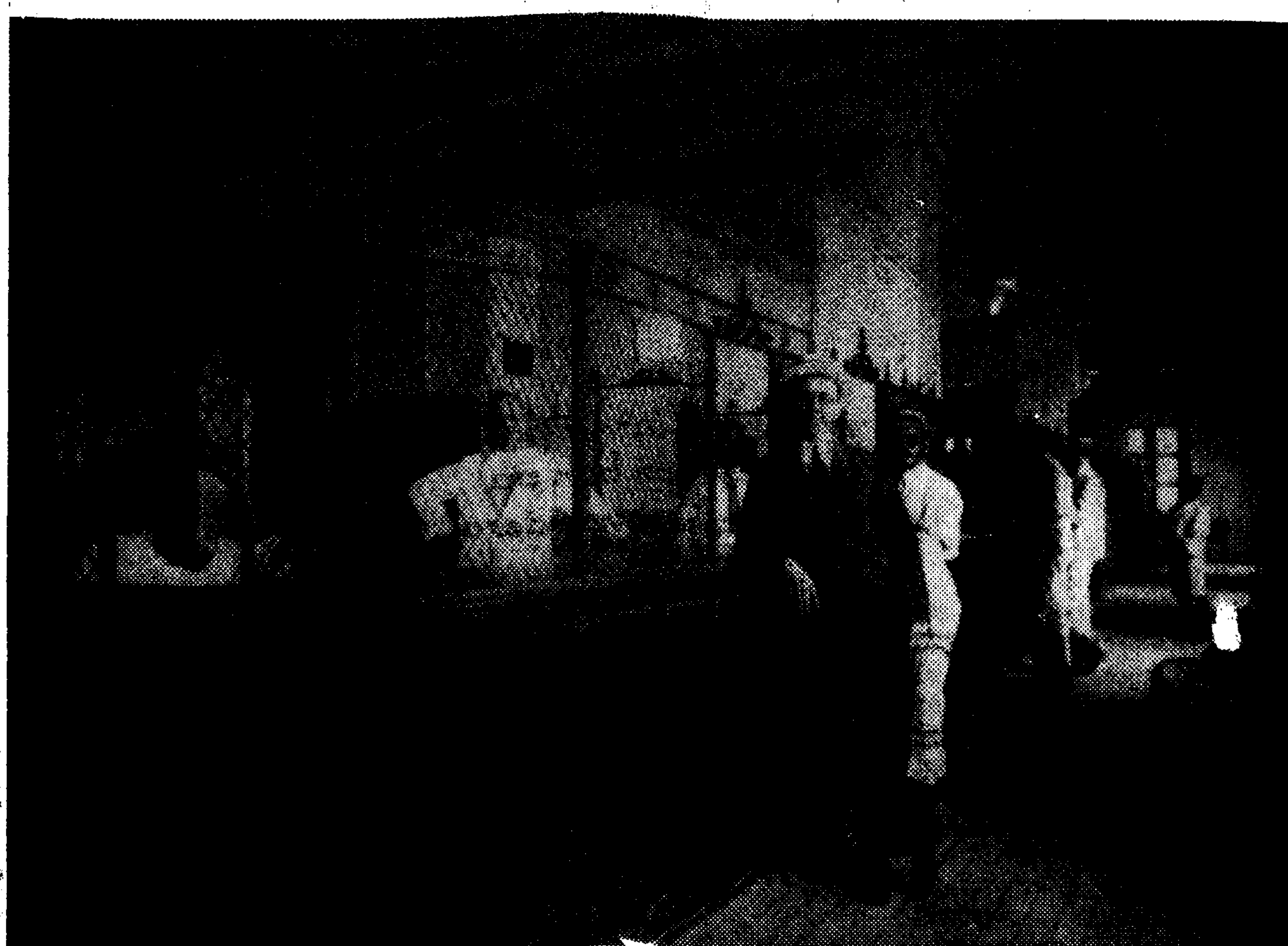
De andere partner in de nieuwe bank, S.E.L.Maduro & Sons was een oudere firma (1837) en veel groter. Opgericht door Salomon Elias Levy Maduro, begon de firma met de import van voedingswaren uit St.Thomas. In de jaren 1860 kreeg de firma de opdracht voor het slopen van de stadswallen. In ruil daarvoor werd al het land verkregen waarop de wallen stonden evenals het verlengde van de kustlijn naar het Waaigat, gecreëerd door het storten van de muurrestanten in het water.

Hierdoor ontstond het gedeelte ten Noorden van de Madurostraat en Prinsenstraat, de huidige Sha Caprileskade en een groot deel van de Ruyterkade.

GROOTSTE

In 1916 was S.E.L. Maduro & Sons de grootste commerciële firma op het eiland. Alleen de Bataafsche Petroleum Maatschappij (de voorloper van de Curacaosche Petroleum Industrie Maatschappij, later Shell Curacao n.v.) kon zich met S.E.L.Maduro meten.

De Maduros waren eigenaar van diverse werven aan de St.Annabaai, een grote scheepswerf voor de bouw van houten schoeners en lichters en een goedlopend en efficiënt kolen-laadstation.

Interieur van het bankgebouw aan de De Ruyterkade geopend in 1917.

Ook de electriciteitsvoorziening en waterdistillatie waren in handen van de Maduro's. De firma had deze maatschappijen rond de eeuwwisseling gekocht van hun oprichter, de Amerikaanse consul Leonard.B.Smith. Maduro & Sons was ook eigenaar van de ijsfabriek op het Rif en had een grote houtloods aan het Waaigat.

Verder waren zij de grootste importeur, distributeur en exporteur van alle soorten goederen, waaronder drank, machines, bouwmaterialen en aktief als scheepvaartvertegenwoordigers, stuwadoors, scheepsbevoorrading enz.

Het was dus eigenlijk niet meer dan logisch dat de nieuwe bank, al was het een fifty/fifty operatie tussen Correa Hermanos en S.E.L. Maduro & Sons de naam kreeg van Maduro Bank.

In het jaar van oprichting, 1916 was de 'goede oude tijd' waar men het later vaak over had heus niet zo goed. Integendeel, een paar jaren eerder was het zonduit slecht. Curaçao was juist bezig terug te komen uit een recessie. Het dieptepunt was bereikt in het jaar 1898 toen koningin Wilhelmina op 18-jarige leeftijd de troon besteeg. In dat jaar componeerde J.G.Palm op tekst van S.Cohen Henriquez het 'Wilhelminalied' dat in het eerste couplet de toestand beschreef:

Al is ons Curaçao
Gedompeld in de rouw
Door misgewas
En kwijnend handel
En blijft geen duit voor
kraakamandel
Wij willen onze zorgen
De dag van heden borgen
'n Hem vieren met een blijde
zin
Ter eere van ons geliefde vorstin.

De eerste Nederlandse parlementariër die Curaçao bezocht in 1901, de socialist Henri van Kol, beschreef in een verslag aan de Tweede Kamer het eiland als een 'noodlijdende kolonie' en nog in het jaar 1915 noemde de Koloniale Raad de toestand op het eiland 'hopeloos'.

Curaçao had toen een bevolking van 30.000 zielen en Holland droeg de helft van de jaarlijkse kosten. Door een verbetering van de internationale economie, slaagde de kolonie er in op eigen kracht uit de afgrond op te klimmen. De opening van het Panama kanaal, de toename van het aantal stoomschepen, de neutraliteit van Nederland in de Eerste Wereldoorlog droegen allemaal bij tot een verbetering van de economische situatie op Curaçao.

VERBETERING

Op 20 december 1916 verwees de Amigoe naar de verbeterde toestand. In een artikel wordt de vestiging van de Bataafsche Petroleum Maatschappij genoemd, het feit dat de eerste grote (houten) tanker van de Maduro-werf van stapel liep. 'Hoe zeer is Curaçao veranderd. Er is nu zo veel werk dat wij handen tekort komen. Bij Curaçao Trading Company worden nog twee grote lichters gebouwd voor het tranporteren van kolen naar de schepen. En volgend jaar worden er vier grote (zeil)schepen gebouwd.

Er is genoeg werk, maar er zijn geen werklieden. Arbeiders van de Bovenwinden kunnen met een gerust hart naar Curaçao komen en er zeker van zijn dat ze hier werk vinden. Uw vrouwen en kinderen kunnen meekomen, hier kunnen ze veilig en in vrede wonen'.

Op 19 augustus 1916 had de Amigoe het al over het initiatief van Badaracco gehad om op het Brionplein een 'wolkenkrabber' hotel te bouwen. Hotel Americano had vier verdiepingen en was de volgende vijftig jaren een van de meest markante gebouwen aan de waterkant.(het gebouw brandde af bij de onlusten van 30 mei 1969 red.).

Het was echter niet allemaal rozegeur en manenschijn, er waren in die dagen ook minder prettige dingen, getuige andere berichten in de Amigoe van die jaren:

* 'In de maand juni werden 106 ratten ingeleverd op het politiebureau waar ze met petroleum werden verbrand'. (Er was een rattenplaag in Punda, en de overheid betaalde tien cent voor elke rat en twee cent voor elke muis die werd ingeleverd).
* 'Er is betere straatverlich-

(Vervolg op pagina 15)

Het gebouw aan de De Ruyterkade voor de verbouwing.

Curaçao had in 1916 al 95 auto's!

(Vervolg van pagina 13)
ting nodig, want in de schaduw van het muziekpaviljoen op het Concordiaplein en het Wilhelminapaviljoen aan de waterkant in Otrobanda worden door vrijende paartje immorele handelingen gepleegd'.

AL 95 AUTO'S

Maar de economie draaide goed en in augustus 1916 meldde de krant: 'Wij telden al 95 auto's op het eiland'.
Op 2 januari 1917 werd de Maduro's Bank officieel geopend voor het publiek. Niet in het zuidelijk gedeelte van het gebouw van S.E.L. Maduro & Sons aan het De Ruyterplein, zoals eerder was gepland, maar in het noordelijk gedeelte met uitzicht op het plein en de lange zijde tegenover de barkjes. De totale staf bedroeg zes man, inclusief direkteur Jojo Correa. Een metalen hekwerk op de toonbank scheidde het publiek van de kassiers, maar de direkteur en zijn assistenten waren makkelijk bereikbaar via een draaideurtje naast de toonbank.
Het kapitaal van de bank bedroeg 1 miljoen gulden. Jojo Correa had 25 procent hiervan en de Maduro's de overige 75 procent. Maar volgens afspraak was Correa bevoegd jaarlijks aandelen bij te kopen tot het totaal van 50 procent van het kapitaal. Ironisch genoeg haalde hij dit percentage in het crisisjaar 1929.
In de beginjaren maakte de bank een voorspoedige groei door. De activa groeiden met 10 procent in het eerste jaar, niet minder dan 78% in het tweede, 2% in het derde, 6% in het vierde en 9 % in het vijfde jaar.
Het jaar 1922 was minder goed noch voor de bank, noch voor de Curaçaose economie. Het jaarverslag vermeldt dat een aantal vorderingen moest worden afgeschreven o.m. centje van een firma in Venezuela die failliet was gegaan. De suikerprijs op de wereldmarkt kelderde, waardoor Curaçaose handelaren die hadden geïnvesteerd in Cubaanse suikerplantages, forse verliezen maakten. S.E.L.Maduro & Sons verloor hiermee 6 miljoen gulden.
Op Curacao trachtten de scheepvaartmaatschappijen en stuwadoors de lonen van de dokwerkers te verlagen van 50 naar 40 cent per uur. Toen er een staking dreigde, besloten de Maduros het oude loon te handhaven, maar Willem Menkman van de Koninklijke Westindische Maildienst (later KNSM) persisteerde. Het resultaat was de grote staking van 17 juli 1922 geleid door Feliz Chacuto, waarbij het tot ernstige ongeregeldheden kwam en vier doden en 19 ernstige gewonden vielen te betreuren.
Drie maanden later op 9 oktober 1922 werd de vakbond van havenarbeiders San Telmo opgericht, de eerste Curaçaose vakbond.

GELUK

Maar Curaçao heeft meer dan eens het geluk aan zijn zijde gehad. In de jaren twintig begon het steeds beter te gaan met de raffinaderij. Het aantal arbeiders in dienst van de olie-industrie steeg tot 11 duizend in 1929 en de salarissen die werden uitbetaald aan de werknemers van de raffinaderij en van onderaannemers zorgden voor de belangrijkste portie van het nationaal inkomen van het eiland. De Kamer van Koophandel rapporteerde in 1924 al dat 'De grote armoede van voorgaande jaren gelukkig voorbij was'.
De Maduro's Bank hield gelijke tred met deze ontwikkeling. Het saldo aan spaaren depositogelden nam toe van 2,2 miljoen gulden in 1922 tot 8,6 miljoen in 1930. Het bedrag aan leningen steeg van 2,6 miljoen tot 7,2 miljoen en de totale activa vertoonden een groei van 4,7 naar 13,3 miljoen gulden. Het bestuur van de bank besloot wijselijk een groot deel van de meerkomsten te reserveren, zodat de Algemene reserve toenam van een bescheiden 0,5 miljoen in 1922 tot 2 miljoen per eind 1930.

Het bankgebouw te Salinja

De belangrijkste concurrent van de Maduro's Bank in die jaren was de Hollandsche Bank voor West Indië, opgericht door de Nederlandse Handel Maatschappij (waaruit later de ABN-bank ontstond), de Surinaamse Bank, de Rotterdamsche Bankvereniging (later Amro), de Royal West India Mail/Royal Netherlands Steamship Co. en de Bataafsche Petroleum Maatschappij.

De drive-in bank te Salinja

Andere concurrenten waren de Curaçaose Bank, van oudsher actief op het terrein van het verstrekken van hypotheken, valutahandel en deposito's. Sinds 1907 was de Curaçaose Bank ook de officiële circulatiebank.
De Spaar- en Beleenbank van Curacao was voornamelijk bericht op kleine spaarders. De bank was ook bereid waardevolle artikelen in onderpand te nemen bij het verstrekken van kleine leningen. De Curaçaose Hypotheekbank, was zoals de naam aangeeft een instelling die zich bezig hield met het verstrekken van hypotheken aan particulieren en had als zodanig de meeste hypotheken van de plantages die zwaar in de schuld zaten.
De firma Morris Curiel & Sons had een bankafdeling met sinds 1925 een eigen gebouw in de Breedestraat Punda (waar nu Little Switzerland is gevestigd) die in 1927 overging in de Curiels Bank n.v. en in 1932 een fusie aanging met Maduro's Bank, als rechtstreeks gevolg van de beurskrach van Wall Street in 1929.
Dan was er nog de bankafdeling van de firma Edwards, Henriquez & Co. die in 1932 een bankgebouw opende op het De Ruyterplein recht tegenover de Maduro's Bank en jarenlang een geduchte concurrent was.
De Banco de la Mutualidat de Bucaramanga uit Colombia opende haar deuren in juli 1919 maar vertrok weer per 1 september 1921 bij gebrek aan klandizie.
Tenslotte was er de Post Spaarbank voor de houders van spaarbankboekjes, voornamelijk ambtenaren.
Op Aruba was in die jaren aktief de John Gerard Eman Bank, voornamelijk gericht op de behoeften aan bankzaken ontstaan door de vestiging van de Lago raffinaderij.

Het gebouw van Maduro's Bank te Rio Canario.

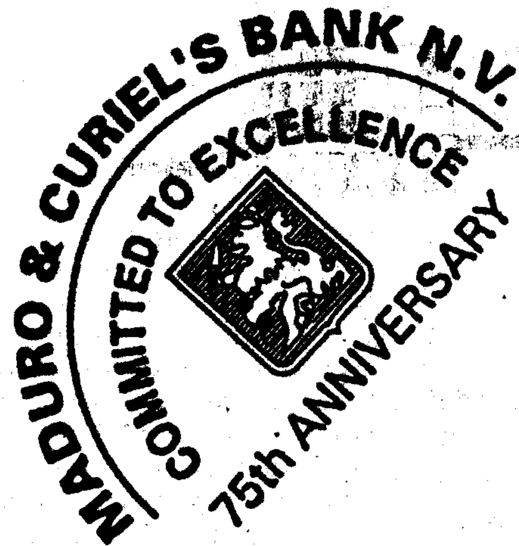
GROEI

Na 1939 ontwikkelde de Curaçaose economie zich met rasse schreden. Door de Tweede Wereldoorlog en de groeiende vraag naar brandstof voor de geallieerde legers, werkte de raffinaderij op topcapaciteit. De Maduro & Curiels Bank speelde ook bij deze herleving een belangrijke rol. Nadat de bank eerst diverse handelaren in Punda had gered in de jaren van crisis, werden nu royale kredieten verstrekt ter financiering van de importen en om tegemoet te komen aan de groeiende vraag naar goederen.
Aan nieuwkomers, niet alleen Ashkenazische joden die uit Europa vluchten, maar ook aan Indiërs uit Brits Indië, Arabieren uit Syrië en Libanon, Portugezen uit Madeira en Chinezen van het vasteland werden door de direkteuren van Maduro en Curiels Bank Jojo Correa en Sha Capriles kredieten verstrekt om nieuwe zaken te kunnen beginnen. Het zakenleven van Punda en Otrobanda bloeide als nooit tevoren. Oude houten gebouwen moesten plaats maken voor moderne betonnen winkels en anderen kregen nieuwe gevels aangepast aan de architectuur van de nieuwe tijd.
Immigranten die nauwelijks een decennium eerder waren gearriveerd met nauwelijks een cent op zak, waren nu welvarende kooplui met grote winkels en prachtige huizen. Het spaarsaldo bij de bank liep op naar 10 miljoen gulden in 1944 en de totale activa bedroegen in 1946 niet minder dan 37 miljoen gulden. Leningen die voor het uitbreken van de oorlog waren gestegen tot 8,5 miljoen bereikten in 1946 het niveau van 23 miljoen.
Van 1947 tot 1959 maakten zowel de economie van Curacao als de Maduro & Curiels Bank n.v. een gematigde groei door. Leningen en spaartegoeden bij de bank stegen met een gemiddelde van 5% per jaar. Het toerisme was in opkomst en naast het al jarenlang bestaande cruisetoerisme die kopers bracht voor de luxe-zaken in de binnenstad, kwamen de eerste hotels voor verblijf-toeristen. De diversificatie van de Curaçaose economie, waarop de direktie van de bank jarenlang had aangedrongen, kwam juist op tijd zodat de terugloop van de aktiviteiten van de raffinaderij kon worden opgevangen. Vanaf 1960 stegen spaartegoeden en leningen bij de bank met zo'n 10% per jaar.

SOCIALE CRISIS

Er was echter een tekortkoming bij deze ontwikkeling. De economische groei was niet gepaard gegaan met een evenredige verbetering in de sociale sector. Dit leidde tot de uitbarsting in mei 1969 die een zware slag betekende voor de Curaçaose economie en met name voor de toeristensector. Evenals Jojo Correa dat tijdens de crisis van 1929 had gedaan, betrachtten bankdirekteuren Sha Capriles en Max Henriquez de nodige soepelheid voor hun klanten die in financiële problemen waren geraakt. Zij kregen zelfs nieuwe leningen om opnieuw te beginnen.
Uiteraard had deze situatie voor de bank zelf in de eerstvolgende jaren negatieve ontwikkelingen op het bedrijfsresultaat. In de jaren 1969, 1970 en 1971 bedroeg de winst amper de helft van de jaren daarvoor, en gedurende twee jaar kon er niets worden toegevoegd aan de Algemene reserve. Pas in 1972 kon het niveau van 1968 weer worden bereikt. Voor diverse andere ondernemers op het eiland duurden de negatieve gevolgen van het mei-oproer nog langer. En voor het eiland als geheel moest er een lange en moeilijke weg worden afgelegd voor het herstel van het vertrouwen, de rust, de charme en de reputatie.
In de jaren 1973 tot 1983 begon zich weer een versnelde groei te vertonen in de economie en bijgevolg ook in de resultaten van de Maduro & Curiels Bank. Het bedrag aan leningen steeg van 150 naar 500 miljoen en spaargelden en deposito's vertoonden een gelijke trend: van 100 naar 530 miljoen. De totale activa gaven een explosieve groei te zien van 170 miljoen in 1973 naar 900 miljoen in 1983.
Er kwam even een teruggang door de devaluatie van de Venezolaanse bolivar waardoor de Venezolaanse (koop)toeristen wegbleven, maar onder de bekwame leiding van Lio Capriles kwam de bank ook zonder kleerscheuren uit deze crisis. Per 1989 had het bedrag aan leningen het record van 770 miljoen bereikt en kwam het saldo aan spaargelden en deposito's eveneens op een recordniveau van 700 miljoen.
Deze groei kwam vlak na de associatie met The Bank of Nova Scotia, een Canadese partner. Niet omdat er door deze bankinstelling nieuwe fondsen in de Maduro & Curiels Bank waren gepompt, maar door het volgen van het beleid waarmee door oprichter Jojo Correa was begonnen, n.l. het jaarlijks reserveren van een belangrijk deel van de winst ter vergroting van het kapitaal waaruit nieuwe aktiviteiten konden worden gefinancierd.
De bank gebruikte dit kapitaal ter verbetering van de service door het openen van nieuwe kantoren en modernisering van de bestaande en door het investeren in nieuwe technologie ter bevordering van de efficiency.
En zo is de 75-jarige Maduro & Curiels Bank geworden tot een 'kras oudje', met drie kwart eeuw ervaring in bankzaken en een jong hart dat klopt in het ritme van de Curaçaose gemeenschap waarmee de bank zou nauw verbonden is.

Masha Pabien

Masha Pabien

Proficiat met Uw
75-jarig bestaan
en nog vele goede jaren
toegewenst

We extend our heartiest
congratulations to
Staff and Personnel

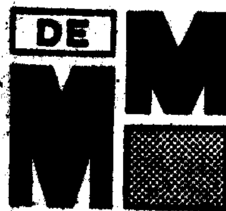
Masha, masha Pabien
ku **75 aña**
i tur kos bon
pa futuru

75 jaar

Dat is een zeer

bijzondere felicitatie waard.

Masha, masha pabien.
Wij hopen dat u nog vele jaren
een voorbeeld zult blijven
voor onze gemeenschap

Koöperativa di Konsumo "Botika Wilhelmina" na nòmber di: **Botika Wilhelmina**, **Botika Plasa**, **Botika Bandabou.**

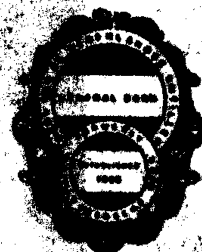
Masha Pabien
met het bereiken van
deze mijlpaal.

Een indrukwekkende mijlpaal
die navolging waard is
PABIEN!

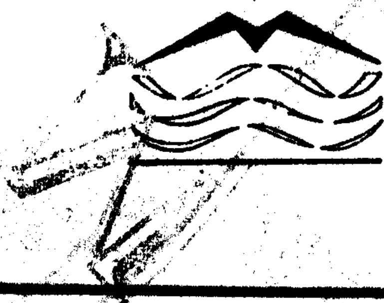

Proficiat!
Veel geluk en voorspoed
voor de komende 75 jaar.

BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN (CENTRALE BANK)

Our most sincere wishes
for a prosperous future.
Congratulations!

75 jaar
Dat is een zeer bijzondere felicitatie waard.

Masha, masha Pabien
ku **75 aña**
i tur kos bon
pa futuru

Hanchi Snoa 27

75 jaar onze bank van vertrouwen.
Proficiat!

Masha, masha
Pabien aan direktie
en personeel.

Congratulations!

Onze welgemeende felicitaties voor
75 jaar uitmuntend werk.
Nog vele jaren!

Proficiat met Uw
75-jarig bestaan
en nog vele goede jaren
toegewenst

Madurostraat 4